

KİLYOS
ÇEVRE_{VE}**SANAT**
GÜNLERİ

**SARIYER
BELEDİYESİ**

ÇEVRE KORUMA VE KONTROL MÜDÜRLÜĞÜ YAYINDIR.

ŞÜKRÜ GENÇ
SARIYER BELEDİYE BAŞKANI

Sevgili doğa dostları;

İnsanlığın doğadan talebi artıkça doğal kaynaklar kirleniyor ve yok oluyor. Özellikle içinde bulunduğumuz pandemi sürecinde insanların evlere çekilmesiyle doğanın çok daha rahat nefes aldığına şahit oluyoruz. Kamuoyunun duyarlılığı arttı ama bir yandan doğanın başa çıkmaya çalıştığı sorunlar daha da büyüdü...

Çevre konusunda toplumsal duyarlılığın artarak devam etmesi, gelecek nesillere yaşanılabilir, sağlıklı, yeşil ve temiz bir dünya bırakılması için hepimize büyük görevler düşüyor. Biz de bu farkındalığı yaratmak için sanatla iç içe bir etkinlik düzenliyoruz.

İlçemizde nesli tükenme tehlikesiyle karşı karşıya kalan Kum Zambaklarına farkındalık oluşturmak amacıyla paydaşlarımızla başlattığımız "Kum Zambakları Şenliği" yıllar içerisinde büyüüp, gelişerek Çevre ve Sanat Günleri'ne dönüştü. Türkiye ve dünyanın en etkili çevreci STK'larının da desteğiyle sergi, sempozyum, forum, atölye ve konserler ile zenginleşen etkinlik İstanbul'un en büyük ve en kapsamlı doğa hareketlerinden birisi haline geldi.

Doğaya daha duyarlı bir toplum oluşturabilmek için bir araya geldiğimiz paydaşlarımızla birlikte İklim değişikliğini konu alan forumlar ve sıfır atık ilkesi doğrultusunda gerçekleştirilen atölyeler ile ısrarlı bir şekilde iklim krizi için acilen alınması gereken önlemlere ve doğal kaynakların bilinçli bir şekilde kullanılmasına dikkat çekmeyi amaçlıyoruz. Bu etkinlikleri düzenlerken öncelikli hedefimiz gelecek kuşaklara daha yaşanılabilir bir Sarıyer bırakmak.

Çalışma arkadaşlarımızla birlikte yeşiliyle, mavisıyla adeta bir doğa harikası olan Sarıyer'i korumak ve gelecek nesillere aktarmak için çaba göstermeye devam edeceğiz.

8-9 EYLÜL 2018

2. Kilyos Çevre ve Sanat Günleri

8.KUM ZAMBAKLARI FESTİVALİ

5.ULUSLARARASI KİLYOS KUMDA SANAT ŞENLİĞİ

2.SARIYER HEYKEL SEMPOZYUMU

6 EYLÜL PERŞEMBE

19.30 İKLİM İÇİN SES VERİYORUZ! "BU HER ŞEYİ DEĞİŞTİRİR."
Belgesel Gösterimi-Kireçburnu-Haydar Aliyev parkı

8 EYLÜL CUMARTESİ

KUMDA SANAT ÇALIŞMALARI

AHŞAP HEYKEL SEMPOZYUMU SERGİSİ

MİKROKREDİ KERMESİ

İMZA GÜNÜ / KİLYOSLU YAZARLAR

ESKİ KİLYOS FOTOĞRAFLARI SERGİSİ

ELEKTRONİK ATIK SERGİSİ

YER: KİLYOS PLAJI

YER: TURBAN TESİSLERİ

YER: KİLYOS MEYDAN

YER: KİLYOS MEYDAN

YER: KİLYOS MEYDAN

YER : TURBAN TESİSLERİ

FORUMLAR

YER: TURBAN TESİSLERİ / AMFİ TİYATRO

11.00 - 12.00 KİLYOS SAHİLDE GREENPEACE VE İZEV İLE KIYI TEMİZLİĞİ

12.30 - 12.50 MARMARA BÖLGESİNİN YAŞAM KAYNAĞI KUZEY ORMANLARI
(KUZEY ORMANLARI SAVUNMASI)

12.50 - 13.10 BELGRAD ORMANINDA AKTİF YAŞAM
(Belgrad Ormanı Koruma Gönüllüleri Derneği Başkanı / Abdulkadir Bilge)
TÜRKİYEDE ORMAN YANGINLARI
Türkiye Ormancılar Derneği

13.10 - 13.30 LATMOS (BEŞPARMAK) DAĞLARI
(EKODOSD - Ekosistemi Koruma ve Doğa Sevenler Derneği Başkanı - Bahattin Sürücü)

13.30-14.00 TÜRKİYE'DE KUM ZAMBAKLARININ KORUNMASI
(Kilyos Doğal Çevresini Koruma Ve Geliştirme Derneği,
Ekodosd, Her Daim Dostlar Grubu)

14.00 - 17:00 İKLİM İÇİN SES VER FORUMU
(8 Eylül Küresel Etkinlik Günü'ne ithafen)

14.00 - 14.45 İKLİM FORUMU **1. Oturum**

14.45 - 15.00 "SARIYER KENT KONSEYİ İLE" DOĞRU NEFES TEKNİĞİ
NEFESİNLE HAYAT BUL - UZM. FATOŞ GÖRCE Doğru Nefes Teknikleri Eğitmeni

15.00 - 15.45 İKLİM FORUMU **2. Oturum**

15.45 - 16.00 İKLİM İÇİN SES VER ETKİNLİĞİ - BEDEN RİTİM PERFORMANSI - Ömer Ogun

16.00 - 17.00 İKLİM FORUMU **3. oturum**

Moderatör MURAT CAN TONBİL

İklim değışikliğı nedir, hayatımızı nasıl etkiliyor? - Ömer Madra

İklim değışikliğı ve sağlık etkisi - Çiğdem Çağlayan

İklim değışikliğıne karşı yerel politikalar - Ümit Şahin

İklim için kadınlar- Menekşe Kızıldere

İklim değışikliğı ve su politikaları - Akgün İlhan

İklim adaleti ve termik santraller - Akif Pamuk

Hava kirliliğı ve Sağlık Etkisi - Buket Atlı

17.00 - 17.30 KUM ZAMBAKLARI ZİYARET
KİLYOS SAHİL VE KİLYOS MEYDAN

20.00 KONSER / MUSTAFA ŞAHİN
KİLYOS MEYDANI

9 EYLÜL PAZAR

10.00 - 13.00 "İSTANBUL'DAN KARADENİZ'E DOĞA İÇİN PEDALLIYORUZ"

Bisikletliler Derneği Üyeleri

Başlangıç: Sarıyer belediye binası önü

Bitiş: Kilyos sosyal tesisler (Turban tesisleri) etkinlik alanı - 25 KM

KUMDA SANAT SERGİSİ

YER: KİLYOS PLAJI

AHŞAP HEYKEL SEMPOZYUMU SERGİSİ

YER: TURBAN TESİSLERİ

MİKROKREDİ KERMESİ

YER: KİLYOS MEYDAN

İMZA GÜNÜ / KİLYOSLU YAZARLAR

YER: KİLYOS MEYDAN

ESKİ KİLYOS FOTOĞRAFLARI SERGİSİ

YER: KİLYOS MEYDAN

ELEKTRONİK ATIK SERGİSİ

YER : TURBAN TESİSLERİ

ATÖLYELER

YER: TURBAN TESİSLERİ / AMFİ TİYATRO

13.00 - 13.45 EKŞİ MAYALI EKMEK VE VEGAN KEK ATÖLYESİ

13.45 - 14.00 ATIKSIZ MUTFAK-PINAR TAŞDEMİR

14.00 - 15.00 GIDA TOPLULUKLARI ATÖLYESİ

14.15 - 16.15 ATIK CEP TELEFONU FIRLATMA ETKİNLİĞİ (Tübisa)

15.00 - 16.00 REPAIR CAFE (İKLİM DEĞİŞİKLİĞİNİ ÖNLEMEK İÇİN İLERİ DÖNÜŞÜM ATÖLYESİ)
(Yeryüzü Derneği - Buğday Ekolojik Yaşamı Destekleme Derneği)

15.00 - 16.00 SIFIR ATIK FORUMU
(Deha, Trend Dk, Exitcom, Tubis)

15.00 - 16.00 ÇEVRECİ SANATÇI ZELİHA SUNAL İLE ATIKSIZ YAŞAM ATÖLYESİ
(Çevko Vakfı)

16.00 - 16.30 KOMPOST ATÖLYESİ
(Yeryüzü Derneği - Buğday Ekolojik Yaşamı Destekleme Derneği)

16.30 - 17.00 ÇEVRECİ DERNEKLERİNİN AYRI AYRI SONUÇ BİLDİRGESİNİ KAMUOYUNA PAYLAŞIMI

17.00 - 17.30 SERTİFİKA VE PLAKET TÖRENİ

KONSER

17.00 - 19.00 YER: TURBAN TESİSLERİ AMFİ TİYATRO

STANT KATILIMCILARI

- 1-AKUT
- 2-AYDINLIK NESİLLER DERNEĞİ
- 3-BAK-TEK (YENİLİKÇİ VE ÇEVRECİ BİYOREMİDASYON TEKNOLOJİSİ)
- 4-BELGRAD ORMANI KORUMA GÖNÜLLÜLER DERNEĞİ
- 5-BİLİMİN ÇAKIL TAŞLARI
- 6-BİSİKLETLİLER DERNEĞİ
- 7-BUĞDAY EKOLOJİK YAŞAMI DESTEKLEME DERNEĞİ
- 8- ÇEVKO
- 9-DEHA BİODİZEL
- 10-EXITCOM
- 11-EKODOSD
- 12-EKOİQ
- 13-EKO HARİTA
- 14-GREENPEACE
- 15-HER DAİM DOSTLAR GRUBU(KIBRIS)
- 16-İKLİM İÇİN SES VER - 350 TÜRKİYE
- 17-KOKOPELLİ ŞEHİRDE
- 18-KOZMOZ HEYKEL SERAMİK ATÖLYE
- 19-KİLYOS DOĞAL ÇEVRESİNİ KORUMA VE ÇEVRE KÜLTÜRÜNÜ GELİŞTİRME DERNEĞİ
- 20-KİLYOS KUMDA SANAT ÇALIŞMA GRUBU
- 21-KUZEY ORMANLARI DERNEĞİ
- 22-KÖSTEBEK KOLLEKTİFİ ORGANİK ÜRÜN STANDI
- 23-PAGÇEV
- 24-ROTARY 2420.BÖLGE VAKFI-SARIYER ROTARY KULÜBÜ
- 25-SARIYER GİRİŞİMCİ KADINLAR KOOPERATİFİ
- 26-SAGEM
- 27-SARIYER KENT KONSEYİ
- 28-TAP
- 29-TREND DK
- 30-TÜRK KALP VAKFI
- 31-TURMEPA - DENİZ TEMİZ DERNEĞİ
- 32-TEMA
- 33-TÜRKİYE ORMANCILAR DERNEĞİ
- 34-TÜBİSAD (BİLİŞİM SANAYİCİLER DERNEĞİ)
- 35-YENİ İNSAN YAYINEVİ
- 36-YERYÜZÜ DERNEĞİ
- 37-YEŞİL DÜŞÜNCE DERNEĞİ

İKLİM İÇİN SES VERİYORUZ Belgesel - 350 Org

06.09.2018

Kireçburnu mahallesi, Haydar Aliyev parkında Türkiye 350 org tarafından ilgili çevreci katılımcıların eşliğinde düzenlenen belgesel film gösterimi gerçekleştirildi.

“Naomi Klein’in aynı adlı kitabından hareketle dört yılı aşkın bir sürede hazırlanan This Changes Everything [Bu Her Şeyi Değiştirir], 211 günde, dokuz ülke ve beş kıtada çekildi. Klein, iklim değişikliği kaynaklı devasa sorunu yeniden tasavvur etmeye çalışan, destansı bir girişim niteliğindeki filmin anlatıcılığını da üstlendi. Havadaki karbonla o karbonu atmosfere salan ekonomik düzeni ilişkilendiren yazara göre, iklim değişikliğinin varoluşsal krizine el koyarak, iflas etmiş ekonomik düzeni daha iyi bir dünyaya doğru dönüştürmek mümkün.

Bu film her şeyi değiştirecek mi? Kesinlikle hayır. Ama siz bu filmin eylem çağrısına karşılık vererek her şeyi değiştirebilirsiniz. “

İKLİM KRİZİ

Neden İklim İçin Ses Vermeliyiz?

Efe Baysal / 350.org

Bugün bir çok bilim insanı, siyaset bilimci, kanaat önderi yaşadığımız dönemi aşırılıklar çağı olarak tanımlıyor. Gezegenin ekolojik eşiklerini daha fazla tüketim hırsıyla zorlamamız ve iklim krizi, aşırılıklar çağının da merkezindeki en büyük sorunlar olarak karşımıza çıkıyor. Bugün, iklim krizi uzak bir gelecekte veya uzak bir diyarda yaşanan bir süreç olmaktan çıkmış durumda. Fosil yakıtlara dayalı sistemimizden kaynaklanan kriz, şu anda burada yuvamızın tam ortasında yaşanıyor ve krizin tetiklediği aşırı hava olayları gün geçtikçe yeni normalimiz halini alıyor. Yurdumuzda özellikle aşırı betonlaşma ve plansız kentleşme ile birleşince işin içinden çıkılmaz hale gelen aşırı yağışlar, Anadolu'daki kuraklık, Asya'yı vuran seller, Avrupa'yı yazın kasıp kavuran sıcak hava dalgaları, ABD'de ve hatta Kuzey Kutup Dairesi içinde kendini gösteren kontrol edilemeyen yangınlar işlerin yolunda gitmediğini bizlere tekrar tekrar hatırlatıyor. Kriz, kendini sadece pek de doğal olmayan afetlerle göstermiyor, arkasında ciddi sağlık ve ekonomik sorunlarını da getiriyor. Germanwatch'ın güncel yayınladığı bir rapor, Türkiye'de 2017'de gerçekleşen afetlerin 1.9 milyar dolarlık ekonomik hasara sebep olduğunu gösteriyor. İşleri daha çetrefilli hale getiren konu ise seçkin bilim insanlarından oluşan IPCC'nin küresel ısınmayı 1,5 derece sınırında tutarak iklim krizinin yıkıcı etkilerini hafifletmek için sadece 12 senemiz kaldığının altını çizmesi. Şayet bu karanlık tablodan çıkmak istiyorsak iklim krizine karşı harekete bir an önce geçmek veya geçmemek arasında bir seçim şansımız bulunmuyor.

Tam da bu sebeple, dünyanın dört bir yanında iklim krizinden doğrudan etkilenen ön cephe toplulukları, halklar, karar mercilerine "harekete geçin!" diye haykırıyorlar. Hepimizi ilgilendiren bu krize karşı topyekün mücadele vermemiz gerekiyor ve bu ses dünyanın dört bir yanından yükseliyor. Bu ses, 8 Eylül'de Küresel İklim Eylem Günü olan İklim İçin Ses Ver'de 7 kıtada 900'ün üzerinde gerçekleşen eylemlerle bir kez daha yükseldi. Bu kapsamda Türkiye'de 18 ayrı noktada çeşitli etkinlikler gerçekleşti ve bu etkinlik noktalarından biri de Sarıyer oldu.

Sarıyer Çevre ve Sanat Günleri kapsamında gerçekleşen bir çok etkinlik katılımcılara yönelik farkındalığı arttırmayı amaçlamaktaydı. Konunun farklı yönleri iklim forumunda tartışılırken, "Doğayla Dayanışma" temasıyla düzenlenen Kumda Sanat Festivali'nde Yılmaz Karakoç ve ekibi umudu, bir aradalığı, arzu ettiğimiz enerji dönüşümünü simgeleyen kumdan güneşi yaptı. "Düşün artık fosillerin yakasından" diyerek katılımcılara kendi yazdığı mektubu dağıtan dinazorumuz da festivalin ikinci günü alanda yerini aldı. Coşkuyla birlikte açtığımız "İklim İçin Ses Ver" pankartımız da dünyanın dört bir yanında yükselen sese ses kattı.

İklim krizine karşı fosil yakıtların olmadığı bir dünyayı yaratmak için Sarıyer'deki gibi farkındalığı arttırmaya yönelik her etkinlik çok değerli. Ancak biliyoruz ki şayet yaşanılabilir bir geleceği hep birlikte inşa etmek istiyorsak taleplerimizi, sesimizi yerellerimizden başlayarak daha da yükseltmemiz gerekiyor. Bu bakımdan başta katılımcı şekilde İklim Eylem Planları'nı hazırlayarak yerel yönetimlerin bu mücadelede öncü olabileceğine inancımız tam. Zira biliyoruz ki iklim ve ekoloji adaletini ön planda tutan kentleşme pratikleri ve yönetim anlayışı eşitlikçi, adil dünyaya giden yolda yerellerden atılacak en önemli adımı oluşturuyor. Sarıyer Belediyesi'nin karşılaştığımız sorunlara yenilikçi çözümler sunabileceğini, bu konudaki sorumluluklarını en iyi şekilde gerçekleştirme potansiyelinin olduğunu biliyoruz. Gün yerel yönetimlerin, toplulukların iklim için ses verme günü. Gelin el ele bu sesi Sarıyer'den de yükseltelim.

Jeremy Brecher
Çeviren: Dilara Kılıç

Not: Bu yazı Yeni İnsan Yayınevinin izni ile yayınlanmıştır.

Hükümetler Arası İklim Değişikliği Paneli'nin 2013'te ortaya konulan beşinci değerlendirme raporuna göre, insanlar dünyanın iklimini tahrip etmektedir, bu rapor aynı zamanda çok daha ürkütücü bir gerçeği açığa çıkarmıştır: İnsanların iklimi korumak için gösterdiği yirmi beş yıllık çaba, bu tahribatı yavaşlatmakta başarısız olmuştur. 1988'deki ilk IPCC raporundan bu yana, fosil yakıt kullanımından kaynaklanan yıllık karbon salımını yüzde 60 artış göstermiştir. 2014 yılının Nisan ayında, atmosferdeki karbondioksit seviyesi, son 800.000 yılın en yüksek seviyesine ulaşmıştır.

Bilim insanları fosil yakıt kullanımının küresel ısınmaya sebep olduğunu tespit ettiğinde, çözüm açıkça görülüyordu: Hükümetlerin, atmosfere salınan sera gazı miktarını yıllık bazda azaltma konusunda görüş birliğine varmaları gerekiyordu. Küresel düzeyde yapılan görüşmelerde, bir diğer kirletici madde olan ve ozon tabakasında delinmeye sebep olan klorlu hidrokarbonların kademeli olarak bitirilmesi konusunda anlaşmaya varıldı. Sera gazları, benzer kurumlar tarafından yapılan benzer ölçümlere göre çok daha kontrol edilebilir görünüyordu.

Geçen 25 yılın ardından, sera gazlarını sınırlandıracak herhangi bir bağlayıcı anlaşma hâlâ mevcut değildir ve salım miktarı en az 2 °C (3,6 °F) kadar ısınmayı beraberinde getirecek bir düzeye ulaşmıştır. Fırtına, sel, kuraklık, arktik erime, çölleşme, yangınlar ve diğer iklim değişikliği felaketlerine rağmen, karbon ve diğer sera gazlarının salımları daha da büyük iklim değişikliklerine sebep olacak şekilde artış göstermeye devam etmektedir.

Buna rağmen; salımlardaki artışlara getirilen kayda değer bir sınırlandırma, bu başarısızlığın sebeplerine yönelik yeterli miktarda analiz ve bunların üstesinden gelmek için makul bir strateji henüz söz konusu değildir. İklim savunucuları birçok kez, kendilerine karşıt konumda olan kişi ve kurumların yetersiz önlemlerini kabul etmeye mecbur kaldılar. Bu kişi ve kurumlar genellikle fosil yakıt üreticileri ve kullanıcıları, bunların etkisi altında olan siyasetçiler ve iklim müdafaasını halkın özel ekonomiye karışması olarak gördüğü için bu mücadeleyi reddeden sağcı ideologlardır.

Dünya üzerindeki her bir birey için bu kadar büyük bir tehdit oluşturan bir probleme açık ve net bir çözüm bulmak, nispeten dar bir alanda kalan kuvvetler topluluğu tarafından neden engelleniyor? İklim müdafaasını bu denli zorlaştıran daha derin yapısal faktörler mi var? Eğer öyleyse, nasıl galip geliyorlar?

Geçtiğimiz çeyrek yüzyılın başarısızlıkları, çoğu iklim savunucusunun beklediği bir sonuç değildi. İklim savunucuları, 1980'lerde küresel ısınmanın bilimsel olarak onaylanmasından sonra, Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi (UNFCCC) ve Hükümetlerarası İklim Değişikliği Paneli (IPCC) gibi oluşumların kuruluşu için çaba harcadılar. Bilim insanları, hükümet liderleri ve BM yetkilileri arasında, IPCC tarafından gerekli görülen politikalar etrafında toplanmaları için konsensüs sağladılar. BM "çerçeve sözleşmesinin" ardından "Kyoto Protokolü" ve "Kopenhag İklim Zirvesi için Bali Yol Haritası" imzalandı. İklim değişikliğinin ekonomik yönü üzerine Britanya Hükümeti tarafından hazırlatılan Stern Raporu'ndan etkilenen birçok küresel ticari lider, iklim koruma politikalarını kabul etti. Birçok ulusal hükümet yeni politikalara start verdi ve sera gazlarının azaltılması için yasal düzenlemelerde bulundu. Geç de olsa, iklim değişikliğinde daha rasyonel bir yola doğru gidilmeye başlandı.

2009 yılındaki Kopenhag Zirvesi'nin başarısızlığının ardından bütün sürecin; dünya liderleri, hükümetler ve iş dünyası biryandan iklim değişikliğine değiniyor gibi görünürken, diğeryandan atmosfere daha fazla sera gazı yollamaya devam ettikleri bir oyundan başka bir şey olmadığı görüldü. Kopenhag İklim Zirvesi, liderlerinin kendi varlıkları için bile işbirliği yapamadığı aç gözlü ve çıkarıcı şirketleri gün yüzüne çıkardı.

25 yıllık süre zarfı boyunca iklimin korunması adına işleyen resmi süreçte, sera gazı salımının azaltılmasında çok az yol kat edilmiştir. BM analizine göre, salımların azaltılmasına yönelik, bağlayıcılığı olmayan ulusal vaatlerin gerçekleştirilmesi hâlinde bile, küresel ısınma 3°C'nin altında olmayacak. 2013 yılında, atmosferdeki karbon seviyesi, iklim bilimcilerin güvenli üst limit olarak belirledikleri 350 ppm'in (Atmosferde milyonda bulunan karbondioksit miktarı) üzerine çıkarak 400 ppm'e ulaştı.

İklim korumaya yönelik sürdürülen resmî sürecin başarısızlığına bir yanıt olarak, bağımsız bir iklim koruma hareketi ortaya çıktı. Bu hareket herhangi bir ulusal ya da özel menfaatin kontrolünde değildir. Küresel düzeyde organize edilmiş, CNN'in "dünya tarihinin en büyük siyasi eylem günü" olarak tanımladığı 2009 yılındaki Uluslararası İklim Eylem Günü'nde vücut bulmuş ve küresel olarak hareket edebilmenin mümkün olduğunu göstermiştir. Bu hareket, asıl yapılması gerekeni, yani atmosferdeki karbon seviyesini 350 ppm'in altına çekilmesinin gerekliliğini küresel bir simge haline getirmiştir. Aynı zamanda bu eylemler, hükümetler tarafından oluşturulan yasal çerçeve içerisinde gösteri yapma sınırlarını aşp, sivil itaatsizliği stratejilerinin önemli ve yasal bir parçası olarak kullanmışlardır. İklim tahribatına izin veren hükümetleri, fosil yakıt üreten ve kullanan sanayiye, bunlarla anlaşma içerisinde olan bütün kurum ve kuruluşları zora sokmuştur.

Bütün bu ilerlemelere rağmen, hareketin sera gazlarını hızla azaltma ve atmosferdeki karbon seviyesini güvenli düzeye getirmedeki başarısı yetersiz kalmıştır. Dolayısıyla, iklimin korunması adına daha etkili stratejilerin geliştirilmesi arayışı devam etmektedir. Bir grup, iklim tahribatının devam etmesine sebep olan güçlerin etkisiz hale getirilmesi için ulusal ve küresel devrimi savunurken; başka bir grup, iklim değişikliğine karşı koyabilecek yerel toplulukların oluşturulması çağrısında bulunmaktadır. Bir grup, çözüm olarak ekolojik sosyalizmi savunurken; diğer bir grup ise, çevreyi kirletenlerin sosyal bir bedel ödemek zorunda bırakıldığı daha temiz bir pazar önerisinde bulunmaktadır.

25 yıl önce, 1988 yılının "sıcak yazında", sütçüm şunları söylemişti: "60-70 yıl önce bunun gibi şeyler olmadığını hatırlayan yaşlılarla konuşuyorum. Bu, muhtemelen sera gazı etkisi. Bana sorarsan, bu bir uyarı. Havaya ve suya gönderdiğimiz bütün zehirler yüzünden, eğer hep birlikte harekete geçmezsek, dünyayı üzerinde insanların yaşayamayacağı bir yer haline getireceğiz." Sonrasında oturdum ve Chicago Tribune gazetesine "ikinci ekolojik devrim" öngörüsünde bulunan makalemi yazdım.

Dünya genelinde çok fazla fosil yakıt kullanılmasından kaynaklanan "sera gazı etkisi", dünyanın birçok yerinde kuraklığa sebep oluyor, sütçümüzün de açıkça tespit ettiği gibi, sıcak hava dalgası bir uyarı niteliği taşıyor. Bu uyarı, çoğu kişi tarafından açıkça görülebiliyor ve daha çok kişiye ulaşmaya devam ediyor. Küresel çevreye verilen zararlar, hayatımızın bağlı olduğu temel şartları tehdit ediyor ve küresel bir cevabı doğuracak açık ve somut bir tehlikeyi beraberinde getiriyor.

Yazımda ikinci ekolojik devrimin, gündemini hükümetlere ve iş dünyasına kabul ettirmesi gerektiğinin altını çizmiştim. İnsanların yaşam koşullarının korunması, ulusal gücün ve özel servetin artırılmasından çok daha önemlidir.

Ne yazık ki, benim öngörüm yanlış çıktı ya da en azından çeyrek yüzyıl kadar erkendi. O zamandan bu yana, iklimin korunması ve bunun başarısızlığı üzerine ortaya koyulan çabaları yakından takip ettim ve bir kısmında da bizzat yer aldım. "Labor Network for Sustainability" isimli oluşumun kuruluşuna yardımcı oldum, Keystone XL boru hattına karşı yapılan eylemlerde, Beyaz Saray'da tutuklandım.

İnsanların mustarip olduğu problemlere karşı kolektif olarak mücadele etmek için bir araya gelemedikleri ve güçsüz bir pozisyonda kaldıkları bu süreç üzerinde çalıştım. Ben bu süreci "müşterek koruma" olarak adlandırıyorum. Save the Humans? Common Preservationin Action adlı kitabımda, bu sürecin günümüz küresel ekonomisi ve çevresel krizlerle nasıl ilişkilendirileceğini inceledim.

İklimin korunması için mükemmel bir strateji için bekleyecek vaktimiz yok; hepimizin görevi bulabileceğimiz en iyi stratejiyi bulmak ve bunun üzerine harekete geçmektir.

GREENPEACE

İzlev'li gençler ve Çevreci sivil toplum kuruluşlarıyla birlikte Kilyos'ta "Plastik Kirliliğine Dur!" Dedi

Dünyada her yıl yaklaşık 12 milyon ton plastik denizlere karışıyor. Bu, dakikada bir kamyon dolusu plastik demek. Büyük plastik parçaları, balina, kaplumbağa ve deniz kuşları gibi türlerin boğulmasına neden oluyor; küçük plastik parçaları ise deniz hayvanları tarafından yiyerek sanılıp yeniyor.

Hatta bu şekilde plastikler, deniz mahsulleri aracılığıyla tabaklarımıza kadar giriyor. Plastik ayak izini azaltmak için hem bireylerin, hem şirketlerin hem de hükümetlerin üstüne düşen sorumlulukları yerine getirmesi gerekiyor.

Greenpeace Akdeniz, tek kullanımlık plastikleri hayatımızdan çıkarma çağrısı yaptı.

Greenpeace gönüllüleri, Kilyos'ta kıyı temizliği yaparak denizlerdeki plastik kirliliğine dikkat çekti.

Sarıyer Belediyesi'nin düzenlediği 2. Kilyos Çevre ve Sanat Günleri'ndeki kıyı temizliğine, İstanbul Zihinsel Engelliler için Eğitim ve Dayanışma Vakfı'ndan down sendromlu çocuklarla birlikte Greenpeace gönüllüleri de katıldı.

Etkinlikte, Kilyos sahili boyunca pet şişe, pipet, izmarit, naylon poşet gibi plastiklerin de olduğu çöplükler toplandı. Çöp temizliği yapan gönüllüler, 5 metrelik "Plastik Kirliliğine Dur De" pankartı açarak dünyada gittikçe artan plastik kirliliğine dikkat çekti.

MARMARA BÖLGESİNİN YAŞAM KAYNAĞI (KOS-Kuzey Ormanları Savunması-Başar Toros)

Kuzey Ormanları,Marmara Bölgesi'nin Karadeniz kıyı kuşağı boyunca, batıda Istranca Dağları'ndan doğuda Sakarya Nehri'ne uzanan;Kırklareli,Tekirdağ,İstanbul,Kocaeli,Sakarya ve Düzce illerinin kuzey kısımlarını oluşturan ekosistemlerin bütünüdür.

Bu ekosistemler kuşağı içinde su havzaları,tarım alanları,bir çok tarihi/kültürel mirası,çok sayıda endemik bitki ve hayvan türlerini barındıran;farklı ekosistemlerin ve hatta farklı iklim tiplerinin bir arada bulunduğu bütüncül ekolojik alandır.

Kuzey Ormanları Savunması (KOS) olarak, odak noktası İstanbul'un kuzeyi olmak üzere Istrancalar'dan Sapanca'ya uzanan bu bütüncül bir ekolojik alanın varlığını sürdürebilmesini, bu amaç doğrultusunda doğaya, akla, bilime dayanmayan -özellikle 3. havalimanı, 3. köprü, Kanal İstanbul gibi "mega projeler" olmak üzere- ekosistemi katleden her türlü rant ve kentsel-kırsal projenin durdurulması için örgütlenip, mücadele eden; özgür ve gönüllü bireylerin oluşturduğu bir harekettir.

Bu çerçevede KOS, doğayı ve doğanın bir parçası olan bölge halkının insanca yaşama haklarını birlikte savunmak için, her türlü ekonomik, siyasi ve ideolojik örgütten bağımsız olarak kararlarını, herkesin katılımına açık olan ve katılan herkesin eşit söz ve karar hakkına sahip olduğu, haftalık açık forumlarında yer alır.

Kuzey Ormanları; özellikle son 20 yılda sermaye kesimlerinin yoğun saldırısı altındadır. Bu saldırılar Kuzey Ormanları'nı büyük bir ekolojik yıkıma sürükleyecek şekilde kendini "mega" olarak lanse edilen özellikle konut projelerinin baskısı altında ve maden-enerji yatırımlarında kendini göstermektedir.

İstanbul'dan Marmara'ya mega projeler:

- İstanbul'un ulaşım sorununa derman olması amacıyla başlanan 3. Köprü projesi, büyük ölçekli bir ekolojik yıkımı da beraberinde getirdi. Yalnızca köprünün yapımı sırasında 2 milyon ağaç kesildi. Kuzey Marmara Otoyolu projesinin bir parçası olan 3. Köprü, KMO ile birlikte değerlendirdiğinde İstanbul ormanlarının üçte birinin yok olması tehlikesi yaratıyor. Bu otoyol, ayrıca Kocaeli ve Çatalca havzalarındaki birinci sınıf verimli tarım topraklarının ve su havzalarının, yaban hayatının da tahribi ve yağmalanması, anlamına gelecek. 3. köprü ve otoyol inşaatı tamamlandığında her gün için işletici firmaya 135.000 araçlık hazine garantisi verilmişti. Şu anda köprüden geçeceği taahhüt edilen araç sayısından çok çok az olduğu düşünüldüğünde bu sayının altındaki günlük araç geçişi toplum olarak bizim üstümüze vergilerle oluşturulan ilave yük demektir.
- İstanbul'un Kuzey Ormanları içinde yer alan 3. Havalimanı Projesi; içinde ormanlık alanlar, ağaçlandırılmış bölgeler, göller, göletler, dereler ve kumul alanlar var olan Toplam 7650 hektarlık alanda kuruldu. Kentin bugüne kadar en bakir kalmış kuzeyinin altyapı ve inşaat projelerine açılması, kentin sürdürülebilirliğinin tehdit altına girmesi demektir.

Projenin ÇED raporunda kesilecek ağaç sayısı 2,5 milyon olarak gösterilmesine rağmen proje sahasında uydu görüntüleri üzerinden yaptığımız analize göre yalnızca 3. Havalimanı için 8 milyon; 3. Havalimanı için açılan taş ocakları, havalimanına girişi sağlayan Kuzey Marmara Otoyolu ile birlikte toplam 13 milyon ağaç kesildi.

Bu denli büyük bir yıkım Ormanların sağladığı faydalarda (odun üretimi, su üretimi, iklim düzenleme, karbon bağlama ve oksijen üretme, hava kirliliğini azaltma, canlıların yaşama ortamı vb.) da azalma meydana gelecek. Proje sahası kuş göç yollarının üzerinde olması sebebiyle hem göçmen kuş popülasyonunda büyük bir azalma meydana getirecek hem bu havalimanının kullanılması insanlar için bir risk yaratacak ve yaratmaya devam ediyor.

- Kanal projesiyle, İstanbul ve Trakya'nın tarım toprakları üzerinde ve kanalı açmak için kazılan 5 milyar metreküp toprak bir yerlere boşaltılacak. Sadece bize özgü olan bu ekosistemin geri dönüşü olmayacak biçimde tahrip edilecek olması ve hasarı öngörülemez olan çevre felaketine yol açması kaçınılmaz. İstanbul Boğazı iki akıntılı doğal bir yol. Kanal ise alt akıntılı olamayacağı için kanalizasyonun Karadeniz'e yığılmasına sebep olacak. Karadeniz'in soğuk ve tatlı suyuyla Akdeniz'in tuzlu ve sıcak suyu arasında doğal denge ters yüz olacak. Bu, bölgedeki ve Marmara denizindeki canlı yaşamının büyük ölçekte yok olması anlamına gelebilir. Ayrıca Doğu Trakya'da ciddi yeraltı su rezerv alanlarının kaybedileceği ve bunun da İstanbul'u yaşanmaz hale getireceği iddia ediliyor.
- Rus doğalgazını Kıyıköy üzerinden Avrupa'ya taşıyacak Türk Akımı projesi için ise Kuzey Ormanları'nda yüz binlerce ağaç kesildi. Istranca ormanlarını dikenli tellerle ikiye bölecek olan projede boru hattı toprağın altından değil, toprağın üstünden geçiyor. Bu hayvanların doğal yaşam alanlarına da büyük zararlar veriyor.

Mega Projeler birlikte değerlendirilince proje bazlı yarattığı yıkımlar bir yana daha fazla yapılaşmayı ve göçü de beraberinde getiriyor. İstanbul ormanları Avrupa'da acil korunması gereken 100 ormandan birisi ve Kentin kuzeyinde yer alan ormanlar, su havzalarının korunması ve kuzey rüzgârlarının kente temiz hava getirmesi, Doğal karbon yutağı görevi görmesi sebebiyle bu alanlarda depolanan karbondioksit gazının yeniden atmosfere salınmamasına ve bu nedenle sera etkisini azaltıcı etkisi açısından büyük öneme sahip.

FSM ve TEM bağlantı yollarının yapılmasıyla kentin kuzeyindeki kırsal yerleşimlerin ve tarım alanlarının yanı sıra içme suyu kaynaklarının, su havzalarının ve orman alanlarının tahribi zaten hızlanmıştı. Anlaşılması gereken yok edilen ormanların yerine yeni ağaç dikerek ekolojik dengenin korunamayacak olması.

Marmara ve Çanakkale

Özellikle termik santrallerin büyük bir yoğunlaşma sergilediği Marmara, Kuzey Ege bölgesinde elde kalan son tarım toprakları ve doğal varlıklara yönelik büyük bir tehdit oluşturmakta; kentsel dönüşüm, tarımın değersizleştirilmesi zemin hazırlanmaktadır.

Çanakkale'nin kuzey kıyıları enerji üretim tesisleri için ayrılmış durumda. 3 adet faal ve 2 adet inşası süren termik santralin bulunduğu bu alanda, 11 adet santral daha yapılmasının önünü açan kararlar; Halihazırda altın madeni projesiyle yıkımın devam ettiği Kaz Dağları başta olmak üzere tüm bölgeyi olumsuz etkileyecek, tarım alanlarından yerleşme alanlarına kadar çok büyük çevre sorunlarına yol açacak seviyede.

Trakya bölgesinde de İğneada, Marmara Ereğlisi, Şarköy, Kırıkköy ve Malkara'ya yapılması düşünülen yeni termik santraller; Lüleburgaz ve Tekirdağ için planlanan yeni organize sanayi bölgeleri; Istranca dağlarının altın madenciliğine açılması; meraların özel şirketlere kiralanması; Ergene nehrindeki yoğun sanayi kirliliği; fabrikaların kirli sularının tarım topraklarını kirlletmesi; zehirli atık depolama tesisleri; RES'ler, taş ve maden ocakları için yapılan orman katliamları ve İğneada'ya yapılması planlanan nükleer santral Marmara'nın kabusunun son halkalarıdır.

Kısacası Marmara çok yakın bir gelecekte bütün su havzalarının kirlletildiği ve kurutulduğu; zeytinlik alanlarının ve tarım topraklarının organize sanayi bölgeleri ile doldurulduğu; kıyılarına ticari limanların yapıldığı; aralarında Istranca-İğneada longozları gibi eşsiz doğal alanların bulunduğu sayısız zenginliklerinin katledildiği otoban çemberleri, termik santrallerle ve taş ocaklarıyla kuşatılmış bir bölgeye dönüşmek üzeredir.

İstanbul Belgrad Ormanındaki Gelişme Planlarına Halkın Taleplerini Dahil Eden Katılımcı Bir Süreç Oluşturulması

(Belgrad Ormanı Koruma Gönüllüleri Derneği-Başkan Abdulkadir Bilge)

Tabiat Parkları Gelişme Planları Hakkında Değerlendirme

Belgrad ormanı tabiat parkları için hazırlanan gelişme planları tabiat parkları için ilgili mevzuat çerçevesinde oluşturan planlardır. Ancak planlar mevzuat açısından incelendiğinde tabiat parkları hakkında hazırlanan planların milli parklar için oluşturulan esaslar dahilinde hazırlandığı anlaşılmaktadır. Bu bağlamda ormanlarda bulunan tabiat parklarının planlanması konusunda daha esaslı ve detaylı bir planlama esasını oluşturması bir ihtiyaçtır. Kaldı ki bu konuda bir eksiklik olduğu bakanlık tarafından da fark edilerek bir genelge yayınlanmıştır. Özellikle yine mevzuatın bir gerekliliği olarak tabiat parklarında uzun devreli ve gelişme planları veya yönetim planlarının da hazırlanması gerekmektedir. Bu konuda yönetim planlarının ayrı bir önemi bulunmakta çünkü yukarıda da yazıldığı üzere ilgili yönetmeliğin yönetim planı tanımlanmasında korunan alan yönetimin vizyon amaç ve hedefleri ile bu hedeflere ulaşmak için gerekli faaliyetleri belirleyen bu planın hazırlanması ve uygulanmasında paydaşların katılımcılığının boyutları ve koşullarının tanımlanmasından bahsetmektedir özetle plan hazırlık ve uygulama sürecinde katılımcılığı öngören bu plan türünün tabiat parklarının planlanmasında önemli katkılar yapacağı açıktır. İstanbul'un en önemli doğal kaynaklarının olan Belgrad ormanının korunması ve sürekliliğini devam açısından planlama aşamasında katılımcılara yer verilmesi bu kaynakların toplumun her kesimi tarafından daha bilinçli ve farkındalığı yüksek seviyede korunacağını ifade etmek mümkündür. Bu bağlamda katılımcı bir yaklaşımla proje kapsamında yapılan çalıştayda çıkan sonuçların Belgrad ormanının planlarının güncellenmesi ya da yönetim planı hazırlanmasında ışık tutacağı ifade edilebilir.

Çalıştay'a İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Orman Fakültesi öğretim üyeleri Belgrad Ormanından sorumlu kamu idareleri tabiat parkları işletmecileri meslek odaları ve sivil toplum kuruluşu temsilcileri katılmıştır.Hukuki,İdare ve planlama açısından değerlendirme ormanı florasının ve faunasının sürdürülebilirliği ve su rejimi konu başlıklarının belirlendi.Çalıştayda Belgrad Ormanına ilişkin güçlü yönler,zayıf yönler; tehditler ve fırsatlar belirlenerek özetle aşağıdaki sonuçlar ortaya çıkmıştır.

Güçlü yönler

- Bitki ve hayvan çeşitliliği bakımından zengin olması
- Muhafaza ormanı olması
- Geniş yapraklı orman olması
- Belgrad Ormanı hakkında çok sayıda bilimsel araştırma ve yayın yapılmış olması
- Kuş göç yolu üzerinde bulunuyor olması
- Yaşlı ağaçların bulunduğu kadim orman olması
- İçinde 7 adet bent bulunuyor olması
- Yakınında orman fakültesinin bulunuyor olması
- Çok sayıda sivil toplum kuruluşunun Belgrad ormanı ile ilgileniyor olması
- Medyanın Belgrad Ormanı ile ilgileniyor olması
- Arboretum'unun olması
- Planlamanın yönetmeliğe bağlı ve fonksiyonel yapılması
- Kamu malı olması
- Anayasal güvencenin bulunması (169 ve 170 inci madde)

- Orman kanunu 23-24 ve 25. maddeleri hükümlerine tabi olması
- Milli parklar kanunu hükümlerine tabi olması
- İkincil mevzuat açısından düzenlemelerin olması
- 1924 Atatürk kanun bentlerin tarihi ve kültürel mirasından dolayı
- Su üretimi nedeniyle muhafaza ormanı özelliğinin korunuyor olması, idarenin ormana yakın olması
- Yaptırımların caydırıcı özelliğinin olması
- Bentlerin bulunması
- Orman yapısının hidrolojik işlevi görmesi (Ölü örtüsü, toprak yapısı)
- Bentlerin kültür mirası olması
- Yağış miktarının yeterli olması (iklim değişikliği dışında)

Zayıf yönler

- Şehrin çok yakınında olması
- Yakınında 3.havalimanı bulunuyor olması
- Etrafının çevre yolları ile çevrili olması
- İdari yönden çok başlık olması
- Hukuksal statülerin iç içe olması ve yapılandırma ile ilgili hukuksal karışıklık olması
- Muhafaza ormanı, Tabiat parkı, mesire yerinin iç içe ve bitişik olması aynı zamanda aynı veya çok benzer ekosistemi olan devamı ormanlarda kent ormanının bulunması
- Vatandaşın ormana ilişkin taleplerinin ağır işleyen bürokrasi nedeniyle hızlı cevaplamaması
- Orman içinde ki rekreatif alanların etkin ayırlamamış olması nedeniyle bu alanların dışındaki kısımlarında ziyaretçiler tarafından kullanılıyor olması,

- Halk tarafından orman ekosistem hizmetlerinin önemini çok iyi biliniyor olmaması (toprak koruma,su miktarı ve kalitesi,yaban hayat fonksiyonu, iklimi iyileştirme ,karbon tutumu ve oksijen vermesi gibi)
- Bu hizmetlerin parasal değerinin hesaplanmamış olması
- Muhafaza ormanı olmasının planlamaya açık fiili kullanım amacı ile çelişmesi
- Yetki karmaşası
- Gelişim planlarının tamamlanamaması
- Kamu yararı kapsamının sınırlarının belli olması, üstün kamu yararı kavramının belirsizliği
- Mevzuatta çelişen hükümler bulunması
- Mevzuatın idarecilerin hareket kabiliyetini kısıtlaması
- Statülerin farklı nedenle birincil işletme amaçlarının çelişmesi
- Yüksek rekreasyon talebine idarenin cevap verememesi
- Çevre düzeni planlarının uygulanamaması nedeniyle imar kanunu aykırılık oluşturması
- Belediyelerin alternatif alan yaratmaması
- Kurumlararası katılımın ve iletişimin zayıf olması
- Denetim mekanizmasının olmaması
- Rekreasyon alanlarının sınırlarının kesin olarak tespit edilmemesi
- Havza planlamanın hidrolojik özelliklere bağlı olarak yapılması
- Kullanım açısından çok başlılık(bentler için İSKİ,Orman,Kültür bakanlığı...) olması
- Bölge Müdürlüğü'nü izin vermemesi
- Taban suyu ölçümün yapılmaması sadece haritalama sistemi var

Fırsatlar

- Alternatif rekreatif kullanımlara uygun olması (doğa eğitimi ,engeli spor alanı olabilmesi vb)
- kentin ısı adası etkisini azaltması ve bu konuda toplumun duyarlı olması ormanda bulunan geyik üretme istasyonunda bulunan bir kısım geyiklerin ormana salınma olanağı
- Hasta ve yaşlıların rehabilitasyonunda ormandan faydalanabilme olanağını bulunuyor olması
- Atatürk Arboretumu'nun bulunuyor olması
- iklim değişikliğinin orman ekosistemi hizmetlerine etkileri konusunda iyi bir araştırma alanı olması
- Eko turizim odaklı çalışmalar için ideal konum ve yapıda olması, Tarihi Su kemeri ve bentlerin önemli bir kültür mirasımız olması
- Ormanın ıslah edilmesine ilişkin çalışmalarda (Kompaklaşmış toprağın iyileştirilmesi gibi) çok sayıda gönüllü bulunabilmesi
- Eğitim ve araştırmaya imkan sağlanması
- İSKİ suyunun kalite bakımından içilebilirliğini öne çıkarmak (musluk suyu)
- Çevre bilincini oluşturmak adına eğitim vererek algı değişimini sağlamak. Koruma altına alındığını Ekosistemin kendini ve fonksiyonu devam ettirecek olması
- Kadim işletmecilik anlayışının bulunması
- Sel ve taşkınları önleyebilecek olması

Tehditler

Ormanın taşıma kapasitesinin üstünde rekreasyon alanlarına ziyaretçi alınması

Kent nüfusunun hızla artması kişi başına düşen aktif yeşil alanın çok az olması

Piknik alanlarında kontrolsüz ateş yakılması

Ormana çöp bırakılması kaçak moloz dökülmesi

Ormandan kontrolsüz ve aşırı tali ürün faydalanması (mantar ve kestane toplanması)

- Aşırı sayıda ormana terk edilmiş köpek bulunması
- Orman içinde çok sayıda su tesisini bulunuyor olması
- Güvenlik ekiplerinin yetersizliği ve çok sayıda suç işlenmesi
- Resmi koruma memurlarının yetersizliği
- Kaçak Avcılığın yapıyor olması
- Orman içindeki yolların geceleri de kullanıyor olması
- Ormanda Off-road yapılması,atv safari turları düzenleniyor olması
- Muhafaza ormanı olmasına rağmen üretim ormanı gibi ormancılık faaliyetleri yapılması
- Başta yaşlı meşe ağaçları olmak üzere ormanda yoğun ağaç devrilmelerinin olması
- Gürgen ağacının meşe ve kayın ormanlarını istila ediyor olması
- Toprak erozyonunun özellikle yoğun kullanılan alanlar da artıyor olması
- Ağaçlarda aşırı vitalite(Yaşam gücü) bozukluğu'nun olması ,ağaç ölümlerinin hızlı artması
- Hava kirliliğinin olması
- 3.köprü ve havalimanı yollarının ormanda fragmantasyona (Ormanın parçalanması) sebep olması
- Yeterli miktarda alternatif rekreasyon alanının bulunmaması

- Kentleşmenin doğal orman alanına olan baskıyı artırması, rekreasyona olan talebin artmasına ve rekreasyon fonksiyonunun doğmasına neden olması
- Kamu yararı kavramının yanlış uygulanması
- Mevzuatın hükümlerinin caydırıcı olmaması nedeniyle Belgrad Ormanı yapısının toprağın kompaktlaşması
- Verilen su izinlerini nedeniyle taban suyu düzeyinin tehlikeli sınırlara düşmesi
- Verilen izinler nedeniyle ormanın parçalanması nedeniyle koruyucu fonksiyonların zayıflaması
- Parçalanmış ormandan dolayı yaban hayatı barındırma kabiliyetini kaybediyor oluşu sahipsiz hayvanların ormana terk edilmesi nedeniyle caydırıcı hükümlerin olmaması yaban hayatın tahrip görmesi
- Tabiatı koruma alanı statüsünü yapılanma tehlikesi yaratması (parkorman örneği) yapılaşmaların yaban hayvanlarını giderek etkilemesi
- Toprak yapısının bozulması
- Orman yapısının (katmanlarının) bozulması
- Orman içi asfalt vb yollardan dolayı oluşabilecek taşınan materyallerin yüzeysel akışına sebep olması
- Ormanın taşıma kapasitesinin üstünde rekreasyon alanlarına ziyaretçi alınması
- Kent nüfusunun hızla artması kişi başına düşen aktif yeşil alanın çok az olması
- Piknik alanlarında kontrolsüz ateş yakılması
- Ormana çöp bırakılması kaçak moloz dökülmesi
- Yüzey ve yüzey altı suların kirlenmesi
- Su kuyularının yoğun olması (kaçak-resmi)
- Antropojenik etkilerin bulunması
(Çöp rekreasyon faaliyetleri sonucu infiltrasyon, permeabilite, perkolasyonun değişmesi...)

- Taban suyunun azalması
- Göç etkisi,kentleşmenin civarda yoğunlaşması ve bu alanlara taleplerin artması
- iklim değışikliğı (Akdeniz havzası en hassas bölge olarak belirlenmiştir)

2. KİLYOS ÇEVRE VE SANAT GÜNLERİ Orman Yangınları

(Türkiye Ormancılar Derneği Marmara Şubesi - Orman Y.Müh.Yönetim kurulu üyesi Ahmet Kılıçaslan)

Ev sahibi Sarıyer Belediye Başkanlığı ve Sarıyer halkı ile etkinliğe aktif olarak katılım sağlayan sivil toplum kuruluşları ve basın mensupları , Türkiye Ormancılar Derneği adına TOD Marmara şubesi olarak doğal yapıyı anında yok eden orman yangınları konusunda duyarlılığın artırılması için buradayız, sizlerde hoş geldiniz.

Derneğimiz 1924 yılında kurulmuş ve günümüze kadar çalışmalarını aktif durumda sürdüren bir kaç dernekten en eski kuruluşu olanlardandır. Kamu yararı dernek olmamız nedeniyle Türkiye ismi ile tescil olunmuştur. Ormancılık mesleğinin doğa mühendisliği, peyzaj sanat ustalığı olarak değerlendirilmektedir.

Bu kapsamda, ORMAN: Doğal(tabii) olarak yetişen ve emekle yetiştirilen ağaç ve ağaççık toplulukları yerleri ile birlikte orman sayılır. İstisnaları, sazlıklar, step nebatla örtülü yerler, her çeşit dikenlikler, parklar, şehir mezarlıklarıyla kasaba ve köylerin hudutları içerisinde bulunan eski(kadim) mezarlıklardaki ağaç ve ağaççıklar, özel mülkiyet tapulu alanlar(3 hektardan küçük) orman sayılmaz.

1- **ORMAN YANGINI:** Serbest yayılma eğiliminde olan ve ormanda yaşama birliği içinde bulunan, yanabilen canlı ve cansız bütün varlıkları yakarak yok eden ateştir.

ORMAN YANGINI 3 ÇEŞİTTİR.

- 1- Örtü Yangını: Orman arazileri üzerindeki ölü ve diri ot ve odunsu türlerinin yanmasından oluşan yangındır.
- 2- Gövde Yangını: Orman ağacı odunsu bitkilerin gövde yapılarının yanmasıyla oluşan yangınlardır.
- 3- Tepe Yangını: Orman ağaçlarının tepe çatısının yanmasıyla oluşan orman yangınıdır.

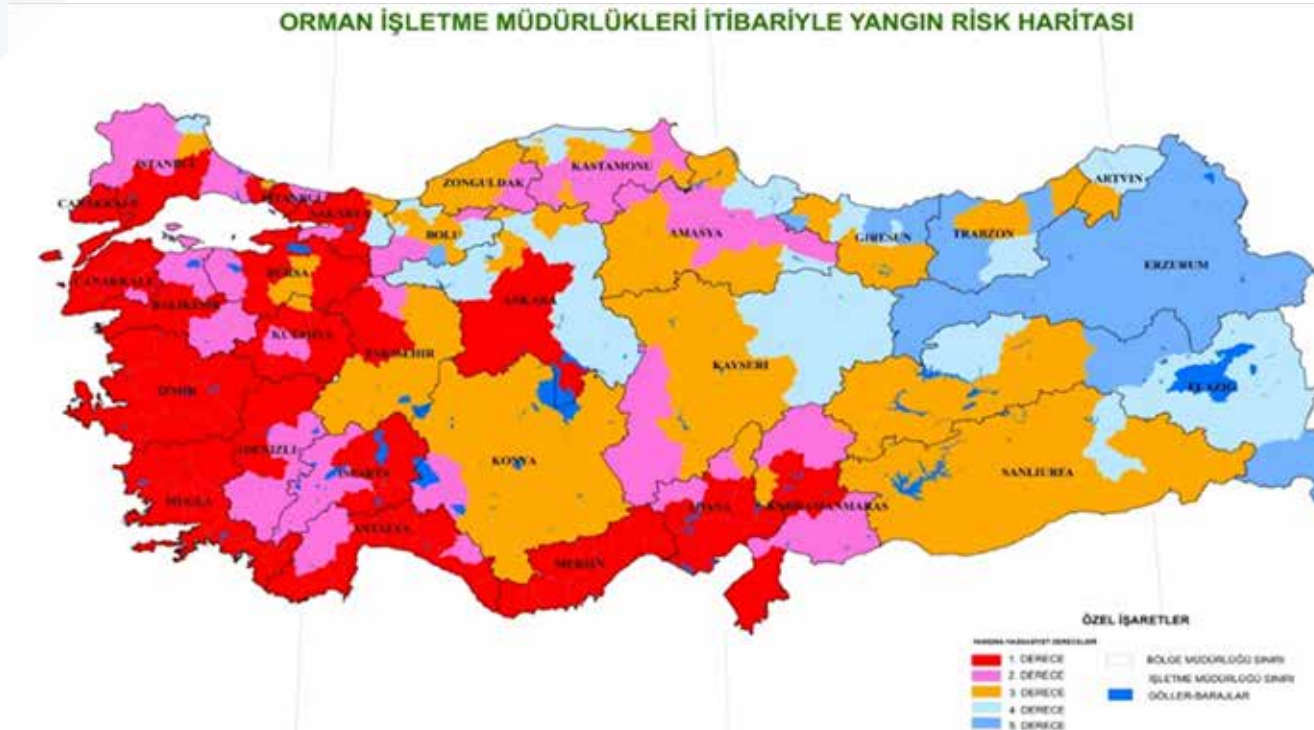
ORMAN YANGINLARI, küreselleşen dünyada etkileri ve sonuçları yönünden bütün ülkeleri ilgilendiren doğal afetlerin en önemlilerinden biridir.

Türkiye Akdeniz iklim kuşağında yer almaktadır. Orman yangınları bu kuşağın kaçınılmaz olgusudur. Her yıl dünyada ortalama 4 milyon hektar, Akdeniz kuşağında ise ortalama 550 bin hektar orman yanmaktadır.

ÜLKEMİZ VE İSTANBULUN ORMANLIK DURUMU

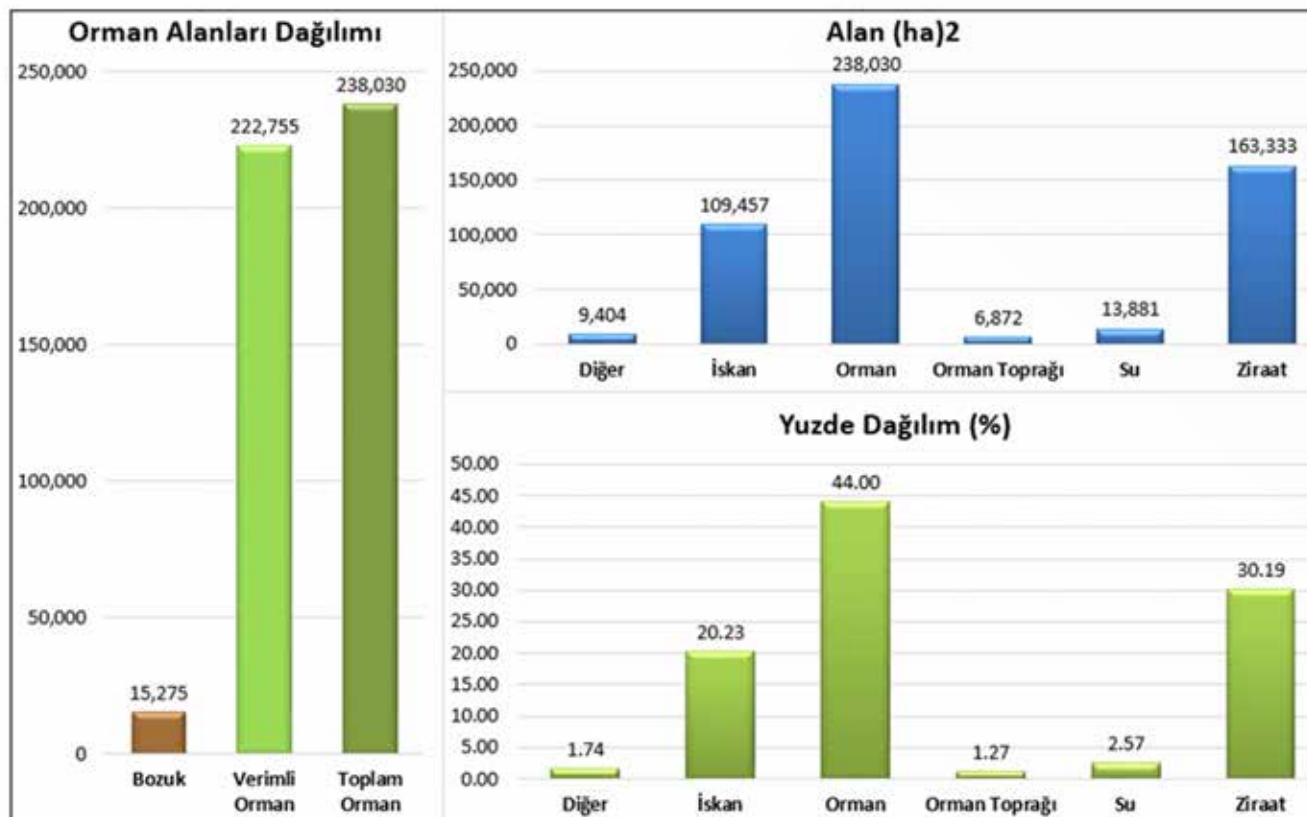
	Türkiye	İstanbul
Orman alanı (hektar)	22342935.00	238030.00
Orman dışı alan "	55661709.00	303579.00
Orman alan (%)	28.7	44
Açıklık alan (%)	71.3	56

İSTANBUL ORMAN BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜNÜN ORMAN YANGINLARI İLE STRATEJİ PLANI:
Ülkemizde çıkan yangınların % 2'sine yakını doğal nedenlerden, yaklaşık % 98'i ise insan kaynaklı nedenlerden çıkmaktadır. İnsan kaynaklı yangınları asgariye indirmek için öncelikle yasal tedbirler oluşturulmakta diğer taraftan da eğitim çalışmalarına hız verilmektedir. 1961 Anayasa madde: 130 ve 131 ile 1982 Anayasalarımız MADDE 16g ile Ormanların tamamen devletin hüküm ve tasarrufu altına alındığı bilinen bir gerçektir.

Ülkemizdeki 22,3 milyon hektar orman alanının 12,5 milyon hektarı yangına 1.Derece hassas ormanlardan oluşmaktadır. Ormanlarımızın yaklaşık %58' inde her an orman yangın tehlikesi bulunmaktadır.

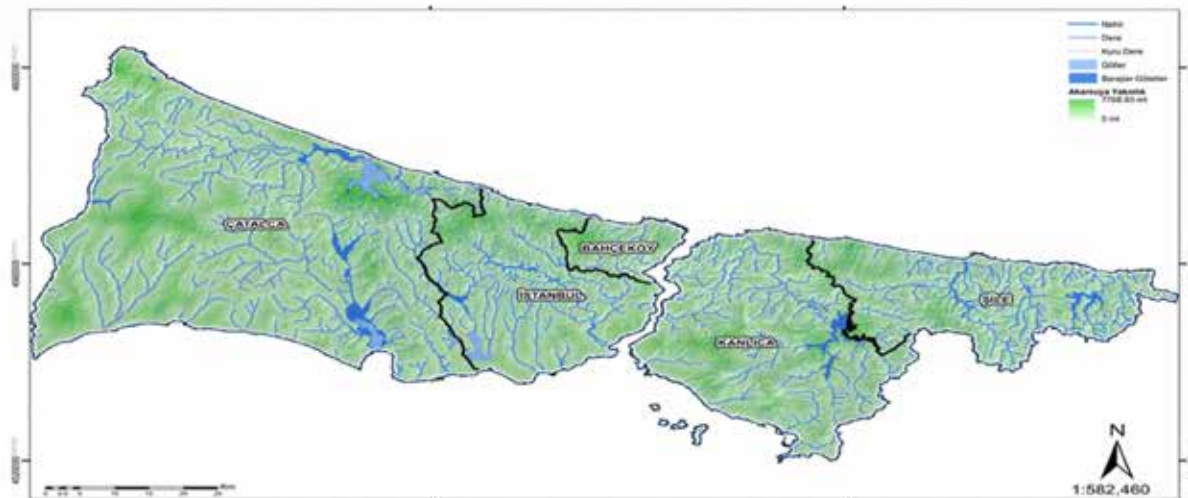
İSTANBUL İLİ ARAZİ KULLANIMI

İSTANBUL İLİ ORMAN ALANLARI

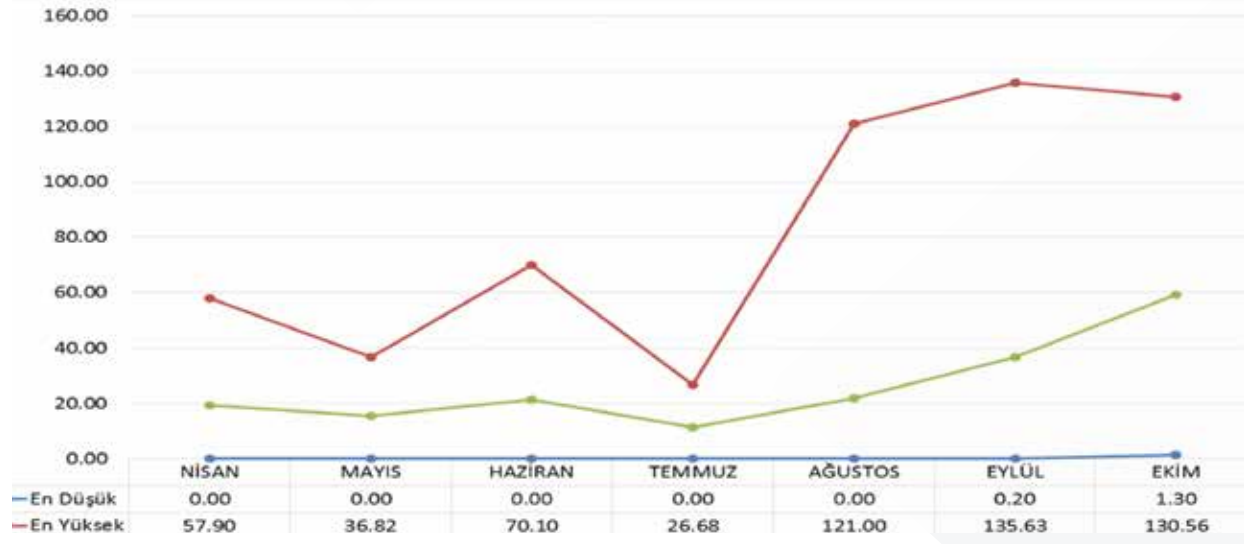

HİDROLOJİ HARİTASI

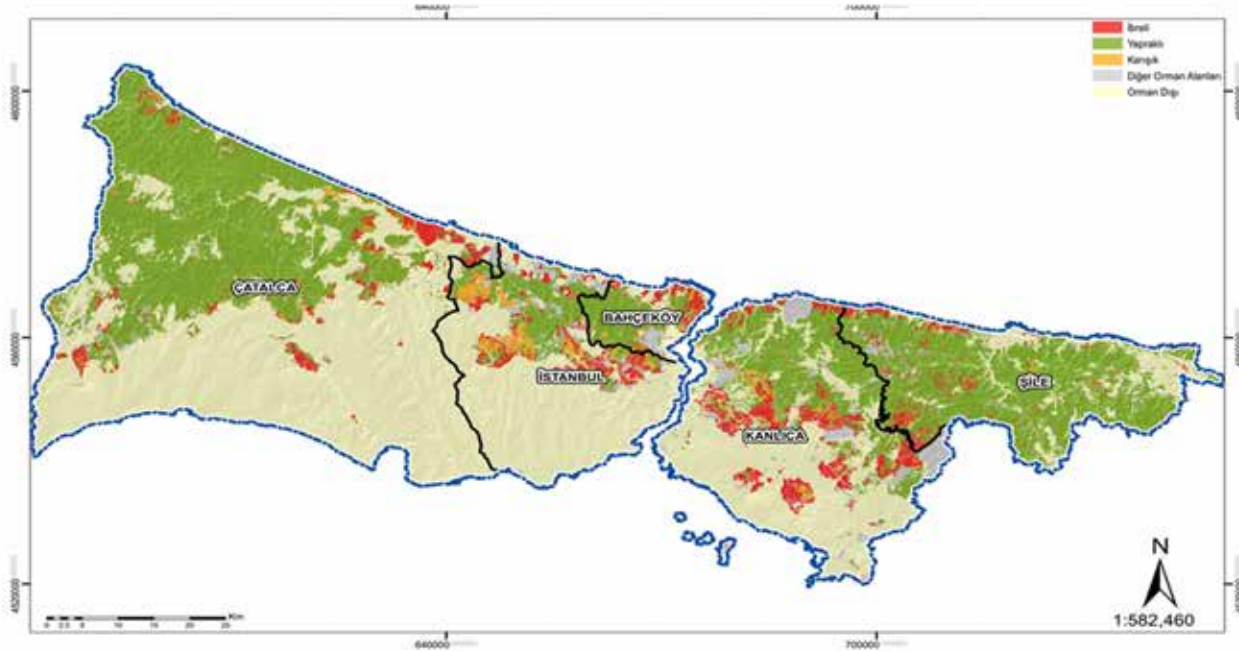
İstanbul İli sınırlarındaki toplam sulu dere uzunluğu 6.477 km'dir, 2.102 km. kuru dere, 9 km. nehir vardır. Ayrıca il sınırları içerisinde 67 adet baraj, göl ve gölet bulunmaktadır.

İSTANBUL YAĞIŞ GRAFİĞİ

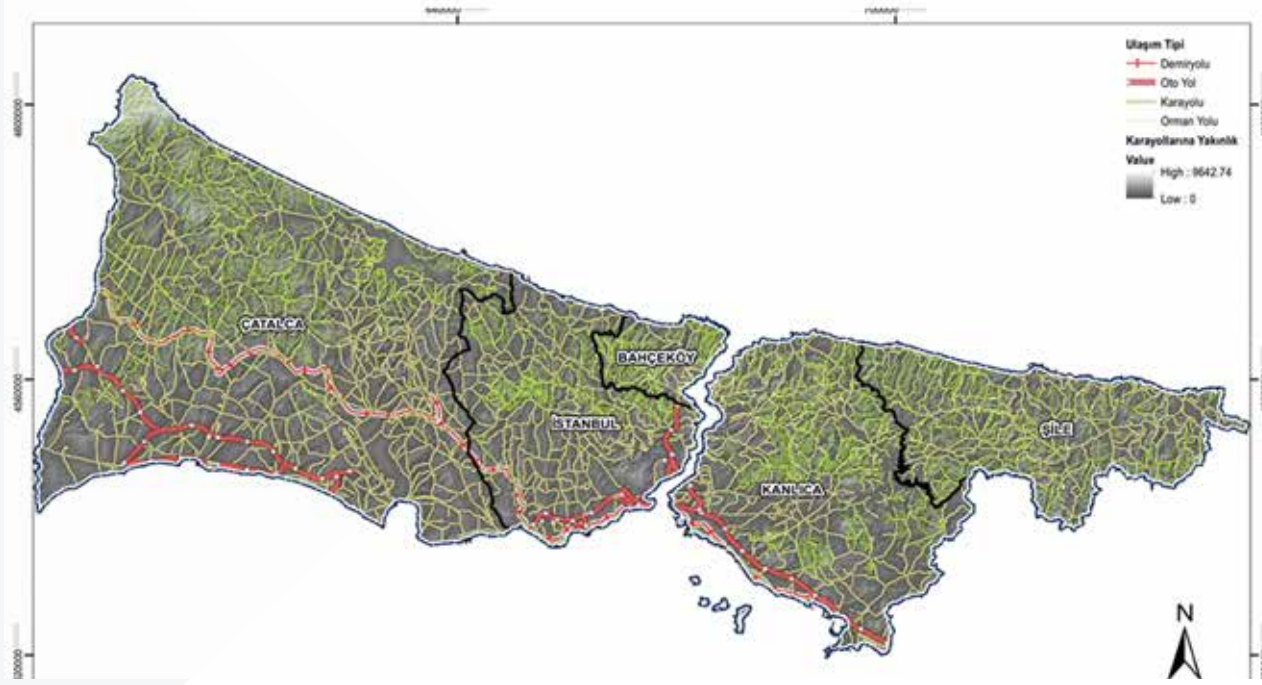

2018
2019

İSTANBUL İLİ ORMAN ALANLARI HARİTASI

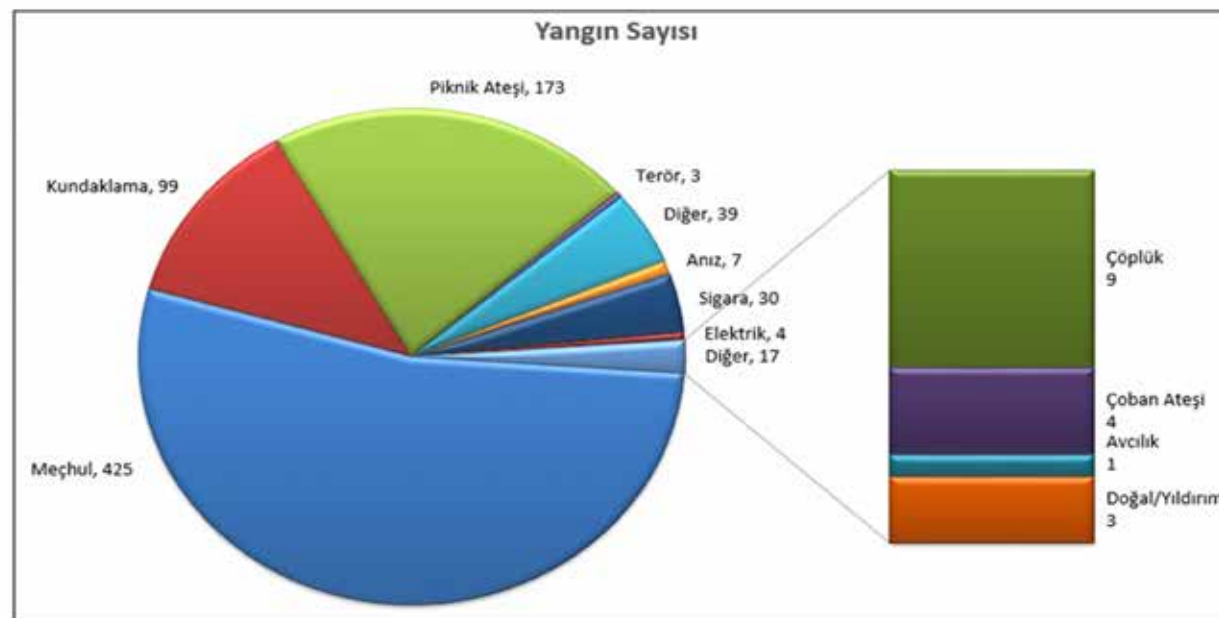
İSTANBUL İLİ ULAŞIM HARİTASI

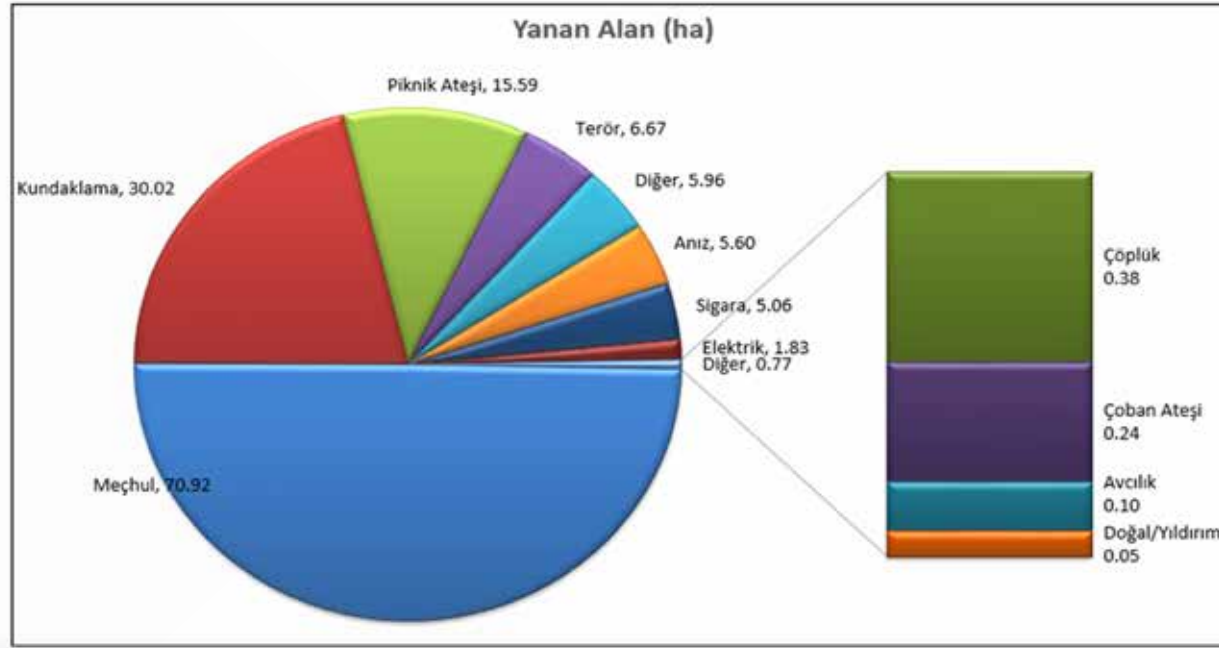
İstanbul İli sınırlarında toplam Karayolu uzunluğu 5.307 km, Orman Yolu 4.801 Km.,Oto Yol 214 Km. ve Demiryolu ise 151 Km. dir.

TÜRKİYE GENELİNDE 2018 YANGIN SEZONU SÜRESİNCE YANGINLA MÜCADELEDE KULLANILMAK ÜZERE 24 HELİKOPTER, 5 ADET AMFİBİK UÇAK GÖREVLENDİRİLDİĞİ ÖĞRENİLMİŞTİR.

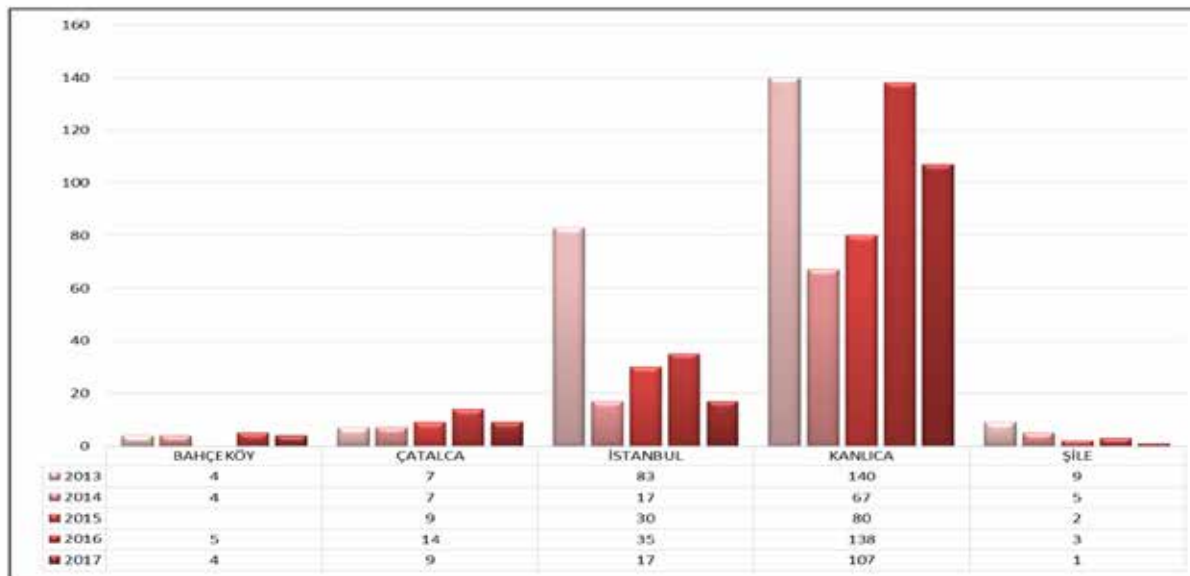
İstanbul Orman Bölge Müdürlüğü orman alanlarında çıkan orman yangın sayısı:

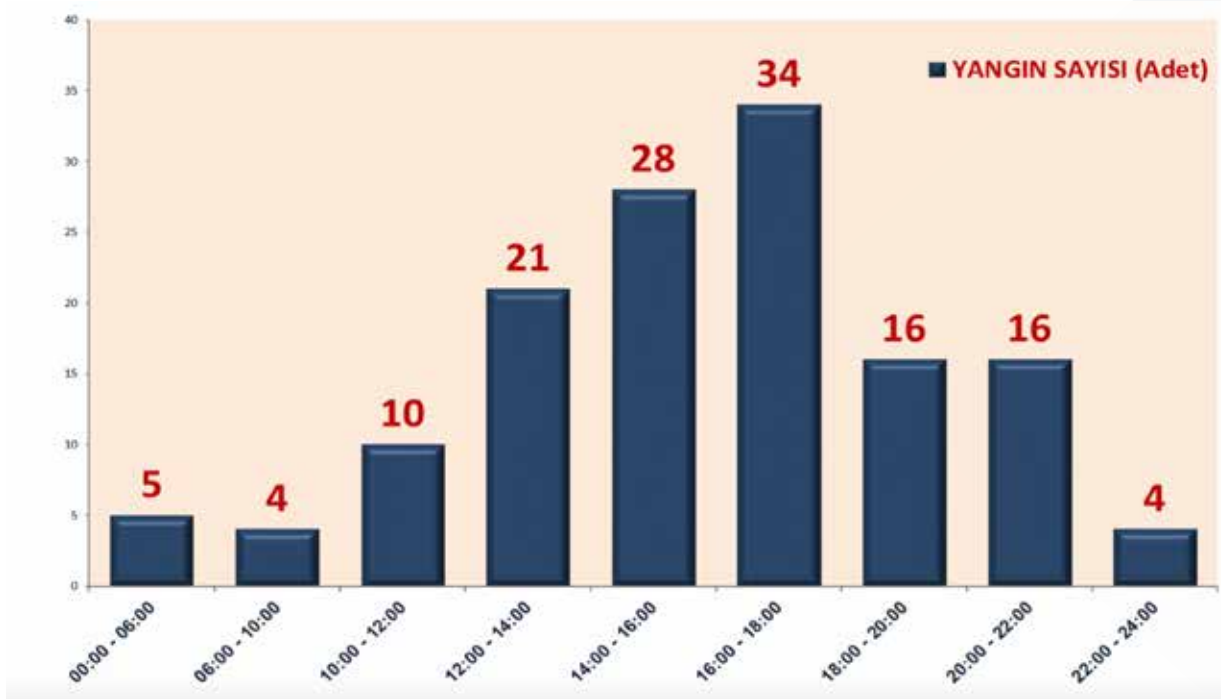
ORMAN YANGINLARININ ÇIKIŞ SEBEPLERİ VE ORANLARININ GRAFİĞİ(Hektar olarak)

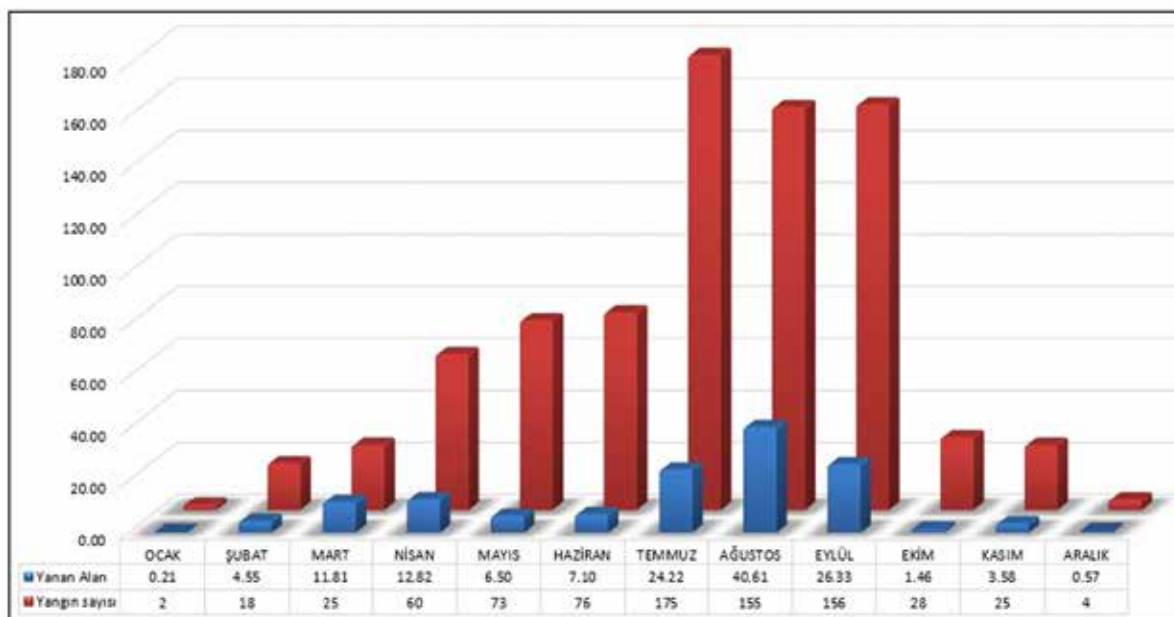
Orman Yangınlarının Orman İşletmelerine 2013-2017 yılları arasındaki dağılımı

Orman Yangınlarının çıkış saatleri grafiği:

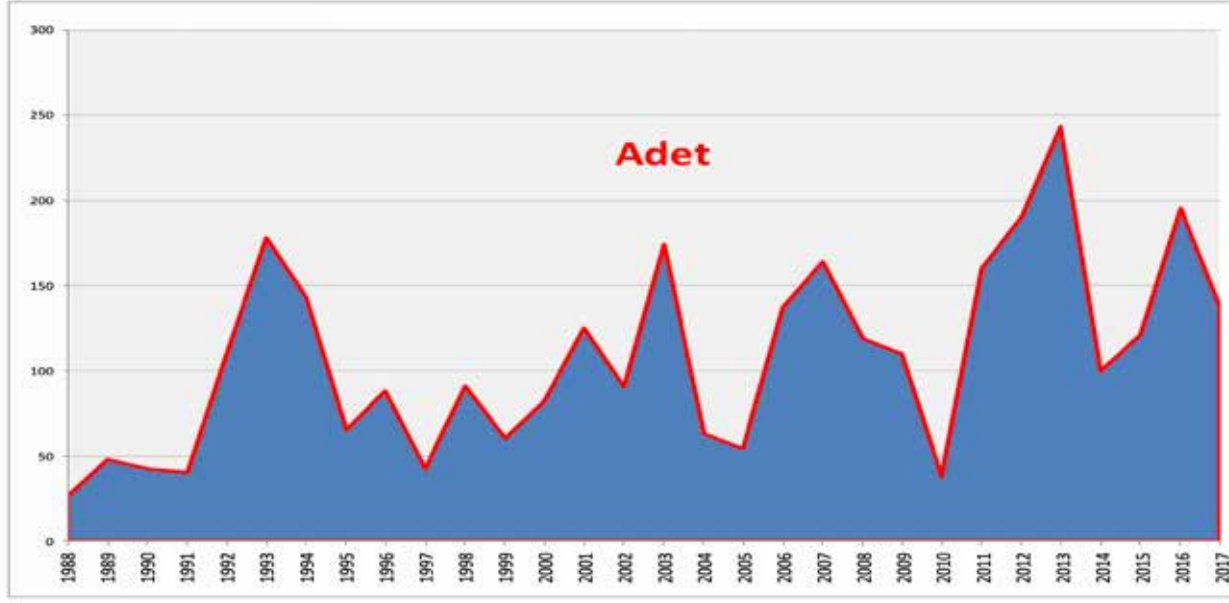

Orman Yangınlarının Orman İşletmelerine 2013-2017 yılları arasındaki dağılımı

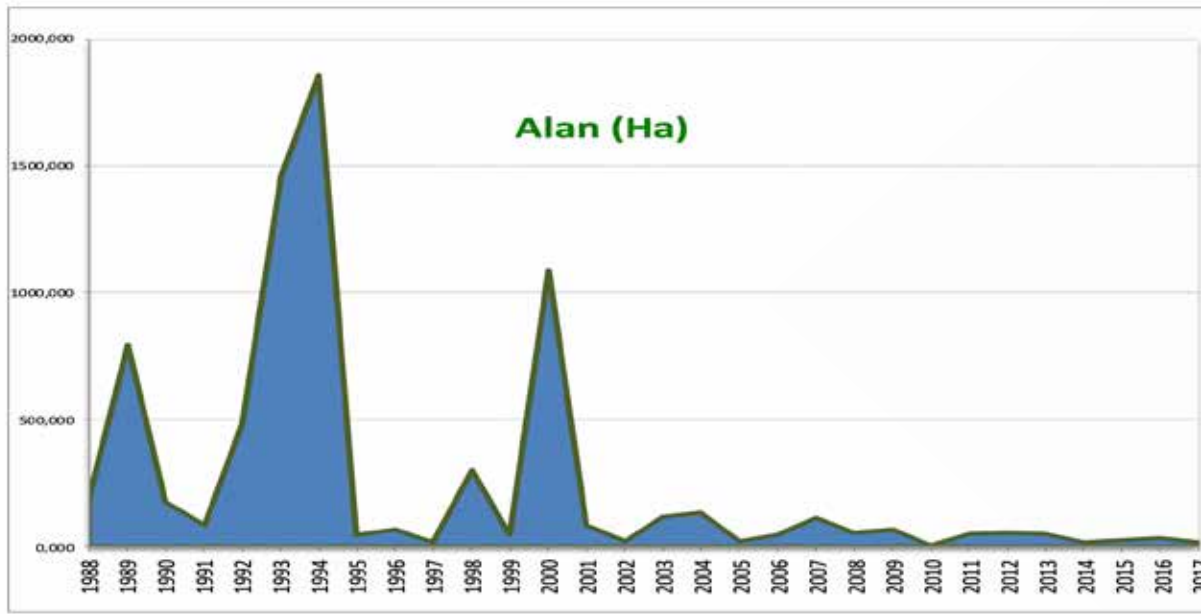
İstanbul ili son 30 yıllık (1988-2017) Orman Yangınlarının Sayısal Dağılımı:

İstanbul İli 1988 yılından bu yana 30 yıllık süreçte kaydı tutulan toplam orman yangın sayısı 3235 adet olup, yıllık ortalama orman yangını sayısı 108 adettir.

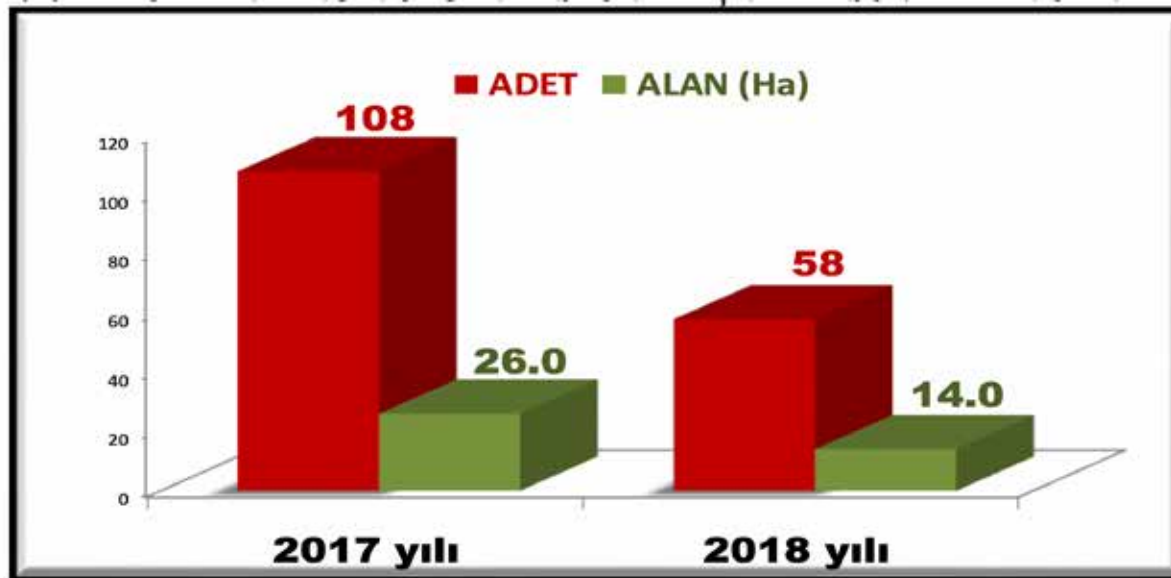
2018 Yılında orman yangınlarında görevli personel sayısı:

İstanbul İlinde 1988 yılından 2017 yılı sonuna kadar olan 30 yıllık dönemde 7.483,4 hektar alanın yandığı, buna göre yıllık ortalama yanan alan miktarının 249,4 hektar, ortalama yangın başına düşen alan miktarının 2,3 hektar olduğu anlaşılmaktadır.

	Orman İtfaiyesi	Su ikmal aracı	İlk müdahale Aracı	Dozer	Grayder	Yangın gözetleme kulesi	Teknik eleman sayısı	Yangın İşçisi adet
İstanbul ili	26	1	12	4	4	15	44	261
İst. Orman Bölge Müdürlüğü	42	5	19	9	8	28	-	400

2018 YILI ORMAN YANGIN ORGANİZASYON ARAÇ VE PERSONEL PLAN CETVELİ

İstanbul Bölge Müdürlüğüne Bağlı Orman İşletme Müdürlükleri :

- 1- Bahçeköy Orman İşletme Müdürlüğü,
- 2- Çatalca Orman İşletme Müdürlüğü
- 3- Demirköy Orman İşletme Müdürlüğü
- 4- İstanbul Orman İşletme Müdürlüğü
- 5- Kanlıca Orman İşletme Müdürlüğü,
- 6- Kırklareli Orman İşletme Müdürlüğü
- 7- Şile Orman İşletme Müdürlüğü
- 8- Tekirdağ Orman İşletme Müdürlüğü
- 9- Vize Orman İşletme Müdürlüğü.

I - YANGIN ÖNLEME = Yangın Çıkmasına Mani Olmak (Eğitim ve Bilinçlendirme): Tüm kamu oyunun orman yangınlarına karşı duyarlılığı artırıcı her vatandaşa ulaşılacak şekilde ormanların varlığının yararları, varlık değerleri ve ekosisteme katkılarının Türkiye'nin Ulusal savunma stratejilerine katkı ve önemlerini içerecek şekilde temel eğitim olarak eğitim kurumlarında, etkinliklerde ve toplumsal kitlelere verilmelidir. Bu görev tüm kurumları, tüzel kişilikler, sivil toplum kuruluşları ve bireyler olarak halkımıza anlatılmalıdır.

II - YANGIN SÖNDÜRME = a - Erken Uyarı, b- Hızlı ve Etkin Müdahale Tedbirlerinin alınması:

a- ERKEN UYARI : Orman Yangınlarına erken müdahale edilebilmesi için Orman ve orman alanlarının sürekli gözetim ve denetim altında tutulması bir zorunluluktur. Ormanların korunmasına ait zorunlu görevin uygulanabilmesi alt yapı örgütlenmesi gerektirmektedir.

- Halkın yangın ihbarlarının ücretsiz ALO-177 ORMAN YANGININ İHBAR HATTI Telefon alt yapısının sağlandığı, 7 Gün, 24 Saat hizmete açık olduğu bilinmektedir.

- Yangın gözetleme kuleleri ile orman alanlarının yangın sezonu boyunca görev- lileri ile gözetlenmeli; telsiz,telefon haberleşme cihazları ile Yangına müdahale edecek görevli ekiplere yangın ihbarlarının zaman kaybına fırsat vermeden iletilmeli,

- ORMAN YANGINI ERKEN UYARI SİSTEMİ KURULAN YANGIN GÖZETLEME KULELERİMİZ

- Yangın gözetleme kuleleri gözetleme alanları arasında kör nokta bırakılmayacak şekilde inşaa edilen yangın gözetleme kuleleri en az hata ile gözetlemelerin yapılması esastır.
- Yangın İlk müdahale ekiplerinin, araç, gereç ve ekipmanlarıyla en kısa zamanda yangınlara müdahale etmeleri sağlanmalıdır.

Yangının boyutlarına göre örgütlü, teçhizatlı havadan yangına müdahale gerektiren durumlarda da müdahaleler yapılmaktadır.

1 Haziran-14 Ekim 2018 tarihleri arasında 1 adet Genel Maksat Helikopteri orman yangınlarıyla havadan mücadelede kullanılmaktadır. Helikopter, İstanbul Poyraz kulede konuşlanmakta olduğu bildirilmiştir..

AYRICA;

İstanbul Orman Bölge Müdürlüğü merkezinde yer alan Yangın Koordinasyon Merkezinde; OYEUS (Orman Yangını Erken Uyarı Sistemi), Yangın Yönetim Sistemi, MEUS (Meteorolojik Erken Uyarı Sistemi) ve mobil görüntü aktarma sistemleri ile orman yangınlarına destek sağlayacak veriler tespit edilerek yangın yeri yönetimi ile paylaşıldığında etkin müdahalenin alt yapısı gerçekleşmiş oluyor.

III – Rehabilitasyon = Yangın alanlarının Hızla Ağaçlandırılması:

Anayasanın 169.cu madde kapsamında orman alanlarının daraltılamıyacağı hükmü gereği ve 6831 sayılı orman kanununun madde:18,19 hükümlerinin son fıkraları; Yangın görmüş ormanlarla, tensile ayrılmış alanlar ve ağaçlandırma alanları otlatma dahil hiçbir tesise izin verilmez.Derhal Mevsimin ilk tesis programlarına alınarak ağaçlandırma çalışmalarıyla orman alanlarına katılır. Madde:68,69, 70, 71, 72, 73,74 ve 75 de gerekli tüm sorumluluk ve görevleri Tarım ve Orman Bakan'lığını (orman ve su işleri Bakanlığı) birinci derecede görevli kılmıştır. Ancak vatandaş olarak bizlerde bu konularda duyarlı olacağız.Ormanları yangın ve usulsüzlüklere karşı ihbar, yardımlaşma ve hizmetlerde katkı vermemizin görevimiz olduğunu bilinmesi zorunludur.

Ceza maddelerinde de yangına sebebiyet verenlerin idari para ve hapis cezaları ile cezalandırılma esas alınmıştır.

YANAN BİR ORMAN SADECE AĞAÇ DEĞİL İÇİNDEKİ TÜM CANLI VE CANSIZ VARLIKLARDIR. EKOLOJİK HAYATIN TAMAMI YOK OLMAKTADIR.

Bu EKOLOJİNİN YENİDEN TESİS EDİLMESİ 60 —100 YIL GEREKMEKTEDİR. YEŞİLİN KIYMETİNİ BİLELİM, ORMAN EKOSİSTEMİ KORUYALIM, YAŞATALIM. BİR FİDANI DİKMEK, BİR İNSANIN YAVRUSUNUN İLK DOĞUM HALİNDEKİ Bebeklik KONUMUDUR,

Yaşam çizelgesinin sırası: Bebeklik, çocukluk, gençlik, delikanlılık, olgunluk çağı ve yaşlılık durumu, ortak payda yaşam akışının bölüşümüdür.

Ülke genelinde Orman yangınlarında bu güne kadar 113 şehit verilmiştir. Şehitlerimizi rahmetle anıyoruz.

ATATÜRK'ÜN VECİZ SÖZÜ ORMAN DEĞERİ ÇOK GÜZEL ANLATMAKTADIR.
ORMANSIZ YURT VATAN DEĞİLDİR.

“YEŞİL GÖRMEYEN GÖZLER, RENK ZEVKİNDEN MAHRUMDUR.”

ATATÜRK ORMAN ÇİFTLİĞİNİN AĞAÇLANDIRILMASI İÇİN GÖREVLİLERE VERİĞİ TALİMAT:

“Burasını, öyle ağaçlandırınız ki, kör bir insan dahi yeşillikler arasında olduğunu fark etsin”
Bu etkinliği organize ederek doğaya ve ormana karşı duyarlılıklarını gösteren Sn Belediye başkanı Şükrü GENÇ ve Çevre Koruma ve Kontrol Müdürlüğünün tüm kadroları ve katılımcılarla bir arada olduğumuz için hepinize candan teşekkür ederiz. 08.09.2018

Türkiye Ormancılar Derneği
Marmara Şube Yönetim kurulu adına
Ahmet KILIÇASLAN
Orman Yüksek Mühendisi

LATMOS (BEŞPARMAK) DAĞLARI

EKODOSD-Ekosistemi koruma ve doğa sevenler derneği başkanı-Bahattin Sürücü

Antik dönemdeki adı Latmos olan Beşparmak Dağları, Aydın ve Muğla sınırları içinde olup, coğrafi açıdan Batı Anadolu'nun en etkileyici ve arkeolojik açıdan en zengin bölgelerinden biridir. Beşparmak Dağları'nda yörük kültürü devam etmektedir. Yıllarca çadırlarda ve Latmos'un mağaralarını düzenleyerek barınak olarak kullanan yörükler, daha sonra çit evler ve taş evler yaparak yerleşik düzene geçmişlerdir. Beşparmak Dağları'ndaki yöre insanları kazançlarını; hayvancılık, arıcılık, zeytincilik, fıstık çamı (küner), balıkçılık, az miktarda kestane ve kısmen turizmden sağlamaktadır. Beşparmak Dağları, Türkiye'de oldukça lokal bir yayılım gösteren fıstık çamı ormanlarının en geniş örneğine ev sahipliği yapar. ÖBA (Önemli Bitki Alanı) olan Beşparmak Dağlarının florasında ülke çapında nadir bitki türlerinin çok zengin popülasyonları yer almaktadır. Bern Sözleşmesi Ek Liste I türü Cyclamen mirabile ve Küresel Ölçekte Tehlike Altında bulunan Arenana pamphylicasp. ÖBA sınırları içinde yer almaktadır. Beşparmak Dağları, Anadolu Parsı (Pantherapardustulliana)'nın en yaygın yaşadığı alanlardan biridir. Ülkemizdeki beş yabancı kedi türünden biri olan Karakulak (Caracalcaracal) ile tehlike altında bulunan Akkuyruklu Kartal'ın (Haliaeetusalbicilla) son doğal yaşam alanlarıdır. Yırtıcılar ve su kuşları açısından çok zengin türlere sahiptir.

Beşparmak Dağları'ndaki yerleşimlerde ve mezra evlerinin önünde, geleneksel yöntemle sıkılan ayak yağı sistemiyle çalışılan zeytin ışıklarının hala varlığını koruduğu görülmektedir. Beşparmak Dağları bakir bir coğrafya olması, engebeli, sarp kayalıklar ve irili ufaklı binlerce mağarasının bulunması nedeniyle, savunma ve saklanma amacıyla sürekli kullanılmıştır. Osmanlı'nın son dönemlerinde ve Cumhuriyetin ilk yıllarında da birçok eşkiya bu dağları mesken tutmuştur. Jeolojik yapısında büyük ölçüde gnays bulunan Beşparmak Dağları'nın batı, kuzey, kuzeybatı ve güney taraflarında mika şist; güneybatısında ise çok lokal olarak yüzeye çıkmış mermer de yer alır.

İnsana, çeşitli hayvanlara, balıklara, uçan dairelere benzeyen ve fizik kurallarına inat devrilmeden binlerce yıldır ayakta kalan birçok kayaya rastlamak mümkündür. Beşparmak Dağları'nda binlerce yıl önce yapılan, günümüzde zeytincilerin kullandığı antik dönem yollarından birçoğu hala ayakta.

Latmos Körfezi'nin arka ucundaki konumuyla batı yönünden gelen gemilerin son durağını, Karia bölgesinin içlerine uzanan kara yolunun ise başlangıcını oluşturan Herakleia antik kenti başta olmak üzere, pek çok savunma yapıları, kaleler, manastırlar gibi arkeolojik bulgular Beşparmak Dağları'nın çevresine yayılmıştır.

İki atın çektiği gümüş tekerlekli bir araba üstünde gökleri dolaşan güzel bir kadın olarak canlandırılan Ay Tanrıçası Selene, Beşparmak Dağları'nın yakışıklı çobanı Endymion'a aşiktir. Yunan mitolojisine göre Latmos'ta yaşayan Endymion, avcılık ve çobanlık yapardı. Bir mağarada uyurken gördüğü gence aşık olan Ay tanrıçası Selene, geceleri onu görmek için gökten yere inerdi. Selene Zeus'tan, sevgilisi için sonsuz gençlik ve hiç bitmeyecek bir uyku diledi. Antik kaynaklara göre genç çobanla Ay tanrıçası arasındaki bu romantik aşk Latmos'ta geçmekte ve başka hiçbir yerde görülmemektedir.

Dr. Anneliese Peschlow - Bindokat, Berlin'deki Alman Arkeoloji Enstitüsü'nde görevliyken 20 yılı aşkın süredir Latmos projesini yürütmüştür. Bu projenin amacı Türkiye'nin batı kıyısında bulunan dağlık bölge Latmos'un (Beşparmak dağları), en erken dönemden Osmanlı'ya kadar olan yerleşim geçmişinin incelenmesidir İlk Kaya resimlerini 1994 yılında Karakaya Göktepe kaya sığınağında keşfeden Peschlow, hayatının önemli bölümünü Beşparmak Dağları'nda araştırma yaparak geçirmiştir.

Beşparmak Dağları'ndaki kaya resimleri geç neolitik dönemden (yani Taş Devri'nden) kalkolitik döneme (Bakır Çağı'na) kadar (M.Ö.6000-5000) süren bir zaman içerisine tarihlendirilebilmiştir ve Ön Asya'da yeni bir kaya resimleri mahalli oluşturmaktadır. Beşparmağın kayalıklı peyzajına dayanan, üslup ve temalarında tutarlı olan bu resim dünyası kaya resmi sanatında sadece Anadolu'da olmamak üzere benzersizdir ve bu nedenle yeni bir kültür, yani Beşparmak kültürü olarak nitelendirilebilir. Buzul çağda batı Avrupa'da genellikle hayvan resimleri ağırlıklı olan, Frenk mağara resimlerine nazaran, Beşparmak resimlerinin ana teması insandır. Fakat resimler insanı birey olarak değil, toplumun bir üyesi olarak göstermektedir. Çok sayıda çiftin ele alınmasından da anlaşıldığı üzere resimlerde kadınla erkek arasındaki ilişki ön plandadır. Konu aile ve ailenin devamı ya da başka bir deyişle doğurganlıktır. Bu yorumu kaya resimlerinin buluntu yeri de desteklemektedir. Zira hepsi Anadolu'nun bir yağmur ve bereket kültürünün merkezi olan beşparmak Dağının çevresinde bulunmaktadır.

Göktepe kaya sığınağında ilk bulunan kaya resminde yorumlanan ilkbahar şenlikleri 8000 yıl sonra Karakaya Muhtarlığı-EKODOSD işbirliğiyle başlatılmıştır. Şenlikler sayesinde Beşparmak Dağları'nın doğal ve kültürel kaynak değerleri tanıtılmakta ve yöre insanlarının ekonomisine de katkı sağlamaktadır.

Türkiye'deki trekking parkurları içinde doğal ve kültürel zenginlikler açısından ilgi çekici olan Beşparmak Dağları, trekking tutkunlarının büyük keyif aldığı bir doğa ve tarih alanıdır. Son yıllarda günübirlik, çadır kamplı ya da yörük evlerinde konaklayarak Beşparmak Dağları'nda doğa yürüyüşü yapan grupların sayısında oldukça artış olmaktadır.

Madencilik faaliyetleri yüzünden Latmos'un eşsiz doğal peyzajı, benzersiz jeolojik oluşumları büyük tehdit altına girmiştir. Sürekli olarak açılan maden ocakları nedeniyle, gelecekte Türkiye'nin en önemli turizm alanlarından biri haline gelecek Latmos coğrafyası kaybedilme tehlikesi altındadır.

EKODOSD (EKOSİSTEMİ KORUMA VE DOĞA SEVENLER DERNEĞİ) KUŞADASI/AYDIN

KUM ZAMBAKLARINI YAŞAM ORTAMIYLA (EKOSİSTEMİYLE) BİRLİKTE KORUYALIM!

Prof. Dr. Ünal Akkemik - İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Orman Fakültesi Orman Botaniği Ana Bilim Dalı

Kum zambakları

Kum zambakları; son derece gösterişli, kıyı kumullarına uyum sağlamış ve yoğun insan baskısı altında kalmış kumul bitkilerinden sadece biridir. Sayın Güler Sönmez'in çok yoğun çabalarıyla başlayan farkındalık oluşturma girişimleri, günümüzde kurumsallaşmaya başlamış ve kum zambaklarına artan ilgi beraberinde kumullara da dikkat çekilmesini sağlamıştır. Kum zambakları ve kumda yetişen diğer bitkilerin neden bu kadar önemli olduğunun anlaşılabilmesi için öncelikli olarak "kumul" teriminin bilinmesi gereklidir.

Kumul nedir?

Ertek (2011) kumulu "bir sahada birikmiş olan kumların rüzgâr etkisine ve hızına dayalı olarak bir başka yere taşınarak oluşturduğu şekil" olarak tanımlamıştır. Kumul dendiğinde akla çöller gelmekle birlikte, karalarda ve özellikle de kıyılarda da bulunmaktadır. Bu bağlamda kumullar; Kara kumulları

Kıyı kumulları olmak üzere iki farklı sahada bulunmaktadır (Ertek, 2011).

Kıyı kumulları; çöllerin dışında da farklı iklim bölgelerinde de geniş kum depoları ve meydana gelir ve halen de gelmektedir. Kıyı kumlarını besleyen başlıca kaynakları deniz akıntıları, kalkerli organik madde kırıntıları, denize ulaşan ve kum taşıyan akarsular oluşturur. Bu şekilde taşınan kumlar, dalgalar tarafından kıyıya atılır, orada kurur ve sonra da rüzgârlarla daha içkilere doğru üflenir (Erinç, 2001).

Kıyı kumullarının oluşumu; her şeyden önce kıyılarının rüzgâr taşımasına uygun kum kaynağına sahip olmaları ile ilgilidir ve aslında kıyı kumulları da ancak, kum kaynağı bakımından zengin kıyılara bağlıdır. Bu gibi kıyılarının başında alüvyial kıyılar, özellikle deltalar ve arazinin gevşek kumlu depolardan oluşmuş olduğu kıyılar gelir (Ertek, 2011).

Kıyı kumulları dar bir şerit halinde ve topraktan yoksun ve tuzlu koşullara sahip olduğundan dolayı bu alanların bitkileri, bu sınırlı koşullara uyum sağlamış bitkilerden oluşmaktadır. Bu bitkiler genellikle kısa boylu, tuzlu koşullara uyum sağlamış, kum üzerinde sürünücü, derine giden kazık kök oluşturan bitkilerdir. O nedenle bu alanlarda "kumul vejetasyonu" olarak adlandırılan özel bir vejetasyon tipi oluşmaktadır.

Kıyı kumullarının hareketli olduğu alanlarda bitkiler seyrek iken kumul hareketlerinin daha az olduğu kısımlarda kumul bitkileri yoğunlaşmaktadır.

İstanbul kıyı kumulları

İstanbul'daki kıyı kumulları özellikle İstanbul'un Karadeniz'e kıyı olan kuşağında yer almaktadır. Avcı ve diğ. (2015) Türkiye kıyılarında 45 kıyı kumulu olduğunu belirtmiştir. Bunlardan 3 tanesi de İstanbul sınırları içerisinde yer almaktadır:

Şile-Sahilköy Kıyı Kumulları: İstanbul'un Anadolu yakasındaki en büyük kıyı kumuludur. Kumul bitkileri açısından zengin olup çok yoğun insan etkisi altındadır.

Kilyos-Ağaçlı Kıyı Kumulları: Kilyos, Gümüşdere ve Kısırkaya sahillerinde olup aşırı insan baskısı altındadır. Özellikle plajlar ve yapılaşmalarla kumul bitkilerinin yaşam alanları aşırı derecede daralmış durumdadır. Özellikle Kısırkaya ve Kilyos tarafları kumul bitkileri açısından oldukça fakirleşmiş olup sadece Gümüşdere kısmındaki korunaklı yerlerde bitki çeşitliliği vardır.

Terkos-Kasatura Kıyı Kumulları: Terkos kumulları hareketli kumullar olduğu için bitki çeşitliliği ancak korunaklı kısımlarda görülmektedir. Terkos ağaçlandırmaları özellikle kıyı kuşağındaki yıllık bitkilerin yaşamı için korunaklı ortamlar oluşturmuştur.

Şekil 1. Türkiye'nin kıyı kumulları (Avcı ve diğ., 2015)

Kumul bitkileri

Kumul bitkileri farklı familyalara ait bitkileri içeren özel bir vejetasyon tipi oluşturmaktadır. Özellikle çok yıllık olanların ortak özellikleri derine giden bir kazık kök sistemi, yapraklarının genellikle etli, aşırı rüzgârlı ve tuzlu koşullara uyum sağlamış genellikle sürünücü formda olmasıdır.

Tipik kumul bitkileri genellikle kumulun hemen bitişiğindeki killi balçıklı toprakta dahi yetişmemektedir. Buna karşın *Senecio vernalis* gibi bazı bitkiler hem kumullarda hem de kıyı boyunca makiliklerde yetişmektedir. Bu türden bitkiler kumullardaki floristik zenginliğe katkı sağlamaktadır. Hem tipik sadece kumulda yetişebilen hem de yetişme ortamı istekleri daha geniş olan bitkilerle birlikte kumullar çok özel ekosistemlerdir ve alanları oldukça sınırlıdır.

Türkçe Adı	Bilim Türü	Endemizm Durumu	Tehlike Durumu*
Kum zambacı	<i>Pancreatum maritimum</i>	-	EN
Kilyas peygamber çiçeği	<i>Centaurea kilaea</i>	Endemik	EN
Kilyas maru	<i>Juninea kilaea</i>	-	VU
Sahil asperulası	<i>Asperula littoralis</i>	Endemik	VU
Kıyı kereviz	<i>Peucedanum obtusifolium</i>	Endemik	VU
Sahil sığircıyruğu	<i>Verbascum degenii</i>	Endemik	CR
Karadeniz salıması	<i>Silene sangaria</i>	Endemik	VU
Sahil sarmaşığı	<i>Convolvulus persicus</i>	-	EN
Kum incisi	<i>Aurinia uechtritziana</i>	-	VU
Ekinoğlu	<i>Senecio vernalis</i>	-	-
Kumleresi	<i>Cakile maritima</i>	-	-
Yanalol	<i>Maresia nana</i>	-	-
Kum şebboyu	<i>Matthiola fruticulosa</i>	-	-
Yopalak	<i>Cyperus capitatus</i>	-	-
Yağ marulu	<i>Mulgedium tataricum</i>	-	-
Sahil çakırdiken	<i>Eryngium maritimum</i>	-	-
Kum çavdan	<i>Leymus racemosus subsp. sabulosus</i>	-	-
Sahilotu	<i>Ammophila arenaria</i>	-	-
Tuzotu	<i>Salsola tragus</i>	-	-
Karapaz	<i>Atriplex hastata</i>	-	-
Deniz baklası	<i>Crithmum maritimum</i>	-	-
Kumul bozotu	<i>Othanthus maritimus</i>	-	-
Karahindiba	<i>Taraxacum minimum</i>	-	-
Büyük pırlak	<i>Xanthium strumarium</i>	-	-
Sahil lahanası	<i>Crambe maritima</i>	-	-
Kayalık mor şebboyu	<i>Matthiola sinuata</i>	-	-
Kum sarmaşığı	<i>Calystegia soldanella</i>	-	-
Vurila	<i>Holoschoenus vulgaris</i>	-	-
Sülügen	<i>Euphorbia paralias</i>	-	-
Sahil bezelyesi	<i>Medicago littoralis</i>	-	-
Kumul bezelyesi	<i>Medicago marina</i>	-	-
Kafa	<i>Juncus effusus</i>	-	-
Kum karabaşı	<i>Stachys maritima</i>	-	-
Su sarmaşığı	<i>Taucrium scordium</i>	-	-
San boyuzgelincik	<i>Glaucium flavum</i>	-	-
Sahil dereotu	<i>Polygonum maritimum</i>	-	-

*)CR (Çok tehlikede):
Yakın gelecekte yok
olma tehlikesiyle
karşı karşıyadır.
10 yıl içerisinde
popülasyonunun
%80'i kaybolabilir.

EN (Tehlikede):
Yüksek bir risk
altında ve yakın
gelecekte yok olma
tehlikesiyle karşı
karşıyadır. Henüz
CR grubunda
değildir. Gelecek
10 yıl içerisinde ya
da 3 nesil sonra
popülasyonun %50'si
kaybolabilir.

VU (Zarar görebilir):
Doğada orta vadede
zarar görebilir ve
yüksek risk altına
girebilir. Gelecek
10 yıl içerisinde
popülasyonunda
%20 azalma olabilir
(Ekim ve diğ., 2000).

Kilyos peygamber çiçeği

Kilyos moru

Sahil asperulası

Kum incisi

Kıyı kerevizi

Kilyos moru

Sahil sarmaşığı

Kum incisi

İstanbul ve Kilyos Adını Taşıyan Bitkiler

İstanbul'a adını veren aşağıdaki bitkilerden üçü adını Kilyos'tan almıştır. O nedenle Kilyos'un simgesi olan Kilyos Kumulları mutlaka korunmalı ve küçük de olsa bir bölümü Sayın Güler Sönmez'in çabalarıyla gündeme gelen "Kumul Endemikleri Müzesi"ne dönüştürülmelidir.

- Jurinea kilaea (Kilyos moru)
- Trifolium apertum var. kilaeum (Kilyos üçgülü)
- Centaurea kilaea (Kilyos peygamber çiçeği)
- Arum byzantinum (İstanbul yılan yastığı)
- Atriplex tatarica var. constantinopolitana
- Bupleurum pendicum
- Cirsium byzantinum (Köygöçüren)
- Colchicum chalchedonicum (Kadiköy çiğdemi)
- Crocus olivieri ssp. istanbulensis (İstanbul çiğdemi)
- Galanthus plicata subsp. byzantinus
- Hypericum aviculariifolium ssp. byzantinum (İstanbul binbirdelikotu)
- Knautia byzantina
- Lamium purpureum var. aznavourii (İstanbul balılbabası)
- Lathyrus undulatus (İstanbul nazendesi)
- Linum hirsutum ssp. byzantinum (İstanbul keteni)
- Polygonum istanbulicum (İstanbul madımağı)
- Ranunculus constantinopolitanus (İstanbul düğün çiçeği)
- Thymus aznavourii (İstanbul kekiği)

Hassas ve yoğun insan baskısı altında olan kumul ekosistemlerinin biri olan Kilyos Kumulları mutlaka korunmalı ve küçük de olsa bir bölümü Kilyos Doğal Çevresini Koruma ve Geliştirme Derneği başkanı Güler Sönmez'in çabalarıyla gündeme gelen ve Sarıyer Belediyesi tarafından da desteklenen "Kumul Endemikleri Müzesi"ne dönüştürülmelidir.

FORUM İklim Acil Durumu

Moderator

Murat Can TONBİL

Konuşmacılar

- Ömer MADRA** (Türk yazar, Akademisyen, Gazeteci ve Radyo Programcısı)
Ümit ŞAHİN (İstanbul Politikalar Merkezi Kıdemli Uzmanı ve Mercator İPM Burs Programı İklim Değişikliği jüri Üyesi)
Fatoş GÖRCE (Nefes Tekniği Uzmanı)
Prof. Dr. Çiğdem CAĞLAYAN (Halk sağlığı Uzmanı)
Buket Atlı (Temiz Hava Hattı Platformu Koordinatörü)
Dr. Akgün İLHAN (Su Yönetimi Uzmanı)
Dr. Akif PAMUK (Yeryüzü Derneği Kurucusu - Tarihçi Yazar)

Murat Can Tonbil

"Hoş geldiniz

Ben Can Tonbil, Radyo programcısıyım aynı zamanda Yeşil Düşünce Derneği gönüllüsüyüm. Bugün büyük bir gün olarak nitelendirilebilecek bir zaman dilimi. Binlerce insan 91 ülkede 900'den fazla etkinlikte bir araya geliyorlar, Türkiye'de ise 13 farklı noktada iklime ses vermek için bir araya gelmiş bulunuyoruz. İnsanların karşılaştığı en büyük varoluşsal kriz olarak nitelendirilen bir durumla karşı karşıyayız ve buna dikkat çekmek için gönüllüler ve sivil toplum kuruluşları Türkiye'de 10 şehrin 14 noktasında yerel yönetimleri bir an önce harekete geçirmeye davet etmek için bir araya gelip ses çıkarıyorlar. Gün boyu İstanbul'da Kadıköy Kalamış Parkı ile Sarıyer 'de (içinde bulunduğumuz alanda) ve Reşitpaşa'da Bursa'da Nilüfer Müzik Festivali'nde, İzmir'de Seferihisar pazarında, Antalya Kaş merkezde ve Alakır Vadisi'nde, Adana'da Abidin Dino Sanat Parkı'nda, Kırklareli 'de Merkez Yayla Parkı'nda, Eskişehir'de Odun Pazarı meydanında, Balıkesir Ayvalık İsmet İnönü Kültür Merkezi ile Altınoluk Antandros

Parkı'nda ve Çanakkale Güzelyalı halk plajında aynı zamanda Kaz Dağları'nda gerçekleşen etkinlikler ile beraber insanlar söyleşiler, film gösterimleri bisiklet turları atölyeler ve birçok farklı etkinlikle seslerini çıkarmaya çalışacaklar. Biz de bu etkinlik için Sarıyer'de 2.Kilyos Çevre ve Sanat Festivali günlerinde bir araya geldik. Burada bir araya gelmemize aracılık eden Sarıyer Belediyesi'ne ayrıca teşekkür ederiz.

Şimdi sözü benim ve benim gibi onlarca kişinin de bu mücadeleye girmesinin önünü açan program ortağım ve değerli hocam olarak nitelendirdiğim Ömer Madra'ya devrediyorum."

1. Konuşmacı

Ömer MADRA

(Türk yazar, akademisyen, gazeteci ve radyo programcısı)

"Herkese Merhaba,

Burada bulunmaktan son derece mutluyum. Bugün, gezegenin son derece önemli günlerinden biri. Dünya'nın en önemli iklim bilimcilerinden birisi 'Nihayet! insanlar iklim değişikliğine dair uyanmaya başladı' dedi. Ne kadar geç kalındığını çok tartışmalı ama her şeyin bitmediği muhakkak. Eğer şimdi de harekete geçmezsek her şey bitecek diye konuşmamız mümkün olabilir. Yeryüzünün şimdiye kadar gördüğü en önemli tehditle karşı karşıyayız. Bu söylediklerime tanıklık edecek 3 metin seçtim. Sizlere kısaca okumak istiyorum.

Birincisi, "Greta ". İsveç'te 15 yaşındaki Greta Thunberg, her cuma günü okulu kırarak İsveç Parlamento Binasının Ana kapısında kaldırımda oturmaya devam ediyor. Bunu neden yapıyor? İklim için yapıyor...

Bir sitede 'Zamanımız Kalmadı' diye bir bölüm var. Bu bölümde 15 yaşındaki bir genç hanımın yazdığı metin bütün Dünyaya el ilanı olarak dağıtıldı.

Şöyle diyor:

"Kendimi güvende hissetmek istiyorum. Gece yalnız başıma yürüyerek eve dönerken, metroda giderken, otururken, geceleri uyurken... Ama kendimi güvende hissetmiyorum. İnsanlık tarihindeki en keskin kriz olduğunu bildiğim halde kendimi nasıl güvenli hissetmem bekleniyor? Şu an harekete geçmezsek, pek yakında her şey için çok geç olacağını bildiğim halde nasıl güvende hissedebilirim kendimi?" diye soruyor. Küresel ısınmayı ilk duyduğumda varlığımızın ta kendisini tehdit edecek kadar ciddi bir şey olması mümkün değil demiştim. Eğer ciddi olsaydı, televizyonu açtığımız anda yalnız bu mesele hakkında konuşulurdu. 3. Dünya Savaşı ortalığı kasıp kavuruyormuş gibiydi fakat kimse bundan bahsetmiyordu. Greta, iklim değişikliği meselesini 12 yaşındayken kavradığını ve ondan sonra bir daha asla uçağa binmemeye ve asla et yememeye karar verdiğini söylüyor.

İklim krizi çağımızın en can alıcı meselesidir. Ne var ki herkes bu krizde hiç çaba harcamadan özveride bulunmadan çözebileceğimize inanıyor. Titanik gemisindeki yolcular buzdağına çarptıktan sonra oturmuşlar kurtulanların ne kadar ilginç hikayeler anlatacaklarını ve ne kadar meşhur olacaklarını ya da kazadan kurtulanlardan kaç kişiye istihdam sağlanacağını konuşuyorlarmış gibi... Onlar ne yaparlarsa yapsınlar yine gemi batacak. Oysa biz çarpışmayı engelleyebiliriz. Buzdağının nerede olduğunu ve koordinatlarının ne olduğunu tam olarak biliyoruz. Buna rağmen ne hız kesiyor ne de rotamızı değiştiriyoruz. Tabi bu arada da geminin süratini arttırarak. Zamanla yavaşlayacak mıyız acaba? Greta "Ben 100 yaşına kadar yaşarsam 103 yaşıma kadar 2023 yılında da ayakta olacağım, gelecek hakkında düşündüğünüzde siz 2050 yılının ilerisini düşünmüyorsunuz. Bu senaryoya göre ben 2050 yılında ömrümün yarısını bile tamamlamamış olacağım. 2078 yılında 75. yaş günümü kutluyor olacağım. Çocuklarım ve torunlarım olursa onlarda bu yıldönümünü benimle birlikte kutlamak isteyecekler belki ben de onlara sizleri anlatırım nasıl hatırlanmayı arzu ederdiniz acaba? Şu anda yaptıklarınız ya da yapmadıklarınız benim hayatımı çocuklarımla ve torunlarımla hayatını da tümünden etkileyecek. Belki onlar da size neden zamanında önlem almadığınızı sorarlar. Kim bilir..." Greta bizi yarın

parlamento kapısındaki kara tahtanın önünde bekliyor olacak, unutmayalım!

2.yazı, "Fransa'nın en yüksek prestije sahip olduğu bilinen Çevre Bakanı Nicolas Hulotcanlı yayında İstifa etti". Bu istifadan sonra siyasi iktidar acilen harekete geçmek zorunda kaldı."Bu, gezegen boyutunda büyük bir felaketin içerisinde yaşamaktayız.Küresel ısınma canlı türlerinin müthiş oranda yok oluşu biyolojik çeşitliliğin çöküşü, toprakların suyunun ve denizin kirlenmesi ormanların hızla kayba uğramasın ürkütücü işaretlerdir. Bu hızda gidilirse birkaç on yıl içerisinde geriye neredeyse hiçbir şey kalmayacak. Hiçbir şey olmaz demek için artık çok geç." diyor metin.

Son olarak üçüncü yazımıza gelirsek, iklim için ses ver adlı bu büyük taban etkinliğinin ya da kitle seferberliğinin pek çok yaratıcı sanat eylemi içinde bulunuyoruz.Vaziyetin son derece vahim olduğunu gösteren bir başka yazı okuyacağım.

Yedi kat yerin altından uğultular geliyor.
Çok alâmetler belirdi, vakit tamamdır.
Haram sevaboldu, sevap haramdır.
Çok alâmetler belirdi, vakit tamamdır.
Duyuldu kim ölüm satılıp kâr edile,
kendi kendilerinreddü inkâr edile
ve duyuldu kabuğuna tık ettiği civcivin.
Duyuldu uykusundan uyandığı
zincirinden başka kaybedecek şeyi olmayan devin.
Bir ateş külçesi düştü buzların ortasına.
Alâmetler belirdi, kıyamet alâmetleridir.
Haberdir, erişmekte kaynayan su galeyan noktasına.

Nazım Hikmet'in Kıyamet surelerinden birkaç satır okudum. Hızla yükselen risklere karşı acil uğraşmak zorunda olduğumuzu anlatan çeşitli veriler gösterebiliriz.

Dünyanın en itibarlı bilimsel dergilerinden Amerika Birleşik Devletleri Ulusal Bilim Akademisi tutanakları, geçen ay ortasında yakından takip ettiğimiz bir bilim insanı ve 16 bilimcinin bir çöküş eşiğinde olduğunu, risklerini hiç dolandırmadan dile getiren bir metni ortaya koydular ki bu dünyada benim gördüğüm en çarpıcı bilimsel metindi. Giriş bölümündeki küçük bir özeti okumak istiyorum;

'Siz beni besleyip güçlendiren yeni beslemelerin, yeryüzü sistemini gezegen eşiğine getirmesinin risklerini araştırıyoruz.Bu eşik aşılsa iklimin orta seviyede sıcaklık artışının önüne geçemeyeceğiz.' diyor.

Kısaca dünyanın bütün şehirleri sular altında kalacağını anlatıyorlar.

Küresel ekonominin karbondan araştırması,biyosferdeki karbon yataklarının güçlendirilmesi, insan davranışlarında değişikliğe gidilmesi, teknolojik buluşların düzenlenmesini ve dönüştürülmüş toplumsal değerler konusunda düşünmemiz gerekir. Bugün bütün dünyadan başkaldırı hareketlerinin üzerinden benim sizlere olan mesajım budur.Dinlediğiniz için çok teşekkür ederim."

2. Konuşmacı

Ümit ŞAHİN

(İstanbul Politikalar Merkezi Kıdemli Uzmanı ve Mercator - İPM Burs Programı

İklim Değişikliği jüri üyesi)

"Merhaba herkese, Ömer Madra'nınaciliyeti net bir şekilde ortaya koyan konuşmasından sonra ben de size biraz yerel politikalardan bahsedeceğim. 3 rakamdan bahsederek konuşmaya başlamak istiyorum.

1. Rakam 410ppm (milyon parça başına). Bu rakam atmosferdeki karbondioksit konsantrasyonu. Sanayi Devrimi öncesinde 280 civarındaydı. Son en az 800 bin yıldır da 300'ü hiç geçmemiş bir rakamdı. Yapılan bir hesaba göre; gezegenin istikrarını sürdürebilmesi için 350'nin üzerine hiçbir zaman geçmemesi gerekir.

350 hareketinin çıkış noktası bu rakamdır.

2. Rakam 1 derece. Bu rakam 2018 itibari ile 100 yıl öncesine göre artan ortalama sıcaklık artışıdır. Bu rakam gezegende ortalama bir artış rakamıdır. Bu 1 derecenin 2 derece olduğunda tüm eşik noktalarının aşılabacağı uyarısı yapılıyor. Bu da çok ciddi sonuçlara yol açacaktır.

3. rakam 1 Gigaton (1Gt)

Çok basit bir hesaplama, 2 derece ısınmaya neden olması için insanlığın atmosfere salması gereken CO₂ miktarı yaklaşık 3 milyar tondur. Bunun 2000 Gt'u sanayi devriminden bu yana saldık. Geriye sadece 1000 Gt hakkımız kaldı. Bu 1.000 gigatonun ne kadar sürede tüketileceğini hesaplayabiliriz.

Yaklaşık olarak her yıl atmosfere 40 GtCO₂ salmaya devam ediyoruz ve arttırıyoruz. Bu hesapları yaptığımızda önümüze çıkan rakam 20-25 yıl oluyor. Bu kadar basit bilimsel hesaplarla bu acil mesajlar veriliyor.

Buradan Kent Politikaları ve yerele geçmek istiyorum. Kentler bütün Dünya'da üretilen sera gazlarının yaklaşık yarısından sorumludur. Bu insan aktiviteleri; ulaşım enerji tüketimi, ısınma enerjileri, arabaların ve toplu taşıma araçlarının tükettiği enerjileri örnek verebiliriz. Kent altyapısının tamamı Dünyadaki toplam enerji tüketiminin yaklaşık %70'inin tüketiminden sorumludur. Bu hızlı bir şekilde artmaktadır. 2050 itibari ile Dünya nüfusunun $\frac{2}{3}$ 'ü kentlerde yaşar hale gelecekve bütün bu rakamlar da artmış olacaktır. Kentler iklim değişikliğinin temel nedenidir ve iklim değişikliği ile mücadele kapsamında asıl adrestir. Son 10 yıldır ormansızlaşma iklim değişikliğinin bir nedenidir diye anlatılıyor ama aslında kent yaşamından endüstriyel yaşamdan sanayi toplumunun yaşam biçiminden koparılıyor. Ya da çok genel bir deyimle doğayı korumaktan bahsediliyor. Fakat 'doğanın korunması' tabiri tam olarak iklim değişikliğinin kavranamamasına neden olabiliyor. Bu yüzden iklim değişikliği mücadelesinde 3 tane düzey var.

Bunlar; Yerel Düzey, Bölgesel Düzey ve Küresel Düzey. Bu 3 mücadele alanının birbiri ile aynı hareket etmesi ve birbirini beslemesi gerekir aksi takdirde sadece bazı kent belediyelerinin iklim değişikliği eylem planı hazırlamasıyla herhangi bir değişiklik olmuyor.

Bir başka bahsetmek istediğim başlık 'İklim değişikliği ile mücadelede bulunan 2 alan tanımı'

1. Mitigasyon (Sera gazı azaltımı) olarak adlandırılır. Bu, iklim değişikliğini durduramayız ama azaltabiliriz, demektir.

2. Adaptasyon. Yani iklim değişirken yaşadığımız yeri değişen iklime ve artan sıcaklıklara uyumlu hale getirmek zorundayız. Buna da adaptasyon ya da uyum denir.

3. Maladaptasyon. Türkçeye hatalı uyum olarak adlandırılabilir.

Peki bizmitigasyon mu yoksa adaptasyon mu yapıyoruz? yoksa iklim değişikliğini hızlandırırken birde üzerine maladaptasyon mu yapıyoruz? Temelde kentlerde iklim değişikliğinden bahsederken birkaç noktayı ele almamız gerekiyor. Bunlardan bir tanesi enerji tüketimi. Kentler doğrudan doğruya enerjinin üretilmediği yerler olduğu için daha çok binalarda enerji tüketiminin azalması ısınma için izolasyon vs. gibi yöntemlerin ve yeşil binaların kullanılması gibi noktalar tartışılıyor. Günümüzde birçok noktaya konulan Güneş panelleri ile çok ciddi elektrik üretmek ve hatta şebekeden kopmak mümkündür. İkincisi ise binalarda enerji verimliliği ve az tüketilen binalara geçilmesi, üçüncüsü ise ulaşım meselesidir. Kentte küresel emisyonlarda ulaşımın payı %14 civarındadır. Hem otomobillerden hem toplu taşımadan kaynaklı ciddi bir emisyon söz konusudur. Adaptasyon meselesine bakabilmek için işin kırılganlığına bakmak gerekir. Etkilenebilirlik ciddi bir sorundur. Her yıl bu mevsimlerde Atlantik ve Pasifik okyanuslarındaki kasırgalar yaşanır, kentlere vuran kasırgaların yıkıcı etkisi çok kuvvetlidir.

İkinci en önemli mesele, sıcak dalgalarıdır. İstanbul yaz boyunca sayısız sıcak dalgasına sahne olmuştur. Sıcak dalgalar son derece önemlidir ve sağlık sorunu yaratabilir. Üst üste 2-3 gün 30-31 derece üzerinde seyreden sıcaklar bu isimle adlandırılır. Risk grubundaki hastalar, yaşlılar ve çocuklarda hastalık ve ölümler artmaktadır. Klasik örnek; 2003'deki Fransa ağırlıklı Avrupa sıcak dalgasıdır. 70.000 kişinin öldüğü felaketin benzerleri Avrupa'da her yıl Türkiye dahil olmak üzere her yerde yaşanmaktadır. Bu sıcak dalgasını arttıran bir de ısı adası meselesi vardır. Kentsel ısı adası özellikle basında son derece yaygın konuşulan bir sorun haline gelmiştir.

Şehirde beton, asfalt ve yeşil bölgelerin olduğu kentsel alanlar aynı kentte 2-3 km ötedeki yeşil alandan 4-5 derece daha sıcak olduğu görülmüştür. Hava soğukken bu kadar fark edilmemekte fakat hava sıcakken kentin iki farklı noktasında 5 derece olan fark kentte ölümlere sebep olabilmektedir. Dolayısıyla kentsel ısı adasını artıracak beton asfaltlar her türlü parkların bile beton ile sarılması aslında ne kadar yanlış olduğu anlaşılmaktadır.

Kentlerin gıda açısından da dışa bağımlı olması, su krizleri gibi meseleleri de eklersek bütün bunlar kentlerin kırılganlığını ve adaptasyonun ne kadar riskli olduğunu göstermektedir. Bunun için ne önerilir? Örneğin en fazla emisyonu neden olan ulaşımı, mümkün olduğunca bisiklet kullanarak yaparak, kent içerisindeki yeşil alanların sayısını artırıp mevcut alanları koruyarak, kentsel ısı adasını engellemek için parkların sayısını artırarak deniz yükselmesinin önüne geçmek için kıyıları koruyarak ve yerel gıda üretimine teşvik etmek için kent bostanlarının sayısını artırarak büyük adımlar atabiliriz.

İstanbul'da yapılan her şey aşağı yukarı maladaptasyondan ibarettir. Şu an İstanbul'da tüm deniz kıyıları ve ormanlar, Kuzey ormanları, 3. köprü, Kanal İstanbul, 3. Havaalanı ile doldurulmaktadır. Kent bostanları yapılmadığı gibi Yedikule kent bostanları da betonarme parklara dönüştürülmektedir. İklim değişikliği ile mücadele kapsamında uyulması gereken 3 ilke bulunmaktadır. Bunlar; katılım, şeffaflık ve ekolojik yaklaşımdır. Dünya'nın 94-95 yaşında en önemli doğa bilimcisi sayılan Edward O. Wilson'ın sözleri ile konuşmamı bitirmek istiyorum. 'İklim değişikliğini önlemek ve ekolojik yıkımı önlemek istiyorsak Dünyadaki bütün karasal alanların %50 sini kesin koruma altına almak, insan etkisinden arındırmak zorundayız.'

Hepinize çok teşekkür ediyorum."

Moderatör: Soru alabiliriz.

Merhabalar, Baran YILDIRIM.

Sarıyer Belediyesi çalışanı ve yeryüzü derneği gönüllüsüyüm. Tarım konusundan bir şey söylemek istiyorum. Uzun zamandır Karadeniz bölgesine yayılmış olan bir kelebek türü var. Mahsulleri ve yaprakları yiyerek yok ediyor ve ciddi zararlar veriyor. Dün, Edirne'de çiftçi bir arkadaşım kelebek türünün kendi tarlalarında da görüldüğünü söyledi. Demek istediğim, bu kadar gönülden tarımla uğraşan insanlar bile bu işten vazgeçme noktasına gelmiş sizce bu umutsuz hal bir noktadan sonra yükselmeye başlayacak mı dibi bulacak mıyız yoksa bu sarmal devam mı edecek?

Ömer MADRA:

"Önemli bir soru ama cevabı bizim gibi insanların ne yaptığını bağlıdır. Bu sistem ile bunun gitmeyeceği aşıkardır. Ancak bunun için bilim insanlarının da söylediği gibi değerlerin değişmesi o yüzden mevcut kapitalizmin yıkılması gerekir. 25 yıl kalmışken isyan edip ayağa kalkmak ve bu yalancı politikacıları alaşağı ederek insani bir sistem kurmak için uğraşmaktan geçiyor."

"Merhaba, ben Bilgehan ÇELİKKOL. Burada bulunan bir avuç insanız, daha etkili ne yapabiliriz? Türkiye'de bir tane Greta yok mu?"

Ömer MADRA:

"Buna cevap vermek zor. Mutlaka vardır. Ümit Şahin'in biraz önce söylediği gibi, yaşadığımız yerlerle ilgili kurumların toplantılarına katılmak bir çeşit agora demokrasisini de canlandırmaya çalışmak önemli görevlerimizdendir. Aktif sivil vatandaşlar olarak direkten başka bir çare göremiyorum."

Ümit ŞAHİN:

"Türkiye'de iklim değişikliğine karşı mücadelenin ciddi bir tarihi vardır. Bugün burada isek bu yılların getirdiği bir birikimin sonucudur. İlk mitingi 2005'te Kadıköy'de yapmıştık. 350 Org'un başlattığı dünya çapındaki ilk eylem 2009 da idi. İklim için 2015'te Paris anlaşması öncesinde

iklim için oluşum kuruldu ve iklim forumu Boğaziçi Üniversitesi'nde 1000 kişiden fazla insanın katıldığı 2 gün süren büyük bir etkinlikti. Aslında bir mücadele var ama bunu bir avuç aktivistin meselesi olmaktan çıkarmak nasıl olacak aslında sizin sorduğunuz soru bu. Şu anda bu Dünya'da meselenin önemini bilen insan sayısının en yüksek oranda olduğu ülkelerden birindeyiz. İnsanların %70'den fazlası önemli olduğunu düşünüyor. Ama hala farkındalık artırma projeleri yapıyorlar. Devlet farkındalık arttırmaz, iş yapar. Termik santralleri durdurur, Kuzey ormanların korumak için projeleri gözden geçirir. Bunu durdurmanın bir yolunu bulmamız lazım, bu da kitlesel eylemle mümkün olabilir."

Ömer MADRA:

"Ümit'in söylediklerine tamamen katılıyorum. Küresel eylemden başka yol yok ve sistem değişikliği için zorlamalıyız. Biraz önce okuduğum 3 metinden biri Dünya'nın sonunun yaklaştığını söyleyen çok önemli araştırma yayınlandıktan hemen sonra 270 bin kişi indirmiş. Buda dünyanın tekrar bir uyanışa geçtiğinin önemli bir belirtisidir, bunu sürdürmekten başka çaremiz yok. 2012'te çok önemli bir yürüyüş yapıldı. 400 bin kişi katıldı ve yürüyüşü başlayanlar bitirdi. Bu konu için mecliste ne yapılabilir diye zorlamamız da gerekir."

Merhaba, ben Dilay GÜNEY. Neden eylemsizlik halindeyiz? Çünkü 20 yıldır bize yaşatılan şey, bir eylem yaptığımız zaman bize negatif olarak bakılması...

Mimarlıkta öğretim üyesiyim. 'Vegan olmalıyız' metnini 100 kişilik bir sınıfta okuttum. Çocuklar çıldırdılar. Siz pazartesiye etsiz pazartesi yapın dedim.

Öğrencilerdeki bu muhafazakâr tutumu görünce değişim için daha çok çalışmalıyız diye düşündüm. Üniversitede yapılan araştırmalarla pratik arasında çok fark var. Biz her şeyi biliyoruz ancak uygulamıyoruz.

Teşekkür ederim.

Moderatör

Çok teşekkürler kısa bir aradan sonra konuşmacılarımızla devam edeceğiz. Sağlık ve enerji kaynaklarını ele alacak konuşmalar olacak.

2. KİLYOS ÇEVRE VE SANAT GÜNLERİ Doğru Nefes Teknikleri

8 Eylül 2018 Cumartesi Sarıyer Kent Konseyi ile; Doğru Nefes Tekniği "Nefesinle Hayat Bul"

3. Konuşmacı Fatoş GÖRCE

Doğru Nefes Teknikleri Eğitmeni

Louise L. Hay – Hayatınızı İyileştirin Lisanslı Eğitmen
Ruhsal Yaşam Rehberi,
Bireysel & Grup Farkındalık Çalışma Lideri
Doğru Nefes Teknikleri Eğitmeni
Blog Yazarı

Nefes almak vermek ne demek?
Doğru nefes almanın sağlığımız için önemi.
Doğada nefes almak ne demek?
Bedenimize nefes almak ne demek?

Tüm bu soruların cevabını almak üzere bir araya geldik. Nefes bizim dünyaya gözlerimizi açtığımız ilk anda bebek halimizle doğarak bildiğimiz çok önemli bir yaşam enerjisi tekniğidir. İlerleyen yaşlarımızda unuttuğumuz bu tekniği belki bir bebeğin nefes alışını izlerken yeniden hatırlayabilir ya da bu etkinlikle bilgimizi güncelleyebiliriz.

O gün çalışmamızda, nefes almak yaşamdaki bizi yaşamın vermiş olduğu katkıyı içselleştirmek için önemli bir adım atmakla beraber, almadan veremeyeceğimizi bilerek, aldığımızı vermenin deneyimi ile nefes verdik ve doğru nefesi burundan alıp, burundan vermeyi hatırladık. Zaman zaman unutarak burundan aldığımız nefesi ağızdan verip ya da sadece ağızdan alıp ağızdan verdiğimiz anlarımız da oldu. Bunlar da yanlış mı diye bir soru aklınıza gelse de yanlış ya da doğru diye bir şey aslında yok. Sadece bedenimizin ihtiyacı olan yaşam enerjisini en doğru kaynaktan alabilmek önemli. Bu nedenle burundan alıp burundan verdiğimiz nefes aslında bize yaşamı hatırlatan tek nefes yöntemidir. Fiziksel sağlık için doğal şifa yöntemidir aynı zamanda. Nasıl doğa yeşermek ve tüm dünyaya oksijenini salarak dünyayı yaşama hazırlatmak için oksijen alıp karbondioksit salıyorsa ve doğanın temiz kalması için çaba gösteriyor ise; insan bedeni olarak bizler de bu yaşam enerjisini kendi bedenimize en doğru şekilde aktarmak ve bunu içselleştirmek ve bu yaşamda doğru kök salmak için öğrenmemiz gereken şey; nefes almaktır! Daha doğrusu, hatırlamaktır. Bunu ölçmenin kolay yöntemlerini atölye çalışmamızda katılımcılarımızla deneyimledik. 1 dakika içerisinde nefes almak ve vermek ki, bir tur olarak kabul edersek, bir dakika içerisinde kaç kez bunu yaptığımızı kendi kendimizi ölçerek doğru nefes alıp almadığımızı değerlendirme şansımız oldu.

"Nefes teknikleri ve doğru nefesin önemi hakkında konuşmak istiyorum. Tüm konuşmamın özünde demek istediğim şey aslında doğanın ve insanlığın değişim noktasından hareketle yola çıktığımızda neler yapabileceğimizi anlatmak nefesle başlayacaktır. Biz dünyaya geldiğimizde ilk yaptığımız şey nefes almak ve dünyadan giderken de yaptığımız en son şey nefes vermek. Peki biz ömrümüzü en kaliteli ve en güzel şekilde yaşamak için neler yapıyoruz diye baktığımızda aslında değişim ve dönüşümü farkındalık dediğimiz konuya geliyoruz. Zaman içerisinde kendi nefesimizi durdurmayı başarıyoruz, zaman içerisinde doğaya zarar veriyoruz. Aslında doğanın aldığı nefes bizim aldığımız nefesten hiç farklı değil çünkü biz de doğanın bir parçasıyız. Doğru nefes dünya sağlık örgütünün de tanımına göre burundan aldığımız ve sadece burundan verdiğimiz diyaframımızı kullanarak sessiz, gürültüsüz ve çok yalın ve yumuşak bir şekilde burun ve diyaframımızı kullanarak solumamızdır. Genelde baktığımız zaman herkese teker teker sorsam burnumuzdan nefes alıp almadığımızı belki farkında bile olmayacağız fakat ağızımızdan aldığımız nefes hem ciğerlerimizi yoracak hem de tansiyonumuzu ve kalbimizi zorlayacaktır. 1 dakikada kaç kez nefes aldığımızı hiç merak ettiniz mi? Dünya sağlık örgütüne göre 1 ila 12 arasında nefes alınıp veriliyorsa sağlıklı nefes olarak sayılıyor. 12'nin üzerinde nefes alınıyorsa eğer 18'e kadar küçük çalışmalarla çok rahatlıkla 12'nin altına düşürülecek bir sayı olarak söyleniyor. 18'in üstünde ise ve sağlık problemi, tansiyon problemi varsa bir hekim kontrolünden geçmenizi öneriliyor. 6'nın altında olan nefes sayısı ise mükemmel nefes olarak tanımlanıyor. Peki biz nefes almadan, daha az nefes alarak nasıl yaşayabiliriz? Yapılan bir araştırmaya göre 1 dakikada en az nefes alan canlı kaplumbağadır. En hızlı nefes alan ise at olarak belirlenmiş. Doğru nefes almak için ne yapılabilir? Öncelikli olarak herhangi bir nefes hocasından nefes terapisi almak isterseniz tansiyon ilacı kullanmıyor olmanız, kalp rahatsızlığınızın olmaması ve 65 yaşın üstünde olmamanız gerekiyor. Nefes diyaframdan alınması durumunda doğru nefes olarak nitelendiriliyor. Doğru nefesi en iyi yapabilenler bebeklerdir. Bebekler doğduğunda ağızlar kapalı sırt üstü yatarak burnundan nefes alıp vererek huzurlu uyur. Bizde bebekler gibi sırt üstü yatarak ellerimizi karnımızın üzerine koyarak, burnumuzdan nefes alıp-vermeye başladığımızda diyaframımızın şiştiğini

hissetmeliyiz. Bu çalışmayı her sabah uyandıığımızda en az 10 kez yaparak diyaframımızı çalıştırıp nefesimizi daha dingin hale getirebiliriz. Kış aylarında soğuk algınlığı sebebiyle burun tıkanıklığı yaşayabiliriz. Burun tıkanıklığı yaşadığımızda önce hangi burun deliğimizin tıkalı olduğunu tespit etmeliyiz. Parmağımızla burnumuzu kapatarak açık olan burnumuzdan derin bir şekilde 20 defa nefes alıp vermeliyiz. Aynı burun deliğimizi kapatmaya devam edip 20 defa burnumuzdan nefes alıp ağızdan vereceğiz. Aynı şekilde öbür burun deliğimizi kapatıp tekrar ettiğimizde burun deliğimiz açılmış olacaktır. Herhangi bir ilaç kullanmadan önce bunu denemenizde büyük fayda olacaktır. Nefes tekniği gerçekten yaşam enerjimizi artırır ve daha pozitif olmamızı sağlar. Şimdi stresi bir an olsa bile üzerimizden atabilmek için bir nefes tekniğini sizlerle paylaşacağım. Doğanın içinde her zaman bulabileceğiniz ve çok sevdiğiniz bir çiçek düşünün. O çiçeği bir bebek koklar gibi koklayıp, kokusunu tüm bedeninizin gergin olduğunu düşündüğünüz bölgenize çekin. Çiçeğin kokusu nefesinizle beraber vücudunuzda dolaşmaya başladığında vücudunuzun gerginliği yerini sakinliğe bırakacaktır ve bu sakinlik size daha rahatlatıcı bir çözüm önerisi sunacaktır. Bu teknik çok önemli ve bu tekniği hayatımıza geçirebilmekte bir o kadar önemlidir. Aldığımız her nefesin bedenimize yavaş yavaş yayıldığını hissettiğimiz anda tüm sıkıntılarımızı çok rahatlıkla dışarıya atılabildiğini bu yöntemle göreceksiniz. Günlük yaşantımızda sadece burnumuzdan nefes alıp vermeliyiz."

Yapılan çalışmalar ile nefesin bize sağlık ve yaşamı getirdiğini anımsadık.

Sağlıkla, sevgiyle, nefesle kalın.

4. Konuşmacı

Prof. Dr. Çiğdem ÇAĞLAYAN

Halk Sağlığı Uzmanı

"İçinde bulunduğumuz süreçte iklim değişikliğinin sağlığa etki ettiğini görüyoruz. İklim değişikliği sağlığımızı birkaç açıdan etkiliyor. Bunlardan biri; doğrudan etkidir. Bunu açıklamadan önce iklim değişikliğine sebep olacak birkaç sebep söylemek gerekirse; aşırı sıcakları, fabrikaları, araçları, klimaları söyleyebiliriz. Dolayısıyla biz doğrudan bunların etkisiyle sağlığımızı yitirebiliriz.

Örneğin 2003 yılında Avrupa'da aşırı sıcak dalgaları yaşandı ve yaklaşık 20 bin ölüm meydana geldi. Bu ölüm sayısı beklenenin çok üstündedir. Özellikle risk grupları olan bebekler ve yaşlılardır çünkü vücutları ısıya karşı daha hassastır. Kadınlar da iklim değişikliklerinden en çok etkilenen grup olarak karşımıza çıkmaktadır. İklim değişikliklerinin sonucunda dolaylı olarak sağlık sorunları gözükür. Örneğin sellerden sonra enfeksiyon hastalıkları çok sık görünür çünkü su ve gıda kaynakları kirlenir ve bu durum insanların sağlığını olumsuz etkiler. İklim değişikliklerinin sağlığa olan uzun vadede ki dolaylı etkilerine bakacak olursak, kuraklık gibi olaylara bağlı olarak beslenme yetersizlikleri, göçler, toplumsal hareketleri örnek gösterebiliriz. Bir diğeri, aslında son dönemde örneklerini sıkça gördüğümüz, daha önce bizim coğrafyamızda görülmeyen hastalıkların görülmeye başlanması. Özellikle küresel ısınma ile birlikte mevsim koşulları, iklim yapıları ve sıcaklıklar değişiyor. Bu durumlar bazı hastalık yapıcı mikroorganizmaların üreme artışına sebep oluyor. Örneğin son dönemde ülkemizde yeni bir sivrisinek türü ortaya çıktı. Bu tür çok farklı semptomların oluşmasına sebep oluyor ve bölgemizde alışkın olmadığımız bir türdür. Bu türün ülkemizde var olma sebebi iklim koşullarının değişimidir. Bu durum önümüzdeki yıllarda da yeni böcek türlerinin görülebileceğine, yeni sağlık problemlerinin görülebileceğine ve insan sağlığının tehlikeye gireceğine bir işarettir. İklim değişikliği sadece bununla da kalmıyor yeni toplumsal sorunlara da sebep oluyor. En az iklim değişikliği kadar bir başka çevre problemi de hava kirliliğidir.

Hava kirliliği ilk önce solunum sistemimizi etkiler. Kronik solunum hastalıkları hatta akciğer kanserine sebep olabilir. Hava kirliliği sigara içimi kadar kötü etki gösterir. Dünya sağlık örgütünün sağlığa etki edebileceğini öngördüğü bir hava kirliliği limiti vardır ve ülkemizde ki her ilde bu limit aşılmış durumdadır. Bu durumu örneklendirecek olursak sigara içmeyen her birey, bebekler ve yaşlılar da dahil sigara içiyormuşçasına solunum yolları rahatsızlıklarına aday oluyor. Her yıl dünyada 6,5 milyon insan, ülkemizde 32 bin insan hava kirliliği nedeni ile ölüyor. Avrupa'da aşırı sıcaktan olan ölümleri, hava kirliliği nedeni ile olan ölümleri ayırt edebiliyorlar fakat ülkemizde bu konular ihmal ediliyor. Ülkemizde de yeteri kadar çalışma yapılırsa bu durumlara bağlı ölümlerin azalmasını sağlayabiliriz. Bununla ilgili bilgi vermek üzere sözü Buket'e bırakıyorum. Dinlediğiniz için teşekkürler."

5. Konuşmacı

Buket ATLI

(Temiz hava hattı platformu koordinatörü)

Doktorlar ve çevre görevlilerinin çalışmaları sonucu kurulan bir kurum olan temiz hava hattı platformunun ilk etkinliklerinden biri, iklim formudur. İklım formunda hava kirliliği üzerine etkinlikler ve oturumlar düzenlenip çevreye zarar verebilecek yapıların çalışmalarına karşı mücadele verilmektedir. Bilimsel kanıtlarla aktiviteler yapıp savunuculuk yapmak temelinde çalışan bu platform çevre farkındalığı olan binlerce üyesiyle hızla büyümeye devam ediyor. Son zamanlarda en çok üzerine düşölmesi gereken konu olarak fosil yakıtları üzerine çalışmalar yapmaya başlanmıştır. Türkiye'de kömürlü termik santrallerin yapılmasına engel olmaya çalışılıyor. Santrallerin Çevre Etki ve Değerlendirmeleri aşamalarında Halk Sağlığı Müdürlüğünün görüşü, Bakanlık İnceleme Değerlendirme Komisyonunda Risk Modelleme çalışması yapılıyor mu diye inceleniyor. Bu prosedürleri yerine getirmek hepimizin gözünde zor olabilir fakat geçen yıl Zeytin ve Mera Kanununun Torba yasa ile değiştirilmesini engelledik ve bu işin yapılabilirliğini gördük.

Dünyadaki hareketlere bakacak olursak; Dünya Sağlık Örgütüne göre İklim değişikliği şu an en büyük sorunlardan bir tanesi.2015 yılında Dünya Halk Sağlığı Dernekleri Federasyonları bir araya gelerek bir bildirge yayınladı. Bu bildirge fosil yakıtları azaltmamız gerektiğini ele aldı. Lancet adında bir bilimsel dergi ekibin açıkladığı rapora göre,Türkiye'de çevre kirliliğinden yılda 42 bin kişi erken ölmektedir. Hava kirliliğinden ise 30 bin kişi ölmektedir. Kömür Termik Santraller kadar trafik de büyük bir kirlletici kaynağıdır. Bunları engellemek adına, Çevre bakanlığının belirli noktalarda hava kirliliği izleme istasyonlarının çalışması ile ilgileniyoruz ve bu veriler bakanlığın sitesinde de yayınlanıyor. Çin'de Kömür Termik Santrallerinin kapatılmasında insanların evden çıkmadan önce hava durumu yerine hava kalitesi raporlarına bakması etkili oldu. Hava kirliliğine müdahale etmek için önce onu tanımamız gerekiyor. Sizi elimizi taşın altına nasıl koyabiliriz sorusu ile baş başa bırakmak istiyorum.

"Merhaba,Ayazağa'daki gökdelenler İstanbullun iklim durumunu değiştirdi. Topkapı ile Ayazağa'da 3 derece farka sebebiyet verdi. Hava akımı için bu gökdelenlerin önüne geçmek gerekiyor. Teşekkür ederim."

"İstanbul merkezine en yakın Dilovası bir hayli fabrika var bunun üzerine bir çalışma yapıldı mı? Hastanelere insanlar kanser için mücadele ediyorlar."

Doç. Dr. Çiğdem ÇAĞLAYAN:

"Yaptığımız çalışmalar sonucunda Dilovası'nda kanser nedeniyle ölümlerin Türkiye ortalamalarının üzerinde olduğunu tespit ettik. Araştırma yayınlandıktan sonra Büyük Millet Meclisinde bir komisyon kuruldu. Verilere göre 10 yıl ve üzerinde Dilovası'nda yaşıyor olmak kanser riskini 2,4 kat artırıyor. Bu yüzden bakanlık fabrika kapasitelerinin arttırmasına, yeni fabrikaların yapılmasına müdahale etti.

Yapılan bir başka araştırmaya göre hava kirliliği daha anne karnında olan çocukları etkiliyor. Bebeklerin ilk sütlerinde çevresel kirlilik izleri bulduk. İnsanlar daha dünyaya gelmeden hem fiziksel hem nörolojik pek çok gelişimlerinde olumsuz etkileniyorlar. Bizler de her fırsatta sanayi ve enerji sektörünün, termik santrallerin bizleri zehirlediğini söylüyoruz."

"Merhaba, Ben Mimar Aynur Savaş Uluğtuğ. Bugün nükleer santrallere değinilmedi. Bende bir dönem nükleer karşıtı platformlarda çalışmış bir kişiyim. Nükleer Santrallere değinilmemesinin sebebini sorabilir miyim ?"

Çiğdem ÇAĞLAYAN:

"Nükleer Enerji ilk ortaya çıktığında buna Temiz enerji demişlerdi. Sebebi havaya yoğun bir biçimde emisyon bırakmamasıydı. Ama geçen zaman içerisinde bahsedildiği kadar temiz olmadı. Çünkü radyasyon atıkları büyük bir sorun olarak ortaya çıktı. Ayrıca nükleer kazalar azımsanacak boyutta değildi. Zaman içerisinde çevresel maliyetlerinin fazla olması sebebiyle test edilmesi ve mücadele edilmesi gereken bir başlık olarak duruyor. Fakat onun hava kirliliğinden çok radyasyon kirliliği çok daha öncelikli bir sorun. Ama Çevre sorunları birbirini tetikleyen sorunlar olduğu için önemlidir ve vazgeçmemek gerekir."

Vatandaş:

"Temiz hava hakkı konusunda hakkımızı arayabileceğimiz sınır nedir ve sınır aşıldığında nerelele başvurabiliriz?"

Vatandaş:

"Bilim kurulları, komisyonlar, yerel yönetimler ile şehirdeki betonlaşma, temiz hava alanlarının kalmaması gibi konular ile ilgili nasıl çalışmalar yürütüyorsunuz?"

Buket ATLI :

"Hava kirliliği konusunda yerel yönetimlerle ve bakanlarla gerekli noktalarda temasta bulunuyoruz. Şu anda Tekirdağ'da yapılması planlanan Kömürlü Termik Santraller için Tekirdağ'daki yerel yönetimlerle oluşturulan platforma destek veriyoruz. Çanakkale' de ve Eskişehir'de de bu çalışmalara uzmanlık raporları vererek dahil olmaya çalışıyoruz."

Moderatör:

"Bugünün son oturumunu da Açık Radyonun Programcılarından olan ekiple devam ettireceğiz. Akgün İlhan ve Akif Pamuk. İklim değişikliği ve Su politikası hakkında konuşacağız. İlk olarak sözü müsaadenizle Akgün İlhan' a veriyorum."

6. Konuşmacı

Dr. Akgün İLHAN

(Su Yönetimi Uzmanı)

"Merhaba herkese,

Böyle güzel bir günde, güzel bir ortamda sizlerle birlikte olmaktan mutluyum. Böyle bir platforma davet edildiğim için Sarıyer Belediyesi'ne teşekkür ediyorum.

Hep tatsız durumlardan söz edip karanlık tarafta kalıyoruz ama bunu aydınlatmak mümkün değil mi? Karanlığı biz yarattığımıza göre aydınlatmayı da biliriz diye düşünüyorum. Geçtiğimiz yaz en yüksek sıcaklığa sahip bir yazdı. Yunanistan, Kanada, İsveç'te çok ciddi yangınlar oldu. Yangın sonrası hükümetler iklim değişikliğini çok ciddi boyutlara gittiğini dile getirdi. İklim değişikliği denilince yağış hacmindeki değişikliklerden de bahsediyoruz. Bu yaz çeşitli yerlerde seller yaşadık. Ankara'da Mamak Senti eskiden gecekondu semtiydi. Daha sonra

TOKİ Kentsel Dönüşüm adı altında pek çok yüksek bina yaptı ve altyapı sorunlarından dolayı seller meydana gelmeye başladı.

Bu yaz olan bir selde caddeden azgın bir nehir akarken insanların çektiği videoları izledim. Peki bu kadar ciddi bir yağmur yağdı mı? yoksa bu felaketin arka planında başka etkenler de var mı? Araştırmalarım sonucunda oradaki caddenin eskiden bir dere yatağı olduğunu gördüm. Siz dereye hayır ben buraya cadde yapacağım deseniz de yağmur yağdığı zaman orası dere olacaktır. Çünkü suyun böyle bir kanunu yok. Devlet buraya cadde yapmış ben kenarından geçeyim demez. Doğanın kanunları her zaman hükümetlerin kanunlarından daha üstündür. Bu yanlış kentleşmeden dolayı Japonya'da 100, Hindistan'da 370 kişi öldü. Bu olaylar sonucu hükümetler "İklim değişikliği var, yapılacak bir şey yok" oluyor. İklim değişikliğini suçlamak ve her şeyi onun üzerine yıkmak anlamlı gelmiyor bana. Derenin üzerine cadde, bina yaparsanız olacak budur. İstanbul'u ele alırsak; İstanbul'da Belgrat Ormanı haricinde hiç yeşil alanımız kalmaz. 3. Havalimanı, 3. Köprü, Kuzey Marmara otoyolu, Kanal İstanbul gibi dev projeler yapılırsa ormanın tamamen bütünlüğünü parçalayarak kurutacaklar. Orman yok olursa iklim değişir, yağmur yağdığı anda sellere davetiye çıkar. Yeşil alanlarımız suları toplayabilecek, afet toplama bölgeleri olarak kullanabileceğimiz alanların üzerine betonlar dikilmiş durumda. Hafta sonları beraber yürüdüğüm bir grup var, Hiking İstanbul adında. 40 50 kişi İstanbul üzerinde 36 rota belirledik. 2014'den beri yürüyoruz. İstanbul'un etrafındaki güzellikleri görüyoruz. Bu yürüyüşlerde İstanbul'un mükemmel biyo çeşitliliğini, kültürel çeşitliliğini görüyoruz. Bunu İstanbul'un dev projeleri gerçekleşirse kaybedeceğiz. Kanal İstanbul ile birlikte Sazlı Bosna Barajını kaybedeceğiz, Terkos Gölü tuzlandırılacak ve sonucunda İstanbul'un suyunun ¼ 'ü yok olmuş olacaktır. Barajlar yağmur yağmazsa hiçbir işe yaramayacak olan yapılardır. Bizim esasen yapmamız gereken şey bireysel ve kolektif açılardan bakarak su tasarrufu sağlamaktır. Problemleri biz yarattık ve çözecek olan da biziz. Bu artık yarının değil bizim problemimiz dolayısıyla bir şeyler yapmak zorundayız. Kendi bedenimizi korumak için suyumuzu korumak zorundayız. Bu şekilde bakarsak toprağımızı, suyumuzu koruyabileceğimizi düşünüyorum. "

Moderatör:

"Akgün İlhan'a çok teşekkürler. Sözü sıradaki konuşmacımız Akif Pamuk'a devrediyorum."

7. Konuşmacı

Dr. Akif PAMUK

Yeryüzü Derneği Kurucusu - Tarihçi Yazar

"İklim değişikliği mi diyeceğiz yoksa, iklim krizi mi diyeceğiz?"

İklim krizi doğru bir telaffuz olacaktır. İklim krizi, küresel ısınma dediğimizde bizden bağımsız, uzaklarda bir yerlerde olan bir olaymış gibi bahsediyoruz. İklim krizi aslında doğaya zarar vermeye yönelik insan davranışlarının sonucu doğanın bize cevap verme şeklidir. Bu cevap her bağlamda farklı göstergelere sahiptir. Bunlardan biri de termik santrallerdir. Termik santraller enerji aracıdır. İklim krizinin sebeplerinden biri olan termik santrallerin çalışma şartlarına ve sonuçlarına bakıldığında aslında durumu kolayca özetleyebiliriz. Termik santrallerin çalışma şartları insan hakları ihlallerine sebep olur. Termik santrallerin bir ömrü vardır ve ömrünü tamamladığında bulunduğu bölgede ki çevre koşulları termik santralden önce ki koşullarla karşılaştırıldığında bunu net bir şekilde görebilirsiniz. Sağlıklı çevrede yaşama hakkımız ihlal edilmiş olur, hava kirliliği meydana gelir, solunum yolları rahatsızlıklarına sebep olur, kirlenen hava tarımsal faaliyetlere olumsuz etki eder, atıklarla yapılan kül dağları rüzgarla doğaya karışır ya da su kaynaklarına dökülür su kaynakları içinde yaşayan canlıların hayatları tehlikeye girmiş olur, tarımda kullanılan bu su tarımsal ürünlerin değerlerini değiştirir. Yani çok büyük bir döngü ile doğaya ve insanlığa zarar verir. İklim krizinden dolayı iklim mültecileri ortaya çıkıyor. İnsanlar daha sağlıklı yaşayabileceği yerlere göç etmek ya da tarım yapabilecekleri yerlere göç etmek zorunda kalıyor. Eğer temiz suya ve temiz havaya ulaşamıyorsak yaşam koşullarını kısıtlamış oluyoruz. Bu haklarımızı savunmak için bilinçlenerek, başka politikalardan, başka şirketlerden medet ummadan inandığımız değerler doğrultusunda hakkımızı savunmaktan asla vaz geçmemeliyiz."

2018
2019

2. KİLYOS ÇEVRE VE SANAT GÜNLERİ İstanbul'dan Karadeniz'e Doğa İçin Pedallıyoruz

Bisikletliler Derneği Üyeleri

Bisikletin çevreci bir araç olarak zihinlerde hak ettiği konumu alabilmesi için festival kapsamında bisiklet etkinliği çok değerli bir etkinlikti, öncelikle festivale çevreci bir araç ile gitme fikri 32 km'lik bir parkurla, Maslaktan Belgrad Ormanı içerisinde doğanın içinden, doğaya hiç bir zarar vermeden gürültü birlilik yaratmadan hatta karbon salmadan gitmek harika bir eylemdi

Doğa dostu, çevreci, sessiz, karbonsuz, sağlıklı, ekonomik, sportif, alternatif turizm, aktif turizm içeren bir etkinlik ile festival alanında festival günü yağmura rağmen İstanbul'un çeşitli ilçelerinden 300 kadar bisikletli Maslak'ta buluştu

Maslaktan itibaren Fatih Ormanı, Belgrad Ormanı, Zekeriyaköy, Kilyos rotasından kuş sesleri arasında tertemiz bir havada orman yollarından, festival alanına ulaşıldı, festival alanına bisiklet zillerini çalarak giren bisikletliler yapılan konuşmada, bisiklet zil seslerinin en çevreci seslerden biri olduğu belirtildi, ne kadar çok zil sesi duyarsanız çevrenizde o kadar çok temiz hava olacağı, gürültünün az olduğu idi.

Sarıyer'in yaşam kalitesine hava kalitesine, trafiğine, turizmine, ekonomisine, spor kapasitesine çocukların temel trafik eğitimine katkı koyacak çok değerli bir araç olan bisikletin Sarıyer'e katkı koyacak alt yapının kurulması dileklerimizle.

Bisikletliler Derneği
Genel Başkanı Murat Suyabatmaz

2. KİLYOS ÇEVRE VE SANAT GÜNLERİ Veganlık

Sherry F. Colb

Çeviren: Nilgün Engin

Yeni İnsan Yayınevinin izni ile yayınlanmıştır

YERYÜZÜ DERNEĞİ

Vegan olmanın olumlu etkisi üç başlıkta incelenebilir:

- Sağlık
- Çevre
- Hayvanlar

Sağlık: Hayvansal gıdalar ABD'de ve diğer gelişmiş ülkelerde muazzam oranlarda kalp krizi, kanser ve diyabete sebep olmaktadır. Örneğin kalp krizi bu ülkede en başta gelen ölüm nedeni olup aynı zamanda engellilik halinin de temel kaynağıdır. Her ne kadar önceden bilim insanları hayvan yağının baş suçlu olduğuna inanmış olsalar da, epidemiyolojik deneyler ve laboratuvar deneyleri hayvansal proteinin halkımızın kardiyovasküler hastalıklara yakalanmasında önemli bir etken olduğunu belirledi. Her ne kadar süt ürünleri endüstrisinin başarılı reklam kampanyaları sonucunda toplum bu ürünlerin "sağlıklı" olduklarını düşünse de, süt ürünleri (hayvansal proteinin yoğun olduğu peynir gibi) sağlığa özellikle daha zararlıdır. Cornell Üniversitesi Beslenme Biyokimyası Bölümü Onursal Profesörü T. Colin Campbell'in Çin Mucizesi adlı kitabında ve farklı yerlerde fazlasıyla belgelediği üzere, süt ürünlerinin içindeki başlıca protein olan kazein insanlarda kansere neden olduğu bilinen maddelerin en başında gelmektedir. Hem hepçillerin (et, süt ürünleri ve yumurta tüketenler) hem de vejetaryenlerin tükettiği yiyecekler onları Batıda hüküm süren kalp hastalıkları, kanser ve şeker hastalığına karşı savunmasız bırakır. Ayrıca Batı tipi beslenmeye öykünen halkların arasında da bu hastalıklara her geçen gün daha sık rastlanmaya başlamıştır. Bu, şu anlama geliyor: Hayvansal ürün tüketmek (etsiz yağ ve süt gibi düşük yağ oranına sahip olanlar da dâhil) hayatımızı tehlike altına sokar ve takatten düşüren hastalıklara yakalanma riskimizi artırır.

Çevre: Hayvancılık endüstrisinin çevreye olan etkisi yavaşça fakat kesin bir biçimde toplum bilincine ulaşmıştır. 2006'da Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü "Hayvancılığın Uzun Gölgesi" adlı bir raporyayımladı. Bu raporda hayvancılık endüstrisinin hava ve su kirlenmesinde olduğu kadar küresel ısınmada da önemli bir rol oynadığı belirtilmektedir. Raporun sonunda konu şöyle bağlanmaktadır: "Hayvancılık endüstrisi sera gazı salımı kaynaklarının arasında en büyüğüdür ve biyo-çeşitlilik kaybının ana nedenleri arasındadır. Diğer yandan gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde muhtemelen su kirliliğinin önde gelen nedenlerindendir." 2009'da World Watch Institute; Dünya Bankası Grubu'ndan emekli çevre danışmanlarından Robert Goodland'ın ve Dünya Bankası Grubu Uluslararası Finans Kurumu'nda araştırma görevlisi ve çevre uzmanı olarak çalışmış Jeff Anhang'ın birlikte yazdığı bir makaleyi yayımladı. Yazarlar çiftlik hayvanları ve bunlardan elde edilen yan ürünlerin dünya sera gazı salımında %51 gibi büyük bir paya sahip oldukları sonucuna vardılar. Makale; et ve süt ürünleriyle yapılmış yiyeceklerin yerine bitkisel temelli alternatiflerin tercih edilmesinin karşı karşıya olduğu muz ve tırmanışta olan çevresel krizi azaltmanın önemli bir parçası olduğunu öne sürmekteydi. Daha sonra 2010'da Birleşmiş Milletler Çevre Programı, Uluslararası Sürdürülebilir Kaynak Yönetimi Paneli, dünyayı açlık, enerji mahrumiyeti ve iklim değişikliğinin en kötü etkilerinden kurtarmak için küresel olarak hayvansal ürünlerin (et ve süt ürünlerine vurgu yaparak) tüketiminden uzaklaşılmasının hayati olduğu sonucuna vardı. Bu, şu anlama geliyor: Et ve süt ürünleri çevreye açık bir tehdit oluşturmaktadır.

Hayvanlar: Çoğu insan, kesilmek üzere üretilen ve yetiştirilen hayvanların büyük eziyetler çektiği gerçeğinin hiç değilse teorik seviyede farkındadır. "Meet Your Meat" (Alec Baldwin'in seslendirdiği ve Bruce Friedrich'in yönettiği) video ve kolayca bulunabilen diğer benzeri videolar, mezbaha ürünlerini tükettiğimizde, etleri için yetiştirilen hayvanların acı ve ölümlerini nasıl desteklediğimizi ortaya koyuyorlar. Bu nedenle, bir insan "Ben hayvanları için vejetaryenim," dediğinde, et yiyen kişilerin bu konuda çok az açıklamaya ihtiyacı olmaktadır.

Şaşırtıcı olmayan bir biçimde Amerikalıların sorunun giderek daha fazla farkında olmaları nedeniyle, daha fazla sayıda insan et yemeyi terk etmektedir; bunun nedeni kısmen de olsa hayvanlara çektirilen muazzam acı ve ölüme bir katkıda bulunmama isteğidir.

İnsanların pek çoğunun bilmediği şey ise, süt ürünleri ve yumurta için "yetiştirilen" hayvanların "et" için yetiştirilenlerle eşit, hattâ daha fazla eziyet çektikleri ve sonunda her zaman için mezbahânın dehşetine katlanmak zorunda olduklarıdır. Süt inekleri, diğer tüm memeliler gibi -insanlar dâhil- sadece hamile oldukları ve doğum yaptıkları zaman süt salgırlarlar. Bir inek her yavru olduğunda çiftçi buzağısını ondan alır (böylece salgıladığı süt insan tüketimi için konteynerlere pompalanabilir). Hem inekler hem de buzağıları, çiftçiler onları ayırdığında çıkardıkları sesler ve başka yollarla yaşadıkları yüksek stresi ifade ederler. Süt üreticileri daha sonra erkek buzağıları (hiçbir zaman süt veremeyecek olan buzağıları) ve pek çok dişi buzağıyı henüz bir bebekken katledilecekleri et üretim merkezlerine gönderirler. Çiftçiler bu buzağıları etlerinden yararlanmak için yetişkinlik çağına kadar büyütmezler; çünkü süt ineklerinde et için yetiştirilen ineklerde mevcut olan ve "arzu edilen" genetik özellikler bulunmaz ve bu nedenle beslenip büyütölmek için harcanacak paraya değmezler. Bir ineği defalarca tohumlama, hamile bırakma, doğum yaptıрма ve bebeklerini kendisinden alma işlemlerine maruz bırakan çiftçi, ineğin süt üretimi düştüğünde onu da mezbahaya gönderir; orada bir hamburger etinin katkısı ya da köpek mamasına dönüşür.

İnekler gibi tavuklar da doğaları itibarıyla civcivlerine yönelik son derece ilgili ve korumacı annelerdir. Çocuklarına karşı çok korumacı olan insan anneleri tanımlamak için kullandığımız "anaç tavuk" deyiimi de bu bilgiyi teyit eder niteliktedir. Bebeklerini büyötmeye izin verildiğinde tavuk ve civcivleri birbirlerine yakın dururlar ve en ufak bir tehlike sinyali aldıklarında civcivler annelerinin kanatları altına koşarlar. Yine dilimizde bunun için bir benzetme vardır: deneyimli profesyonellerin acemi çaylakları "kanatları altına almaları".

Bir civciv yumurtadan çıkmadan önce bile o ve annesi çıkardıkları seslerle birbirleriyle anlaşrlar. Bununla birlikte modern tarımda pek az tavuk bebeklerini yetiştirme şansına sahip olur hatta pek azı kuluçka aşamasında yumurtaların üstüne oturabilecek şansı bulur. Tavuklar

yumurtladıklarında yumurtalar alınarak çatlama aşamasına gelene kadar yapay bir kuluçka makinesine yerleştirilirler.

Yumurta tavukları eşit sayıda erkek ve dişi civciv üretirler. Erkek civcivler hiçbir zaman yumurta veremeyecekleri için çiftçi onları bir günlükken dişilerden ayırır ve öldürür.

Erkek buzağının et için kullanılması ve erkek civcivlerin "yok edilmeleri"; süt ürünleri ve yumurta endüstrilerinin kâr getirmeyen fakat kaçınılması da mümkün olmayan yan ürünlerinin yok edilmeleri için yapılan düzenli, rutin endüstriyel uygulamalardır.

Bununla birlikte ineklerin ve tavukların davranışlarına yakından baktığımızda bu canlıların -çiftliklerden kurtulan az sayıdaki şanslı hayvan- diğer hayvanlara, hattâ onları kurtaran insanlara karşı güçlü duygusal bağlar geliştirdiklerini görürüz. Ayrıca hem hayvan davranışlarını inceleyen etologlar hem de evini bir köpekle ya da kediyle paylaşan çoğu insan sevmek, düşünmek, acı çekmek, yas tutmak fillerinin türümüze mahsus olmadığını, hattâ insanların tükettiği yemekleri üreten çiftliklerde yaşayan ve ölen sayısız bireyde de rastlanan duygular olduğunu teyit edebilirler. Bizi diğer hayvanlardan ayıran, sadece "kahvaltı", "öğle yemeği" ve "akşam yemeği" gibi terimlerin tanımını değiştirerek onların acı çekmelerinin ve ölümlerinin önüne geçme gücümüzün olmasıdır.

Garip biçimde, veganlığın en çok tartışılan argümanı, aynı zamanda en aşikâr olanıdır: hayvanlara zarar vermekten ve onları öldürmekten kaçınma arzusu. Etik vegan hayvansal ürünleri tüketmemeyi seçer; çünkü hayvancılık endüstrisini vahşetin kaynağı olarak nitelemekte ve parasıyla buna destek vermek istememektedir. Kendisinin hayvansal ürünlere olan iştahını tatmin etmek için, hayvanları çoğaltıp onları tutsak etmenin ve tasavvur edilemez boyutta eziyet ve katliama maruz bırakmanın adil olmadığını düşünmektedir.

Bizimki gibi bir arz ve talep sistemi dâhilinde tüketici, satın aldığı şeylerin üretimini desteklemektedir. Hayvanları ve onlardan elde edilen ürünleri tüketmek gereksiz olduğundan ve aslında hem insan sağlığını hem de küresel var oluşu tehdit ettiğinden, etik vegan bunun için bir mazeret olamayacağı sonucuna varır. Kısacası, veganlar bilincimizi, kültürümüzü ve tüketim yöntemlerimizi değiştirmeyi istemektedirler.

2. KİLYOS ÇEVRE VE SANAT GÜNLERİ

Kompost

Toprağı Zenginleştirmenin Hızlı ve Kirlili Yolu

Toby Hemenway

Çeviren: İlknur Urkun Kelso

Yeni İnsan Yayınevinin izni ile yayınlanmıştır

YERYÜZÜ DERNEĞİ

Çoğu bahçıvan kompostun değeriini farkındadır ve bu "siyahaltın" hakkında birçok kitap ve makale yazılmıştır. Kompost kısaca, bozunma sürecinin zengin ve humuslu ürünüdür ve atık organik maddelerin biraraya yığılmasıyla da bir kutuya doldurulması ve çürümeye bırakılması ile üretilir.

Atık organik madde her evde üretilen birşeydir; mutfak artıkları, biçilmiş çimler, yaprak yığınları ve bahçede ki bitkilerin budanması ve temizlenmesinden çıkan atıklar. Bunların büyük bölümü üretildikleri yerde geri kazanılabilir, bitkileriniz için çok değerli bir toprak canlısı ve besin maddesi kaynağına dönüştürülebilir. Eğer titiz biri değilseniz bu malzemeleri bahçenizin bir köşesine yığmak ve birkaç ay beklemek compost üretmek için yeterli olacaktır. Fakat bu işi daha verimli bir şekilde yapmanın yolları da vardır. İyi bir compost yığının en önemli özellikleri doğru karbon-azot oranı, optimum nem ve hava ve doğru boyutlardır.

Önce boyutlara bakalım. Karnı doyan ve sayıları artan mikroplar ısı üretir ve bu da onların çoğalmasını hızlandırarak yığının içindekilerin bozunmasını da hızlandırır. Diğer taraftan sıcak bir compost yığınının bahçe atıklarının içindeki tohumları kısırlaştıracak olması aynı derecede önemli bir husustur. Bir kenarı 1 metreden daha küçük olan yığınlarda, mikrop nüfusunun tohumları öldürmek için gereken 55-65 dereceli kısırları üretebilmesi için yeterli izolasyon sağlanamaz. Soğuk işlem görmüş kompostun bahçede kullanılması çok çeşitli yabancı otları ve istenmeyen bitkileri buraya taşır. İyi hazırlanmamış bir compost kullanıldığı için içinde yüzlerce domates fidesinin ürettiği çiçek tarhları gördüm.

Dolayısıyla kompostçular 1 metre boyunda bir yığın oluşturana kadar malzemelerini biriktirmelidirler. Kompost yığınının neler konur? Organik olan hemen her şey bozunur; ancak her malzeme farklı bir karbon-azot oranına sahiptir ve ortalama 30:1'lik bir oran idealdir. Eğer titiz bir tipseniz 30:1 oranını tutturmak için gereken yüksek karbonlu ve yüksek azotlu malzeme dengesini hesaplayabilirsiniz. Ama daha geniş insanlar için göz kararı bir hesaplama verelim: Biçilmiş çimler ve taze bitki parçaları(mutfak atıklarını da buraya dâhil ediyoruz) gibi yeşil malzemelerde azot oranı yüksektir. Kuru yapraklar, saman, ekin sapı ve ağaç yongası gibi kahverengi malzemelerde ise karbon oranı yüksektir. Burada bir istisna vardır ki o da hayvan gübresidir ve kahverengi olmasına rağmen azot oranı yüksektir; dolayısıyla yeşil malzeme olarak kabul edilmelidir. Hemen hemen bire bir oranda yeşil ve kahverengi malzeme karıştırarak ideal 30:1 oranına yaklaşabilirsiniz. Eğer azotlu malzemeler az miktardaysa pamuk tohumu, balık ya da kan tozu serperek denge sağlayabilirsiniz. Yığını hazırlarken malzemeleri 15 santimetreden kalın olmayan tabakalar halinde ekleyin. Küçük bir yığın yaptıysanız yığını çevirerek her şeyi birbirine karıştırın.

Bazı bahçıvanlar yığına toprak eklemeyi önerirler ve eğer toprak çok yapışkan killi bir toprak değilse bunu ben de bazen yaparım. Ben bir de yığını hazırlar kenarlara birkaç avuç olgunlaşmamış compost eklerim ve bu, yığına toprak canlıları aşılıyarak hızlı bir başlangıç sağlar. Yığını hazırlarken çok hevesli isem yaptığım iki şey var. Birincisi yeni compost yığınının, genç bir yığından aldığım kompostla aşılacak; çünkü taşıdığım toprak organizması türleri taze yığının sindirilmemiş atıkları için uygun olacaktır. Diğeri ise ormana, bir tarlaya, bir gölet kenarına, yani farklı ekosistemlere gitmek ve her birinden bir kavanoz kadar toprak alıp karışıma eklemek. Bu sayede compost yığınımda ki toprak canlısı çeşitliliğini azami düzeye çıkarır, faydalı yırtıcılar ve bozundurucular ithal ederim.

Kompost yığınınındaki canlıların yaşamak için suya da ihtiyacı vardır. İyi bir compost yığını sıkılmış bir sünger kadar nemli olmalıdır. Kullandığımız malzemeler kuru ise doğru neme ulaşmak için çok büyük miktarda su gerekebilir. Yığınızı ağustos ayında yapıyorsam kuru atıkları karıştırırken hortumu sürekli açık tutuyorum. İçeriğinde ki besinlerle toprak canlılarına ekstra katkıda bulunabileceğiniz gri su burada kullanılmaya çok uygundur ve gri su kullandığımda su israf ettiğim için suçluluk da duymam. Hazırladığım yığını genellikle bir brandaya da kalıcı bir kapakla örterek, güneşli günlerde nemin içerde kalmasını sağlıyor ve bu kadar zahmetle biraraya getirdiğimiz besin maddelerinin akıp gitmesini engellemek için yağmurdan koruyorum. En sık sorulan compost sorularından biri "çevir- meli mi yoksa çevirmemeli mi?" dir. Kompost yığının çevirmek içindeki oksijen miktarını arttırarak bozunmayı hızlandırır. Komposta acil en ihtiyacınız varsa yığının iç ısı azalmaya başlar başlamaz ki bu birkaç gün içinde gerçekleşir; kompostu çevirin. Bu işlem, yığının içinde yaşayan canlıların metabolizmalarına oksijen sağlayacak ve compost hızla tekrar ısınacaktır. Yığın her soğuduğunda tekrar çevirin. Doğru hazırlanmış bir yığın, iyi bir zamanlama ile çevrilirse, üç hafta içinde siyah altına dönüşecektir. Ancak ben yığını bir ya da iki kereden fazla çevirmeden, ihtiyacınız kadar compost elde edebileceğiniz şekilde, uzun vadeli bir compost planı yapmanızı tavsiye ederim. Aslında yığının dış katmanlarını özdeşleştirmek ve çürütmek için bir iki kere çevirmek yeterlidir. Bunu tavsiye etmemin sebebi şu: Az çevrilen bir yığın sık çevrilen bir yığına göre daha geç çürüyecektir; ama her çevirmede mikrobiyal metabolizmada ciddi bir artış yaşanır. Bu ise yığının içindeki malzemeleri tamamen sindirilmiş humus ile tamamen mineralize olmuş besin maddeleri arasındaki yol ayrımına daha hızlı sürükler. Mineralize olan besin maddeleri topraktan çok hızlı bir şekilde sızabilir.

Tamamlanmış humus ise toprak yapısı ve kuraklığa dayanım bakımından harika olmakla birlikte toprak canlılarını tam sindirilmemiş organik maddeler kadar beslemeyecektir.

Benim deneyimlerime göre yavaş çürütölmüş bir compost yığını, başlangıçta yabancı ot tohumlarını öldürmeye yetecek kadar ısınabilir ve bitkilerimi sık çevrilen komposttan daha uzun süre besler. Benim kuralım şudur: Toprak yapısını hızla geliştirmen gerekiyorsa çevir; ama uzun vadede besleyicilik için yığını dinlendir.

Bence kompostun en iyi yaptığı iş, kısıtlı bir alanda, mesela 20-30 metrekare gibi alanlarda, hızlı bir verimlilik artışı sağlamaktır. Yeni bir bahçeye taşındıysanız ve üretkenliği hızla arttırmak istiyorsanız compost hızlı bir verimlilik artışı sağlayacaktır. Fakir bir toprağa örtölen 3-5 santimetre, ya da tamamen tükenmiş ya da sıkışmış topraklarda 5-10 santimetrelik bir compost katmanı, oldukça yoğun ekimleri destekleyecektir. Bu yolla desteklenen bitki üretimi sayesinde, bahçıvan daha uzun vadeli toprak zenginleştirme yöntemlerini uygulamaya başlayabilir.

2. KİLYOS ÇEVRE VE SANAT GÜNLERİ Çevko - Atıksız Yaşam

Sanatçı Zeliha Sunal-Atıksız Yaşam

Sarıyer Belediyesi'nin Kilyos'ta düzenlediği Türkiye ve dünyadan birçok çevrecinin, sanatçının ve STK'nin katıldığı Sarıyer Çevre ve Sanat Günleri'nin ikincisi 8-9 Eylülde düzenlendi.

İstanbul'un dört bir yanından yüzlerce katılımcı ile ikincisi gerçekleşen Sarıyer Çevre ve Sanat Günleri'nin dün (10 Eylül) sona erdi. 8-9 Eylül tarihlerinde gerçekleşen festivale aralarında ÇEVKO Vakfı'nın da bulunduğu, Türkiye ve dünyanın birçok yerinden etkili çevreci sivil toplum kuruluşları katıldı. Sarıyer Kilyos'ta düzenlenen festivalde çevre aktivistleri, ressamlar, heykeltıraşlar, öğrenciler, sanatseverler, çevreci dernekler, sivil toplum kuruluşları, platform ve inisiyatifler doğa için bir araya geldi. Festivalde vegan kek yapımından Kumdan Sanat'a, Kum Zambakları'ndan "doğa için pedal"a, kıyı temizliğinden konser ve atölyelere kadar tüm çevreci etkinlikler yer aldı.

Festivalde stant açarak bilgilendirme çalışması yapan ÇEVKO Vakfı aynı zamanda ileri dönüşüm atölyelerine Zeliha Sunal'ın Atıksız Yaşam Platformu çerçevesinde gerçekleştirdiği çalışması ile destek oldu. Sunal, geri dönüşümün önemini anlatarak pet şişe, cam şişe, kavanozlar, gazoz kapakları, içecek kutuları gibi atıkların nasıl değerlendirilebileceğini uygulamalı olarak anlattı.

2. Kilyos Çevre ve Sanat Günleri 8-9 EYLÜL

2. KİLYOS ÇEVRE VE SANAT GÜNLERİ Yeryüzü Derneği

Repair Cafe (İklim Değişikliğini Önlemek İçin İleri Dönüşüm)

Repair Cafe nasıl bir oluşumdur ve amacı nedir?

Repair Cafe öncelikle gönüllü bir oluşumdur. Toplumların sürekli tüketime yönlendirildiği, eskiyenin- bozulanın atılmasının önerildiği, buna bağlı olarak kaynak tüketiminin arttığı, daha çok enerjiye ihtiyaç duyulan bir dünyada, yeni bir ileri dönüşüm seçeneği olarak yaygınlaşan bir çözüm önerisi.

Hollanda'da bir kadın girişimci, Martine Postma 2007'den sonra yerel düzeyde sürdürülebilirliği sağlayacak çalışmalar yaptıktan sonra ilk Repair Cafe Ekim 2009'da düzenleniyor.

Eskiden her sokak arasında bulduğumuz tamirciler, bu ortamda gerek ekonomik gerekse sosyal sebeplerden dolayı gittikçe azaldılar ve sahneden çekilmek zorunda kaldılar. Repair Cafe bu eksikliği kapatarak onarılabilecek eşyası olanlara gönüllü onarım ustaları yardımıyla ücretsiz onarım hizmeti veriyor. Aynı zamanda sosyal bir ortamda insanların tanışmasını, paylaşmasını, dostluklar kurmasını da amaçlıyor. Üstelik karbon ayak izimizi de küçültüyor ve katılımcılara da onarımın yapıldığı anda ufak onarım teknikleri öğretmeyi istiyoruz.

Sloganımız; "Atma, dönüştür. Onar yeniden kullan".

Dünyada başka hangi ülkelerde şubeleri bulunuyor?

Bütün kıtalarda Repair Cafe'ler var, toplam ülke sayısı 35, 2100'den fazla şube var.

Yeryüzü Derneği olarak Repair Cafe'nin bir şubesini Türkiye'ye getirmeye nasıl karar verdiniz? Hollanda'da yaşayan bir gönüllümüz aracılığıyla haberimiz oldu. Kendisi İstanbul'a geldi ve ayrıntıları konuştuk. Sonrasında Yeryüzü Derneği'nin ilke ve amaçlarıyla da örtüşünce uygulama kararı verdik. İlk Repair Cafe 6 Kasım 2016'da Kadıköy'deki dernek atölyesinde yapıldı. Dört yıl boyunca ayda bir kez yapılan etkinlik bir süre Kadıköy Kent Konseyi'nde, daha sonra yine Kadıköy'de Ekolojik Yaşam Merkezi'nde sürdü.

Sarıyer Belediyesi'nin Çevre Şenliği'nde Repair Cafe etkinlikleri gerçekleştirildi.

Tamir günlerine katılacak kişiler için özellikler arıyor musunuz? Mutlaka bir şey tamir etmeyi bilmeli ya da yanın da mutlaka tamir edilecek bir eşya getirmeli?

Repair Cafe, bir onarım atölyesi. İki taraf var: Gönüllü onarıcılar ve onarılacak eşyası olanlar. Elektrikli/elektronik cihazlar, mekanik eşyalar, ahşap eşyalar, giysiler, takılar ve bilgisayar yazılımı konusunda uzman gönüllülerimiz onarım yapıyor. Onarılacak eşyası olanlar da bu eşyalarını getiriyorlar ve birlikte sorun tespiti yapıp onarıyoruz. Onarım hizmeti ve küçük malzemeler ücretsiz. Ancak yedek parça gerekirse bunun bedelini eşya sahibi karşılayacak. Dört yıllık süreçte onlarca eşyayı yeniden kullanılabilir hale getirdik.

Tamir günlerine katılımın bir ücreti var mı?

Hayır. Katılımcılar bir ücret ödemiyorlar. Etkinlik sırasında bizim onlara ikramlarımız olduğu gibi eşya sahipleri de katılımcılara ikram etmek için kendi yaptıkları yiyeceklerden getirdiler.

Yeryüzü Derneği

Yeryüzü Derneği 2009 yılında kuruldu. Bugüne dek kamuoyunda ses getiren projeler üretti. Bütün etkinlik ve projelerimiz, zorunlu olmadıkça ücretsiz yapılıyor. Her projenin bir yürütücüsü var ve gönüllülerimiz görev alıyorlar. Kent Bahçeleri, Takas Şenliği, Topluluk Destekli Tarım, Ekoköy ve Repair Cafe yaptığımız projeler. Bu projeler ve diğer etkinliklerde gönüllü çalışmak isteyenler

<https://yeryuzudernegi.org> 'daki gönüllü formunu doldurarak ya da iletisim@yeryuzudernegi.org adresine ileti göndererek aramıza katılabilirler.

2. KİLYOS ÇEVRE VE SANAT GÜNLERİ Tübisad Uygulamalı Öğrenim Ritim Atölyesi “E-Atıkların Tınısı

TÜBİSAD (Bilişim Sanayicileri ve İşadamları Derneği) T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından 21.08.2015 tarihinde 3.Kategori TV – Monitörler ile 4.Kategori Bilişim, Telekomünikasyon ve Tüketici Ekipmanları gruplarında Atık Elektrikli ve Elektronik Eşyalar (AEEE) konusunda Yetkilendirilmiş Kuruluş olarak görevlendirilmiştir. Bu kapsamda, TÜBİSAD Yetkilendirilmiş Kuruluşu (TYK), AEEE'lerin mevzuatlara uygun şekilde geri dönüşüme kazandırılması, kamuoyunda çevre, geri dönüşüm ve AEEE'ler konusunda farkındalık oluşturulması konularında faaliyetler gerçekleştirmektedir.

TÜBİSAD uygulamalı öğrenim çalışmaları kapsamında gelenekselleşen Atık Cep Telefonu Fırlatma Etkinliği 2. Kilyos Çevre ve Sanat Günleri kapsamında düzenlenmiştir.

Etkinliğe katılım şartı olarak evlerde bulunan atık cep telefonlarının getirilmesi belirtilerek, katılımcıların AEEE'lerini geri dönüşüme kazandırırken açık alanlarda aileleriyle sportif etkinlik gerçekleştirme imkânı sağlanmaktadır Etkinlik ile atık cep telefonlarının geri dönüşüme kazandırılması için fırsat yaratılırken, katılımcıların yanlarında getirdikleri diğer AEEE'ler de geri dönüşüme kazandırılmak üzere kabul edilmektedir bunun yanı sıra çevre, geri dönüşüm ve e-atık hakkında çeşitli bilgiler de katılımcılara aktarılmıştır.

2. KİLYOS ÇEVRE VE SANAT GÜNLERİ

Gıda Toplulukları Atölyesi

Neden Gıda Toplulukları Kurmalıyız?

Alper Can Kılıç - Ekoharita

Günümüz dünyası bizi sadece yediğimiz gıdaya değil, onun üretim şekline, nereden geldiğine ve kimin ürettiğine de yabancılaştırıyor. Diğer tarafta gıdanın hayatlarımızda bağışıklık sistemimiz yoluyla hepimizi doğrudan etkileyen bir element olduğu aşikar. “Yeni tarım teknolojileri” çerçevesinde çiftçiye zorunluymuş gibi dayatılan, bitkilerin ve toprağın her türlü böcek, bakteri, mantardan uzaklaştırıldığı, kısacası ortak ekolojik dengenin ortaya çıkardığı her türlü canlılığı yok eden “ilaçlama/zehirlleme” faaliyetlerinin bizi, çocuklarımızı ve geleceğimizi tehlikeye ittiği bir dönemde yaşıyoruz. Son dönemlerde bu gidişata bir dur demek için biz tüketicileri sağlıklı gıdaya ulaştırmayı hedefleyen gıda toplulukları var. Kurulan her yeni gıda topluluğu,

- Tükettiği ürünün üreticisiyle tüketicisi arasında doğrudan bağ kurmaya teşvik eden,
- Üreticinin üretimine destek olan,
- Tüketicilere zehirsiz(pestisit, fungusit, insektisit) gıda tüketme şansı sunan,
- Üreticilere zehirsiz gıda üretmeyi teşvik eden,
- Paylaşılan kargo maliyetleriyle maliyetlerin düşüren,
- Toplu siparişlerle karbon ayak izini düşüren,

bir alan açarak dönüşümü başlatmanın kendimizde, çevremizde ve bizim elimizde olduğunu fiili olarak ispatlıyor.

Gıda topluluğu olmak/kurmak oldukça kolay. Yapmanız gereken, ihtiyacınız olan şey destek olabileceğiniz ve sizin için temiz gıdalar üretecek, iletişim kurarak birbirinizi tanıyacağınız ve güven bağı oluşturacağınız bir küçük üretici bulmak.

Böylelikle hem siz zehirsiz, besin değeri yüksek ve sağlıklı gıdalara ulaşacaksınız, hem de küçük üreticinizin üretimine devam etmesini ve finansal olarak desteklenmesini sağlamış olacaksınız. Üreticilerle ilişkilerimizi onları tanıyarak ve üretimlerine katılarak/gözlemleyerek/araştırarak, onlarla dost olarak geliştiriyoruz. Aramızdaki ilişkinin sadece ticari bir ilişki olmasını asla istemiyoruz. Ürettikleri değerin bilincinde, onların üretimlerini sürdürmelerine destekçi bir pozisyonda, karşılıklı sevgi, iletişim ve anlayışla kuruyoruz bağlarımızı. Bulduğunuz küçük üretici size ne kadar yakın bir bölgede üretim yapıyorsa, karbon ayak iziniz ve maliyetlerin düşmesi açısından bunun olumlu olacağını unutmadan seçim yapmak faydalı olacaktır. Araştırma için vaktiniz yok ise aşağıda ileteceğimiz adreslerden gıda topluluklarına ulaşarak üretici konusunda tavsiye isteyebilir ya da Doğal Besin Bilinçli Beslenme Ağı (DBB - <https://dogalbilinclibeslenme.wordpress.com/>) gibi ağlara katılarak Katılımcı Onay Sistemine dahil olmuş üreticilerle topluluk olarak güvenle alışveriş yapmaya başlayabilirsiniz.

İstanbul, İzmir, Ankara, Bursa, Eskişehir, Adana, Mersin gibi büyük iller başta olmak üzere Türkiye'nin tüm bölgelerinde gıda toplulukları çoğalmaya devam ediyor. Siz de yaşadığınız bölgedeki gıda topluluklarına katılabilir ya da birkaç kişi bir araya gelerek kendi gıda topluluğunuzu kurabilirsiniz. Etrafınızdaki gıda topluluklarına www.gidatopluluklari.org adresinden ya da <https://www.ekoharita.org/projeler/toplulukdesteklitarim/> adreslerinden ulaşabilirsiniz.

Doğrudan olmasa da iyi bir alternatif olarak, gıda toplulukları harici tüketimlerinizi güvenilir kooperatifler yoluyla yapmanız, zehirsiz bir sofraya ulaşmanızı sağlayacak, küçük üreticiye, üretim kooperatiflerine ve birliklerine destek olmanızı kolaylaştıracaktır. Hadi şimdi siz de bir yerden başlayın!

Doğa yolumuz olsun.

2. KİLYOS ÇEVRE VE SANAT GÜNLERİ Yeryüzü Derneği Gıda Toplulukları Deneyimi

Aytaç Timur

30 Ekim 2012 tarihinde, o zamanki adıyla Yeryüzü Derneği Tüketim Birliği ilk listesini yayınlamış. Aradan bir hayli yıl geçti, bizim bu sevdamız hiç eksilmedi bilakis Küçükalyalı'dan diğer semtlere, sekiz kişilik ilk sipariştten, önce yüzlere sonra binlere ulaşmaya başladı.

Biz gönüllüler de boş durmadık. Türkiye'de gıdayla ilgili, bizim gibi çalışmalar yapan hangi STÖ yada kooperatif varsa, onlarla temasa geçmeye büyük özen gösterdik. Bir araya gelerek beraberdüşündük, yazdık çizdik ve önce adımızı TDT yani Topluluk Destekli Tarım olarak değiştirdik ve bugünlerde kendimize Yeryüzü Derneği Gıda Topluluğu diyoruz.

Bakalım özünde aynı ama ismi sürekli değişen bu etkinliğimiz neymiş?

Esasında Tayfun Özkaya'nın editörlüğünü yaptığı "Nasıl Bir Organik Tarım" kitabındaki Bükoop yani Boğaziçi Mensupları Tüketim Kooperatifi üzerine bir makale bize ilham oldu. Fikir çok iyiydi.

Neden kendi köyünde kendi tarlasında kendi yerel tohumuyla üretim yapan küçük çiftçinin sebzesini meyvesini ve daha nicesini araçları aradan çıkararak, doğrudan çiftçinin kendisinden almıyorduk ?

O zamanlar Ankara'da bizden önce harekete geçmiş Ceyhan Temurcu ve Bayramiç'ten Mustafa Alper Ülgen ile temasa geçtik. İşin ABC'sini gayet iyi biliyorlardı ve kulağımıza küpe olacak tavsiyeler verdiler; sağ olsunlar, var olsunlar.

El yordamıyla ilkin köylü üretici arkadaşlarımıza ulaştık ve birinci listemizi yayınladık. Sekiz ev, sekiz mutfak, sekiz kişi uzattığımız elimizi havada bırakmadı, aldı sıkıca kavradı ve umut dağıttı. Şimdi dönüp bakınca, ne de iyi etmişiz diye düşünmeden kendimi alamıyorum. O gün küçük bir adımla yola koyulduk, yolu hiç bırakmadık, ısrarcı olduk.

Olmaz, yapılmaz, mümkün değil diyen kötümserlere, olur, yapılır ve başka bir alışveriş mümkün diyerek direndik; bazen moralimiz bozulsa da hiç bir zaman vazgeçmedik.

Özünde mesele çok basitti. Geleneksel bir ilişki biçimini, bu kez yeniden ve teknolojinin sağladığı imkanları sonuna kadar kullanarak yeniden kurgulayacaktık. Ivan Illich'in yazdığı gibi, çok değil bir yüzyıl önce kendi kasabasında en yüksek yere tırmanan herhangi bir kişi, yediği, içtiği kullandığı şeylerin neredeyse tamamını gözünün gördüğü mesafelerden ediniyordu.

Oysa bunca kısa zamanda çok şey değişmişti ve bu değişim kesinlikle önce üreticinin, ardından da onun ürettiklerini mutfağına sokanların aleyhineydi. Neden mi? Çünkü Birleşmiş Milletlerin bir raporuna göre markette 10 paraya aldığımız herhangi bir ürünün sadece 3 parası onu üreten küçük çiftçinin cebine gidiyordu. Aradaki aslan payı, kabzımal, nakliyecisi, benzinci, soğuk hava sahibi ve en son perakendecinin cebine giriyordu.

Hal böyle olunca, mutfağına bu ürünleri sokan kişiden çok, araçların talepleri üretici üzerinde etkili oluyor, onlar da mecburen yok hibrit tohumdu, yok çeşitli kimyasallardı bizim tabağımızda kesinlikle görmek istemediğimiz uygulamalar yapıyordu. Çünkü aracı, yolda ezilmesin, raf ömrü uzun olsun, parlak gözüksün ve bilmem daha neler talep ediyordu.

Çok ilginçtir ki ocaktaki tencereye ise bizler lezzetli, güzel kokulu, damak tadımıza uygun ürünler koymak istiyorduk. Nafile, araçlar palazlandıkça, reklamlar ve renkli ekranlarla bizim geleneksel yeme içme alışkanlıklarımıza bütün dünyada kancayı taktılar. Acıkan çocuğuna ekmeğin üzerine bir parmak kalınlığında margarin süren anneler, "zeytinyağlı yiyemem aman, asma da fıstan giyemem aman" diye seslenen proje türküler işte bu sıralarda günlük hayatımıza girmeye başladılar. Ne yazık ki ben de bu margarinli ekmeklerin uzun süre tadına bakmak zorunda kaldım.

Çünkü reklamlarda oynuyordu!

Böylece çok kısa bir sürede herkesin kendi yoğurdunu mayaladığı bir ülkeden, hemen herkesin yoğurdu hazır olarak aldığı bir ülkeye dönüştük. Gıda topluluğumuz yeni üreticilerle tanıştıkça belleğimizin bir köşesinde saklı kalmış tuhaftır bize yepyeni gelen deneyimleri öğrenmeye başladık.

Benim için bunlardan en özeli yani baş tacım ekşi mayalı ekmek olmuştur. Benim bu sevincime ise ne yazık ki annem ortak olmadı; "oğlum eskiden fakirdik beyaz ekmek yiyemiyorduk şimdi sen bizi yine esmer ekmeğe mecbur bırakıyorsun" diye sitem edip durdu.

Pek tabii ki kalkıp koca dünyada bunu ilk biz akıl etmedik! Çok uzaklarda Japonya'da bir grup kadın bu gidişin gidiş olmadığını fark etti ve harekete geçti. Japonya kendi özgün mutfağı, habitatındaki çok özel otları ve zengin geçmişi ile tek tipleşmeye karşı ilk direnişi kayıtlara geçirdi.

Onları Fransızlar takip etti: AMAP. Artık çorap sökücü gibi topluluk destekli tarım uygulamaları yayılmaya başlamıştı.

Tam bu sırada bir de efsane katıldı bu gidişata: Carlo Petrini. İtalyan Carlo Petrini kurduğu iki hareketle Slow Food ve Terra Madre, Afrika, Avrupa, Amerika ve Asya kıtasındaki binlerce köylüye ilham kaynağı oldu. Diyebilirim ki şenlikli kavramını bize O öğretti. Tek başına sebzelerin bir anlamı yok diyordu, öncelikle tohumuna toprağına sahip çıkan köylüler, o ürünlerle pişirdiğimiz enfes ve damak tadımıza uygun yemekler ve onları pişiren aşçılar, o yemekleri yerken bizi bizden alıp götüren müzisyenler ve olan biteni kavramsallaştıran akademisyenler.

Başı sonu düşünölmüş, Carlo Petrini'nin politik kişisel tarihinden harmanlanmış bu söylem ulaştığı her kulakta yankı yaptı ve etki bıraktı. Onbinler Terra Madre yani Toprak Ana gününe katılmak için İtalya'ya akın etti. Otellerde değil, orada yaşayan köylülerin evinde kaldı. Onların çorbasını içti, bahçesini gezdi. Ok yaydan çıkmıştı. Bizim küçük ve mütevazı topluluğumuz, dünyanın bambaşka köşelerindeki bu etkinlikleri gerek kitaplardan, gerek gidip gelenlerden öğrendikçe ağızımız açık kaldı ama yaptığımız işe inancımız pekişti.

Öyle bir motivasyon gerekir ki insana, döktüğü alın teri, verdiği emek ona zul olmasın, onu neşeye, umuda ve hareket etmeye çağırsın. Diyebilirim ki Carlo Petrini'nin bizim hayatımızdaki ve kendisinin de haberi olmayan rolü işte tam olarak budur.

Böylece seneler içinde 250'ye yakın ürün ve 50'ye yaklaşan üretici çemberi ile güçlü bir bağ kurmayı başardık. Yeni öğrendiğimiz lezzetler kısa zamanda bizim için vazgeçilmez oldu çünkü zaten onlar bizim hafızamızın bir köşesinde saklı, yeniden keşfetmemizi bekliyordu. Dedemizin çakısıyla kesip uzattığı bir dilim elma, ninemizin ayran aşısı kanlı canlı oralarda bir yerlerde sessizce uyukluyordu.

Kaldı ki üreticiler ile tanıştıkça, esasında onların da benzer kaygılar taşıdığını, kimi zaman açık seçik kimi zaman sezgisel düzeyde yanlış giden bir şeylerin var olduğunu farkettiklerini gördük. Oturup kafa kafaya verdikçe ne kadar benzer düşündüğümüze bizler de şaşırdık. Böylece üretici ile aramızda farklı bir güven, dayanışma ve hasat arkadaşlığı başladı.

Bu konuda okuyup dinledikçe, TDT sistemindeki ön ödeme sisteminin ne kadar dayanışmacı bir yöntem olduğunu göreceksiniz. İlk defa duyanlar için kulağa inanılmaz gelen bu sistem, geleneksel tarımsal üretimin devamı için ilaç niyetindedir.

Bizler de yeri geldi üreticilerimize ön ödeme yaparak onların ekim zamanını hasat zamanına kadar sağlıklı geçirmeleri, bir takım ekipmanları satın almaları için destek olduk ve bundan gurur duyuyoruz.

Biz emekleme safhasını geçip, sağa sola tutunarak yürümeye başladıkça, kentten kıra göçüp yerleşmiş, hatta oralarda topluluklar kurmuş yeni ve yürekli insanlarla tanıştık. Bu tanışıklık bizim için özel ve farklı bir anlam taşıyordu. Hasat arkadaşlığı şimdi başlıyordu. Böylece ilk defa küçük çiftçilerin yanı sıra kırsaldaki toplulukların ürettikleri de listelerimize girmeye başladı.

Yolun en başında öylesine aldığımız bir karar, yıllar içinde yüzümüzü çok güldürdü. Her ay ne kadar hangi üründen tüketmişiz bunu arşivledik. Böylece ekim mevsiminde hangi üründen ne kadar ihtiyacımız olacak, bunları peşinen üreticilerimize önceden haber verme imkanına kavuştuk.

Her kuruluş yıldönümünde toplanıp kutlamanın tadını yaşarken, sorunlarımızı eksiklerimizi gediklerimizi taşıdık. 2016 senesinde bu buluşmayı çok daha geniş çapta yapabilmek için Boğaziçi Üniversitesi'nde "Gıda Toplulukları Çalıştayı" düzenledik. Hemen ertesi sene bu büyük kutlamaya İstanbul olsun Türkiye'nin diğer il ve ilçelerinde nerede olursa olsun faaliyet gösteren bütün toplulukları ve kooperatifleri çağırdık. Sağ olsunlar onların da katılımıyla 2017 ve 2018 daha da görkemli, daha kalabalık ve daha verimli oturumlarla geçti. Türeticilerin üreticilerle tanıştığı, o eşsiz lezzetleri tattığı olağanüstü buluşmalardı bunlar. Tahmin edeceğiniz gibi ilham kaynağımız yine Carlo Petrini'nin o meşhur Terra Madre günüydü.

İlk günden bu yana temel amacımız t reticinin cebinden çıkan on paranın, tamamının da üreticinin cebine girmesiydi. Bunu kısmen başardık ama tamama ermek için daha yolumuz var.

Dünya durduğu yerde durmuyor. Her geçen sene biz tarım için ne diyorsak, bu doğruların daha da belirgin olduğu göstergelerle doluyor. Azalan köylü nüfus, unutulana geleneksel üretim biçimleri, kaybolan tohumlar, ekilmeyen araziler ve şehirlere sıkışan, üretmeden tüketen devasa kitleler. Yalnız teker artık eskisi gibi dönmüyor. Medya, hükümet, yasalar ve daha ne varsa yanına alan kendisini Monsanto özelinde temsil eden k     k bir gruba karşı, Viva Campesina köylü hareketi, TDT Projeleri, Kooperatifler ve daha niceleri yepyeni yöntemlerle dayanışmacı, paylaşımcı ve üretken ve eskisine hiç benzemeyen uygulamaları hayata geçiriyorlar.

Bizler şimdilerdeki adımızla Yeryüzü Derneği Gıda Topluluğu   renmeye, bu topraklara özgü unutulmuş geleneksel uygulamaları hayatlarımıza yeniden sokmaya çabalıyoruz. Artık belki de Anadolu'nun tarımsal uygulamalarını hatırlayan son nesil de göçüp gitmek üzere. Bu erimeyi durdurmak ve tersine çevirmek için, kıymet bilen t reticilere ihtiya ımız var. Bu yolu birlikte yürürsek başaraca ız. Senin de katılmanla üretici ve t retici aynı potada yan yana gelecek ve mutfa ımız, dama ımız neşe bulacak. Topra ımız, g l m z, derelerimiz eski canlılığına kavuşacak ve dünya daha güzel bir yer olsun diye daha çok insan çabalamış olacak.

2018
2019

6-8-9 EYLÜL 2018 2. Kilyos Çevre ve Sanat Günleri Fotoğraflar

7-8 EYLÜL 2019

3. Kilyos Çevre ve Sanat Günleri

9.KUM ZAMBAKLARI FESTİVALİ

6.ULUSLARARASI KİLYOS KUMDA SANAT ŞENLİĞİ

3.SARIYER HEYKEL SEMPOZYUMU

3.ÇEVRE FESTİVALİ

5 EYLÜL PERŞEMBE

20.00 KARA ATLAS

Film Gösterimi-Kireçburnu-Haydar Aliyev parkı

7 EYLÜL CUMARTESİ

12.00 - 13.30 GREENPEACE İŞBİRLİĞİYLE KİLYOS SAHİL TEMİZLİĞİ VE MARKA DENETİMİ,
KUM ZAMBAKLARI ZİYARETİ

FORUMLAR

YER: TURBAN TESİSLERİ / AMFİ TİYATRO

14.00 - 15.00 İKLİM ACİL DURUMU HEMEN ŞİMDİ FORUMU

Moderatör: MURAT CAN TONBİL

FRIDAYS FOR FUTURE (gelecek için cumalar)

EXTINCTION REBELLION (yokoluş isyanı)

GENÇ YEŞİLLER

15.00 - 16.00 ORMAN VE İKLİM KRİZİ FORUMU

Moderatör: EFE BAYSAL

İKLİM KRİZİNDE DOĞAYI KORUMAK

KÜRESEL İKLİM VE ORMANLAR

KUZEY ORMANLARI SAVUNMASI

AV. DENİZ BAYRAM - GREENPEACE

İ.Ü. CERRAHPAŞA ORMAN FAKÜLTESİ

DOÇ.DR. CİHAN ERDÖNMEZ

BATUHAN OTYILDIZ

16.00 - 16.30 GERİ DÖNÜŞÜM MALZEMELERİNDEN YAPILMIŞ ENSTRÜMANLARLA
RİTİM ATÖLYESİ - Tübisad - Hakan Gürbü

8 EYLÜL PAZAR

11.00 - 12.00 YOGA VE MEDITASYON - Yoga Eğitmeni - Maral Gözetir

13.00 - 14.30 İKLİM EYLEMİ ODAĞINDA SORUNLARA ÇÖZÜMLER BULUŞMASI
Moderatör: EMRAH KURUM
YEREL YÖNETİMLERDE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK ÇALIŞMALARI
TÜRKİYE VE DÜNYADAN İYİ UYGULAMALAR VE UNDP KATKISI
GIDA TOPLULUKLARI
ENERJİ DÖNÜŞÜMÜ
PLASTİKSİZ BİR GELECEK

14.30 - 15.30 KENTTE DOĞAL ANNELİK VE GIDA OKUR YAZARLIĞI PANELİ

14:30 - 15:00 KENTTE DOĞAL ANNELİK (Başak Pırtini – Yeni İnsan Yayınevi)

15:00 - 15:30 GIDA OKUR YAZARLIĞI (Gürkan Akgüneş – Yeni İnsan Yayınevi)

15.30 - 16.00 DOĞAL KREM ATÖLYESİ
Sevil Çakmak – (Scarabusfarm / Yeryüzü Derneği)

16.30 - 16.30 KOMPOST ATÖLYESİ
Elif Oğuzbal, Yasemin Kırkağaçoğlu – (Kokopelli Şehirde)

Greenpeace Sahil Temizliği

7 Eylöl tarihinde Kilyos sahilinde Greenpeace öncölüğünde, Sarıyer Belediyesi ve Sagem işbirliği ile toplu temizlik etkinliği düzenlendi. Festival katılımcılarının da yer aldığı toplu temizliği ardından Greenpeace gönüllöleri toplanan çöplerde marka denetimi yaptı.

Greenpeace uzun yıllardır toplu temizlik ve marka denetimi yapıyor. Çünkü her dakika denizlere bir kamyon dolusu plastik boşaltılıyor. Bu sayının 2050 yılında iki katına çıkacağı tahmin ediliyor. Bugüne kadar üretilen plastiklerin yalnızca %9'u geri dönüştürölldü. Ayrıca her 10 deniz kuşundan 9'unun midesinde plastik bulunuyor. Deniz canlıları plastikleri yiyecek sanıp yiyebiliyor. Plastik atıklar bazı deniz canlılarının ölümüne yol açabiliyor. Soframıza gelen bazı gıdalarda da mikroplastik bulunuyor. Dolaylı olarak insan vücudunda da plastik birikiyor.

Greenpeace, tüm dünyada yapılmakta olan marka denetiminde, toplanan plastik atıkların markalarını ve türlerini formlara kayıt ederek, bir veri havuzu oluşturuyor. Böylece plastik atıklara en çok sebep olan markaları tespit ediyor. Bu sayede Greenpeace plastik kirliliği ile mücadeledeki hedeflerini belirliyor ve çözüm odaklı kampanyalar yürütüyor. Plastik atığa en çok sebep olan markaları tespit edip, bu markalardan daha sürdürülebilir alternatiflere yönelmesini talep ediyor.

Kilyos'ta yapılan marka denetimi sonucunda da bu bölgede plastik atıklara en çok sebep olan markanın Coca Cola Company olduğu tespit edildi.

TÜBİSAD UYGULAMALI ÖĞRENİM Ritim Atölyesi “ e- atıkların tınısı”

2018
2019

TÜBİSAD (Bilişim Sanayicileri ve İşadamları Derneği) T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından 21.08.2015 tarihinde 3.Kategori TV – Monitörler ile 4.Kategori Bilişim, Telekomünikasyon ve Tüketici Ekipmanları gruplarında Atık Elektrikli ve Elektronik Eşyalar (AEEE) konusunda Yetkilendirilmiş Kuruluş olarak görevlendirilmiştir. Bu kapsamda, TÜBİSAD Yetkilendirilmiş Kuruluşu (TYK), AEEE'lerin mevzuatlara uygun şekilde geri dönüşüme kazandırılması, kamuoyunda çevre, geri dönüşüm ve AEEE'ler konusunda farkındalık oluşturulması konularında faaliyetler gerçekleştirmektedir.

TÜBİSAD uygulamalı öğrenim çalışmaları kapsamında TYK tarafından ilki 2017 yılında gerçekleştirilen ritim atölyesi "E-Atıkların Tınısı" 7 Eylül 2019 tarihinde 3. Kilyos Çevre ve Sanat Günleri kapsamında düzenlenmiştir. Etkinlik ile hem yeşil bir gelecek için çocuklara geri dönüşüm fikri aşılanmakta, hem de ritim becerileri geliştirilmektedir.

Ritim ustası Hakan Gürbüz'ün yönetiminde gerçekleştirilen etkinlikte katılımcılar tarafından e-atıkların kombinasyonları ile çeşitli enstrümanlar hazırlanmıştır. Yazıcı, klavye, mouse, laptop, cep telefonu ve sabit telefon gibi AEEE'lerin arasında sıkça karşılaşılan atıklardan oluşturulan enstrümanlar katılımcılara dağıtılarak ritim ustası önderliğinde bir orkestra oluşturulmuştur. Bu aşamada katılımcılar günlük hayatta sıkça kullandığımız Elektrikli ve Elektronik Eşyaların (EEE) kullanım ömrünü doldurduğunda veya fonksiyonlarını yerine getiremez hale geldiğinde de değerlendirilebilir malzemeler olduğunu müzik ve yaratıcılık duygularını bir araya getirerek deneyimlemişlerdir. Hem çocuklara hem de yetişkinlere eğlenceli ve öğretici vakit geçiren etkinlikte, kazanılan deneyimlerin yanı sıra çevre, geri dönüşüm ve e-atık hakkında çeşitli bilgiler de katılımcılara aktarılmıştır.

FORUM İklim Acil Durumu

Murat Can Tonbil

Merhaba Ben Can Tonbil. Gazeteciyim ve İklim aktivistiyim. Hafta içi her sabah 94.9 Açık Radyo'da Ömer Madra ile yapmış olduğumuz radyo programında iklim krizinin etkilerini göstermeye çalışıyoruz. Kuşaklar arası iletişimi kullanarak bunun anlatmaya çalışıyoruz.

Sayın başkana bir teşekkür etmek istiyorum. Genç iklim aktivistleri ile iş yapmaktan mutlu olacağını söylediği için. Konumuz iklim krizi ve ben de sözü fazla uzatmadan. Neden iklim değişikliği değil de iklim krizi denilmeye başlandığını sormak için ilk sözü genç iklim aktivisti Atlas Sarrafoğlu'na vermek istiyorum.

Atlas SARRAFOĞLU

"12 yaşında bir iklim aktivistiyim. Çocukların İklim için okul grevi yapmalarını için İsveçli iklim Aktivisti Greta Thunberg'in çağrısına Türkiye'den ilk yanıt verenlerden biriyim..

Neden iklim krizi diyoruz da iklim değişikliği demiyoruz? İklim değişikliği eskiden sadece kasırgaların olması, sellerin yaşanması, kuraklık yüzünden mahsüllerin ortadan kalkması ve zarar görmesine deniyordu. Fakat şu anda durumun daha ciddi olduğuna anlamaya başladığımızı düşünüyorum. Çünkü insanlar ölüyor, hayvanların türleri yok oluyor, ormanlar rekor seviyede yanıyor ve bu yangınlar durdurulamıyor. Artık iklim değişikliği denilen bilimsel durum bu boyuta geldiği için kriz diyoruz. Bu kriz de sadece aç kalan kutup ayılarını etkilemiyor, Gezegen üzerindeki bütün canlıların yaşamının tamamını etkiliyor. Kötü yönde!

İklim krizinin farkına ilk vararak harekete geçilmesi çağrısını iklim için okul grevi yaparak gösteren ilk kişi Greta Thunberg oldu. Kendisi 16 yaşında bir iklim aktivisti. İsveçli. İsveç

parlamentosunun önünde pankartlar açarak, oturma eylemi yaparak bütün dünyaya bunu yaymaya başladı. Şu an biz bunu Fridays for Future İstanbul olarak yapıyoruz. Neden İstanbul diyorum çünkü artık Türkiye'nin çoğu yerinde var o sebeple İstanbul diyoruz. Şu an Ayvalık, Datça, Malatya, Ankara, İzmir, Lüleburgaz da yapılıyor. Fridays for Future'un Türkçeye çevrilmiş hali Gelecek İçin Cumalar. Cuma günleri okula gitmeyerek iklim için bir yerde grev yapıyoruz. Okula gitmemek şu manaya geliyor. Biz okulu protesto etmiyoruz. İklim krizi için böyle devam ederse ilerde bir şey yapmamıza gerek kalmayacak. Biz burada okulu protesto etmeden okula gitmiyoruz. Olmayacak bir geleceğe neden hazırlanalım gibi bir sloganımızda var."

Gizem BALLI (Genç Yeşiller)

"Öncelikle yeşil hareketten bahsetmek gerekirse uzun yıllardır var olan ekolojik politik bir hareket olduğunu söylemek istiyorum. Özellikle son zamanlarda Atlas'ın da bahsettiği gibi Greta Thunberg'in İsveç parlamentosu önünde başlattığı grev bütün dünyaya yayılmış durumda çocuklar ve gençler yaşayabilecekleri bir gelecek istiyorlar. İklim krizi konusunda hükümetlerin, uluslararası kuruluşların etkisiz ve tepkisiz kaldığı bu dönemde yeşil hareket ve genç yeşillerde büyümeye devam ediyor. Bunun bir örneğini Avrupa parlamentosu seçimlerinde görebiliriz aslında. Yeşiller partisi Avrupa parlamentosunda 4. Büyük parti olarak yerini aldı ve şu anda da Almanya 'da özellikle 30 yaş altı seçmenin üçte birinin yeşiller partisine oy verdiği anlaşıldı. Türkiye'de ki genç yeşiller olarak bu ekolojik hareketi veren iklim krizine karşı olan protestoları destekliyoruz. Biz ne yapıyoruz. Uzun süredir faal bir durumda değildik. Ocak ayında tekrardan yapılanmaya başladık. Kendi aramızda Doğu Avrupa genç yeşillerinin ve Avrupa genç yeşil kurullarının organizasyonlarını üstlendik İstanbul'da. Ancak önümüzdeki günlerde iklim krizi ile ilgili farklı gündemlerimiz var. "

FORUM İklim Acil Durumu

Can Tonbil

"İklim için acil durum nedir? Anlatmak istiyorum. Kişiler, kurumlar ya da yapılar bir şekilde yaşanmakta olan krize kriz denmesini istiyorlar. Yani böyle gelir,böyle geçer şeklinde davranılacak bir durum ve zaman içerisinde olmadığımız söyleniyor. Artık hem çocuklar hem de büyükler buna kriz denilmesini istiyor. Krizin farkına varıp yaratıcı ve barışçıl etkinliklerle beraber iklim acil durumu ilan etmeleri için karar alıcılara baskı yapıyor. Sonra bunu gayet mantıklı gerekçelerle ve teknik alt yapısını ortaya çıkaran iklim acil durum eylem planları ile beraber harekete geçilmesi için çaba sarf ediyor. Sadece belediyelere yerel meclislere acil durum ilan etmeleri için baskı yapan yurttaşlar değil aynı zamanda sanatçılar, müzisyenler, tiyatrocular, üniversite öğrencileri, birçok yerde bu talebi dile getiriyor ve artık bu gerçekliğe göre yaşanılması gerektiğinin söyleyerek bir dönüşüm istiyorlar. Zorunlu bir dönüşüm istiyorlar. Bireysel olarak da insanlar kendileri için iklim acil durumu ilan edebilirler. Gördüğünüz insanlara bunu anlatarak, kendi yaşantınızı değiştirerek kendi hayatında krize kriz diyerek yaşayabilirsiniz."

Atlas SARRAFOĞLU

"Türkiye'de ki İstanbul'da ki ilk küresel iklim grevimiz 15 Mart'ta(2019) Bebek Parkı'nda olmuştu. Bir sonraki yakın bir tarih olan 20 Eylül'de(2019) olacak. Kadıköy Yoğurtçu Parkı'nda grevimizi yapacağız."

Gizem BALLI

" Türkiye'de ki yenilenebilir enerji ile ilgili bir parça umut var. Bu umudu gerçekleştirebilmemiz için önce fosil yakıtların kullanılmasına derhal son verilmesi gerekiyor. Fosil yakıtların finansmanının kesilmesi gerekiyor. Karbon emisyonları için sert vergilerin getirilmesi gerekiyor. Yatırımlar için devlet temelli teşviklerin arttırılması gerekiyor.

İklim Krizinde Doğayı Korumak

Avukat Deniz Bayram

Greenpeace Türkiye

Sunumda, özellikle iklim krizi ve boyutları ile Amazon ormanlarının korunmasının önemine değineceğim

İKLİM KRİZİ NEDİR?

İklim değışikliğı etkilerini,

- Sıcaklıkların artışı
- Yağışlar ve su kaynakları etkileri
- Deniz suyunun yükselmesi
- Zedelenmiş ekosistemler
- Binalar ve alt yapı sorunları
- Artan hastalık ihtimalleri
- İnsan hakları ihlalleri olarak gösterir.

Küresel sıcaklıklar halihazırda kayda değer bir seviyede artış göstermekte. Her geçen on yıl diğerine göre daha sıcak geçiyor, ve şu ana kadarki en sıcak 16 yılın 15'i 21. Yüzyıl içerisinde gerçekleşti. 2015, 20. Yüzyıla göre 0.9 C yukarıda seyreden küresel ortalama sıcaklık ile kayıt altına alınan en sıcak yıl olarak tarihe geçti. Bu rakam, tarihsel olarak kabul edilen sıcaklık farklılığı spektrumunun (0.24 C) çok üzerinde.

En son yayınlanan IPCC(Entegre Kirlilik Önleme ve Kontrolü) raporuna göre, 2050 senesine kadar ortalama küresel sıcaklıkların 1850-1900 periyodlarına göre 1.5 ile 2.3 C arası değışmesi beklenmektedir, devletler ve işletmelerin gerekli önlemleri alarak GHG emisyonlarını azaltmamaları ihtimalinde ise 2081-2100 arası sıcaklıklar 4 C ve daha fazlası kadar artabilir.

İklim değışikliğinin yağış düzenine ve su kaynaklarına olan etkisi lokasyon ve yılın hangi zamanından bahsedildiğine göre değışiklik göstermektedir. İklim değışikliğinin yağmur aylarında çoğu bölgede yağış yoğunluğunu arttıracadı, bunun da sel, toprak kayması, erozyon ve çökelme olaylarının sıklığını arttıracadı kuvvetle muhtemeldir. En son IPCC tahminine göre muson yağmurları sebebiyle ekstrem yağışların yaşanması son derece muhtemeldir.

Aynı zamanda iklim değışikliği, halihazırda kuru olan bölgelerde yaşanan kuraklıkların ve su kesintilerinin şiddetini ve miktarını arttıracaktır. IPCC beklentilerine göre birçok kurak yarı-tropikal bölgede bulunan yüzey ve yer altı su kaynakları azalacak, bu sebeple de tarım, ekosistem, yerleşim, sanayi ve enerji üretimi için gerekli olan suya ulaşım için rekabet artacaktır, bu da bölgesel su, enerji ve gıda güvenliğini etkileyecektir. Öngörölen bu su kesintileri ve kuraklıkların sebepleri şunları içermektedir: (i) azalan yağmur suyu, (ii) azalan kalıcı kar tabakası, bu sebeple zarar gören nehir havzaları ve akıntılar, ve (iii) yükselen sıcaklıklar sebebiyle su ve toprak yüzeylerinden buharlaşma artışı yaşanması.

İklim değışikliği ve deniz seviyesinin yükselmesinin, aşırı hava olayları ve kuraklıklar dahil olmak üzere, etkileri milyonlarca bireyin insan haklarını ihlal etmektedir.

Devletler iklim değışikliğinin mevcut ve gelecekteki olumsuz insan hakları etkilerini mümkün olan en büyük ölçüde önlemek için, yasal düzenlemeler de dahil olmak üzere, antropojenik sera gazı emisyonlarını sınırlamak için hareket etmelidir.

Devletler, bu emisyonların veya zararlarının nerede gerçekleştiğinden bağımsız olarak, kendi yetki alanları altındaki işletmelerin emisyonlarını yeterince denetlenmemesi durumunda hak sahiplerine karşı sorumludur.

Şimdi ve gelecekte iklim değışikliğinden etkilenenlerin, adli ve diğer tazminat mekanizmalarını içeren anlamlı çözümlere erişimi olmalıdır.

Amazon Ormanları

İklim değişikliğine karşı mücadelede kritik önemi olan Amazon ormanları gibi tropikal ormanların korunması temel mücadele alanlarından biridir. Amazon ormanları, bugün iklim değişikliğine karşı mücadelede özellikle, küresel sera gazı emisyonlarının etkisini azaltmak konusunda gereklidir.

Bu tropikal ormanların korunmasının sağlanması için;

Doğa koruma politikalarını tıpkı Brezilya'da olduğu gibi, ortadan kaldıran ve ormanları büyük şirketlere açan devlet başkanları ve siyasi politikalara karşı çıkmalıyız.

Paris Anlaşması'na devletlerin taraf olmasını talep etmeli ve kararlı uygulanmasını takip etmeliyiz.

Amazon ormanlarındaki yerli halkların haklarını tanımalı ve onlarla yan yana durmalıyız

Hayvancılık ve soya üretimi ile bağlantılı toprak gasplarını durdurmalı, ve şirketlerin hem hukuki hem cezai sorumluluklarının işletilmesi için mücadele

Amazon ormanlarında petrol arama faaliyetlerinin durması

Kuzey Marmara Muhafaza Ormanı

Batuhan Otyıldız

Tüm bu nedenlerle, Türkiye Ormancılar Derneği ile birlikte temeli bilimsel nitelikteki "Ekosistem, İklim ve Kentsel Büyüme Perspektifinden Kuzey Ormanları Çalışayı"nda atılan ve Kırklareli, Tekirdağ, İstanbul, Kocaeli, Sakarya ve Düzce'de sanayi ve yapılaşma baskısı altında bulunan Kuzey Ormanları ekosistemi sınırları keskinleştirilerek tümüyle "Kuzey Marmara Muhafaza Ormanı" adı altında en üst seviyede korumaya alınmasını talebini içeren bir kampanya yürütüyoruz.

Muhafaza Ormanı kavramı Kuzey Ormanları için yeni değil. İstanbul şehrinin milli savunma güvenliği, şehrin su ihtiyaçlarının karşılanması, doğal orman ağacı cinslerinin korunması, erozyon ve yaban hayatı yaşamının varlık yaşam alanlarının korunması, endemik bitkilerin varlığı gibi bir çok nedenle Belgrat Ormanı 1950 yılında Muhafaza Ormanı olarak ayrılmış ve bu karar sayesinde bugüne kadar, bugünkü haliyle bütünlük içerisinde doğal Ormanı statüsü ile varlığını koruyabilmiştir.

- Kuzey Ormanları üzerindeki bu ormansızlaştırma politikası aynı zamanda küresel iklim krizinin de tahrik ediyor. Ormansızlaşma, milyonlarca türü barındıran habitatın yok olmasına ve doğanın bizlere sunduğu gıda, taze su ve temiz hava gibi yaşam için gerekli unsurların tehlike altına girmesine yol açıyor. Doğal karbon yutağı görevi gören ormanların ve ağaçlık alanların ortadan kalkması, bu alanlarda depolanan karbondioksit gazının yeniden atmosfere salınmasına ve sera etkisinin daha da artmasına sebep oluyor.

Diğer taraftan ormanların iklim krizine karşı kurtarıcı bir rolü de mevcut. Artık hızla içine yuvarlanmakta olduğumuz küresel iklim krizinde atmosferdeki karbonu tutma, havayı filtreleme ve hava kirliliğini azaltma, su kaynaklarını destekleme ve doğal afetlerin etkilerini azaltma özellikleri ile orman ekosistemleri dünyanın koruyucularından biri olacaktır.

Türkiyede "Sıfır Gelecek" adı altında bir araya gelen aralarında KOS'un da bulunduğu ekoloji örgütleri ve hareketler ile birlikte iklim krizi'ne dikkat çekmek, bu konuda kamuoyu yaratmak ve 20 Eylül Küresel İklim Grevi Gününü Türkiye çapında ses vermek amacıyla bir kampanya yürütülüyor. Bu kapsamda KOS, 2-8 Eylül tarihlerinde ormansızlaşma haftası kamuoyunu iklim krizine ve ormansızlaşma karşı bilgilendirecek etkinlikler yapıyor ve 20 Eylül'de FFF (Fridays for Future) öncülüğünde geniş bir kitlesel grev örgütlenmesine destek oluyoruz.

2013 Haziran Gezi Direnişinden bugüne kadar başta İstanbul'un kuzeyini talan, yıkım ve rantta açan 3. Köprü, 3. Havalimanı, Kanal İstanbul ve Türk Akımı gibi katil projeler olmak üzere, Yalnızca İstanbul, Marmara değil doğa ve kent talanının olduğu her yerde olmaya, tüm canlıları İstanbul, ülke ve tüm dünya ölçeğinde savunmaya devam ediyoruz.

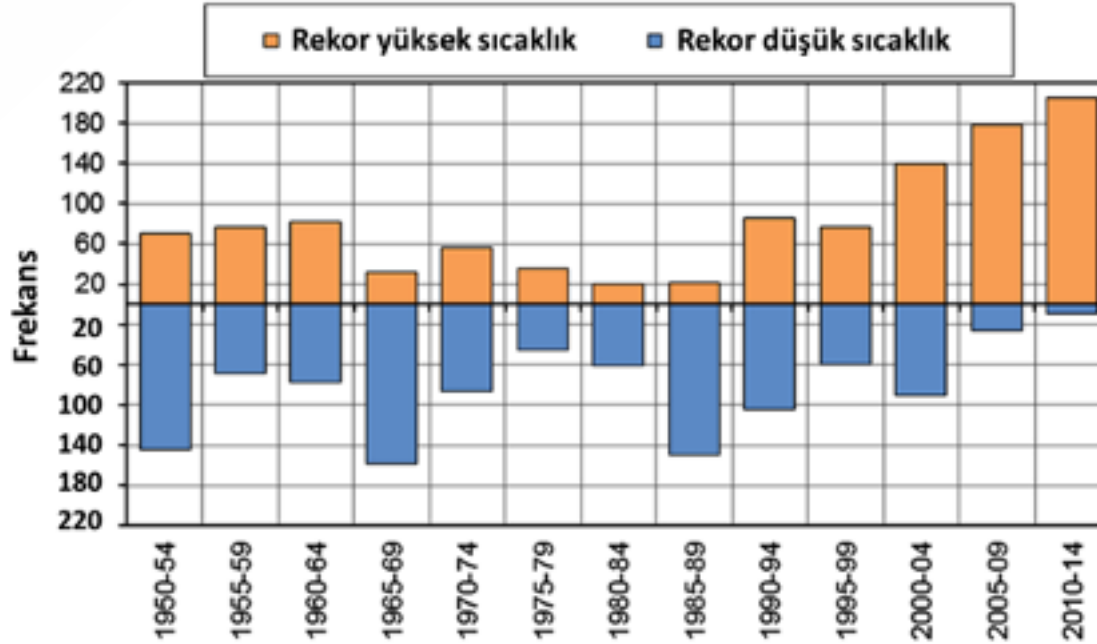
Doç. Dr. Cihan ERDÖNMEZ²

Küresel İklim Krizi ve Ormanlar¹

1. Giriş

Bundan 10 yıl önce küresel iklim değişikliğinin boyutları ve nedenleri konusunda az da olsa bir kafa karışıklığı vardı. Ancak bugün küresel iklim değişikliğinden iklim krizine dönüşen tablonun boyutları da nedenleri de çok net. Kısa sürede gerekli önlemler alınmazsa dünyayı oldukça ciddi sorunlar bekliyor.

İklim krizinin sonuçları olarak gözlenebilen olaylar arasında kuşkusuz en dikkat çekicilerinden birisi aşırı hava olayları. Bunlar içinde de aşırı sıcaklar ve aşırı soğuklar ön plana çıkıyor. Aşağıdaki grafik bu durumu Türkiye açısından daha net ortaya koyuyor.

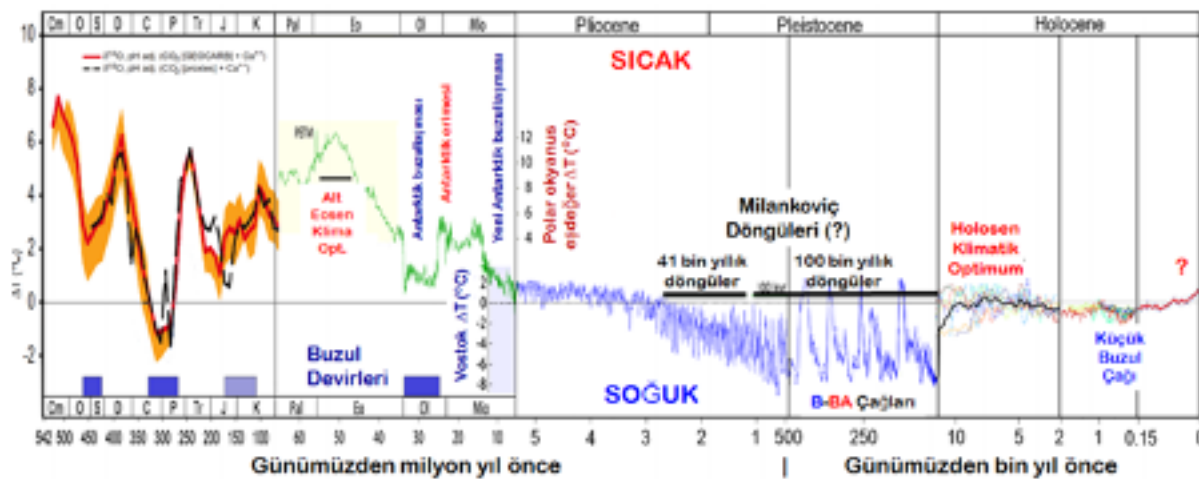
Şekil 1. Türkiye'de 1950-2014 arasında 81 istasyonda gözlenen aşırı sıcak ve soğukların beş yıllık dönemlere dağılımı³

Şekilden de görülebileceği gibi özellikle 2000'li yıllarda rekor düşük sıcaklıklarda azalma rekor yüksek sıcaklıklarda ise artış gözlenmektedir. İklim değişikliği değişik yer ve zamanlarda aşırı hava olaylarına yol açmakta ve bu olaylar düşük ya da yüksek sıcaklıklar olarak kendini göstermektedir. Böyle olmasına rağmen genel bir ısınma eğiliminin olduğu açıkça gözlenmektedir.

Dünya genelinde ortalama sıcaklıkların sürekli arttığı ve endüstri öncesi döneme göre artışın en fazla 20C'de tutulması gerektiği ilgili bilim adamlarınca sıklıkla ifade edilmektedir. Bu noktadan itibaren dünyayı büyük felaketlerin beklediği de artık reddedilemez bir bilimsel gerçeklik halini almıştır.

2. İklim neden değişiyor?

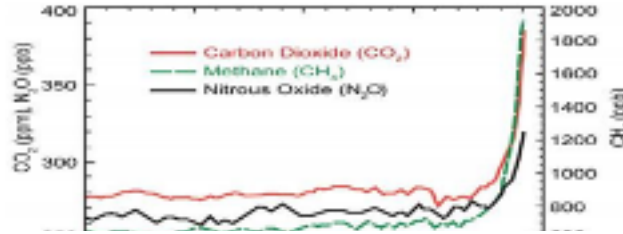
Öncelikle belirtmek gerekir ki dünya var olduğu yaklaşık 4,5 milyar yıl boyunca radikal iklim değişikliklerine sahne olmuştur. Bunların yaklaşık son 500 milyon yıl içinde olanları zaman çizelgesinde gösterilebilecek kadar net olarak ortaya konmuştur. Aşağıdaki şekil geçen 545 milyon yıl içerisinde yaşanan iklim değişikliklerini farklı zaman çizelgelerinde göstermektedir.

Şekil 2. Değişik zaman çizelgelerinde iklim değişiklikleri⁴

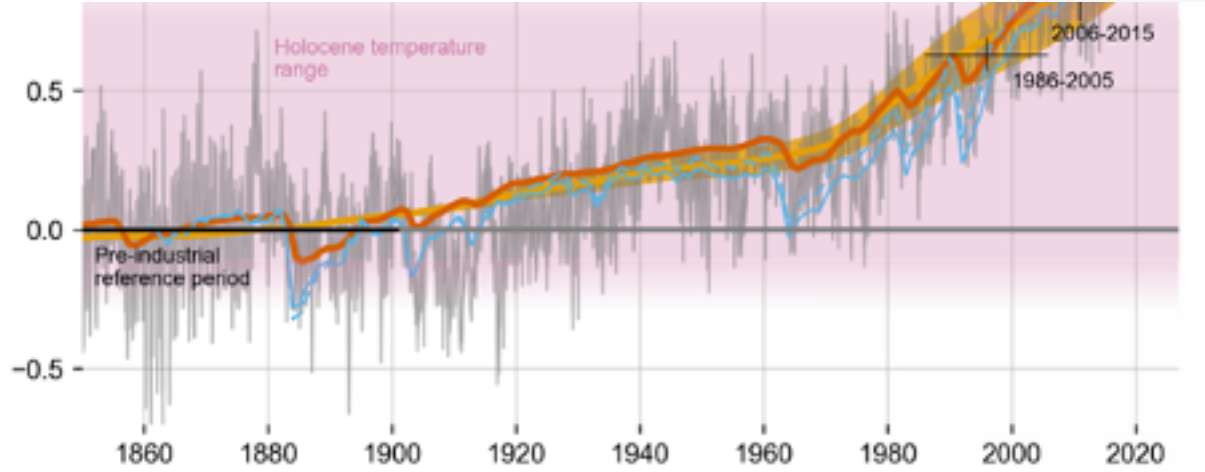
Görüldüğü gibi dünya değişik zamanlarda sıcaklıkların düşüş ve artışından meydana gelen iklim değişikliklerine sahne olmuş ve hatta günümüzden birkaç yüzyıl önce (15. yüzyıldan 19. yüzyılın ortalarına kadar) bile küçük çaplı da olsa buzul çağı yaşanmıştır. Ne var ki bugün kriz olarak adlandırılan iklim değişikliği öncekiler gibi doğanın kendi döngüleri sonucunda oluşan dinamiklerden değil bütünüyle insan etkisinden kaynaklanmaktadır.

Sera etkisi yaratarak küresel ısınmaya yola açan gazların (sera gazları; karbondioksit, metan, azot oksit ve florlu gazlar) atmosferdeki artışı başta enerji üretimi olmak üzere çeşitli insan faaliyetleri sonucunda gerçekleşmektedir. Bu gazlardan bir biriminin sera etkisi en yüksek olanı florlu gazlar olmasına rağmen atmosferdeki miktarı nedeniyle en çok öne çıkan karbondioksittir ve bütün sera gazları karbondioksit eşdeğeri olarak hesaplanmaktadır.

Şekil 3. Sera gazı emisyonlarının değişimi⁵

Şekil 3'ten de rahatlıkla görülebileceği gibi sera gazı emisyonları endüstri çağıyla birlikte hızla artmıştır. Buna paralel olarak da dünya genelinde ortalama sıcaklıkla belirgin olarak yükselişe geçmiştir.

Şekil 4. Dünya genelinde ortalama sıcaklıkların değişimi⁶

3. Ormanlar ve iklim krizi

Ormanlar ve iklim krizi arasında çift yönlü bir ilişki bulunmaktadır. İlk olarak ormanlar çok önemli karbon yutağıdır. Atmosferdeki karbon miktarının artması ile orman alanlarının azalması; ormansızlaşma ve orman alanlarının kalitesinin düşmesi arasında ilişki bulunmaktadır. Daha açık bir anlatımla, orman alanları ne kadar çoksa atmosferdeki karbon miktarı azalır ve iklim değişikliği engellenmiş olur. Tersini durumda ise atmosferdeki karbon miktarı artacak ve iklim değişikliği hızlanacaktır. 1991-2015 yılları arasındaki 15 yıllık dönemde dünya genelinde ormanlar her yıl yaklaşık olarak 3,30 milyar ton karbon depolamıştır. Buna karşılık, mevcut orman alanlarının kalitesinin bozulması nedeniyle yine her yıl 0,8-0,9 milyar ton; ormansızlaşma nedeniyle de 3,5 milyar ton karbon atmosfere salınmıştır. Yani belirtilen dönemde ormanların küresel karbon bütçesine katkısı, ormanların kalitesinin bozulması ve ormansızlaşma (orman alanlarının başka tür arazi kullanımlarına dönüşmesi) nedeniyle negatiftir.

İklim değışikliğı ya da iklim krizi ile ormanlar arasındaki ilişkinin ikinci boyutu ise ormanların iklim değışikliğinden etkileniyor olmasıdır. İklim değışikliğı nedeniyle ortalama sıcaklıklar artıp yağışlar azaldığı için genel olarak bütün bitki türlerinin yayılış olarak daha kuzeye ve daha yükseklerle göçü söz konusu olacaktır. Bununla birlikte sıcaklık ve kuraklığa dayanıklı olmayan türlerden meydana gelen orman alanlarının büyük hasarlar göreceğı açıktır. Aynı nedenle orman yangınları riskinin daha da artacağı, böcek ve mantar hastalıklarında artışlar görüleceğı tahmin edilmektedir. Ek olarak orman dışı alanlarda yapılan ağaçlandırmaların ve orman gençleştirmelerinin başarı düzeyinde de düşüşler görülebilecektir.

4. Ne yapmalıyız?

a. Genel öneriler

Öncelikle sera gazı salımı küresel çapta mutlaka azaltılmalıdır. Bu konuda yerel çapta bazı başarılı sonuçlar elde edilmiş olsa da hem dünya genelinde hem de ülkemizde sera gazı salımı artış eğilimini sürdürmektedir. Ülkelerin Paris Antlaşması gereğı hazırladıkları niyet raporlarındaki (INDC: Intended Nationally Determined Contribution) taahhütler ne yazık ki yeterli değildir. Bazı nedenlerle ülkemiz henüz Paris Antlaşması'na taraf olmamış; imzacı taraf olmasına karşın TBMM onayından geçirmemiştir. Bu nedenlerin bir kısmında haklılık payı olsa da küresel bir felakete doğru adım adım yaklaşılırken daha yapıcı önlemlerin alınması beklenir.

Şekil 5. Türkiye'nin Birleşmiş Milletlere sunduğu sera gazı azaltma senaryosu

Yukarıdaki şekilden de görüldüğü üzere Türkiye'nin yıllık sera gazı salım miktarı 500 milyon tonu geçmiştir. 2030 için öngörülen ya da hedeflenen miktar ise 929 milyon tondur. Yani Türkiye sera gazı salımında mutlak bir azaltmayı değil hiçbir önlem alınmadan oluşacak duruma göre bir azaltmayı planlamaktadır. Zira hiçbir önlem alınmaması durumunda Türkiye'nin 2030 sera gazı yıllık salımının bir milyar 175 milyon ton civarında olması beklenmektedir. Sera gazını salımını azaltmak için en fazla odaklanılması gereken konu ise kuşkusuz enerji politikalarıdır.

Sera gazı salımı azaltımıyla birlikte iklim krizi ile mücadele açısından pek çok alanda yapılması gereken şeyler bulunmaktadır. Bu alanlardan ilk akla gelenler gıda yönetimi ve tarım, su yönetimi, kıyı yönetimi, kırsal kalkınma, sağlık politikaları, kentsel planlama, atık yönetimi olarak sıralanabilir.

b. Ormanlar ve ormancılık açısından öneriler

Ne yazık ki Türkiye'de ormanlar iyi yönetilmemektedir. Orman alanlarının daralmasına yol açan 2b ve benzeri uygulamalar ile mevcut orman alanlarının kalitesinde ciddi düşüslere yol açan ve bir ekosistem olarak ormanların sürdürülebilirliğine zarar veren uygulamalar Türkiye ormancılığının kanayan yaralarıdır. Orman alanlarının ormancılık dışı faaliyetlere tahsisinde kantarın topuzu iyice kaçmış ve ormanlar adeta ormancılık dışında her şeye hizmet eder hale gelmiştir. Madencilik başta olmak üzere sağlıklı doğal ormanlarda yürütülen faaliyetlere izin verme sürecinde doğal kaynakların korunması açısından çok daha titiz davranılması gerekliliği açıktır.

Diğer yandan, daha önceki değişik ve dağınık uygulamalar bir yana Türkiye 1946 yılından beri düzenli ve sistemli olarak ağaçlandırma yapan bir ülkedir. Ne var ki son yıllarda bu ağaçlandırmalar yeni bir uygulamaymış gibi gösterilmeye ve doğal ormanlara verilen zararlara gerekçe olarak sunulmaya çalışılmaktadır. Şurası kesindir ki doğal ormanlara verilen zararları ağaçlandırmalarla telafi etmek olanaklı değildir. O nedenle her ne koşulda olursa olsun doğal ormanları korumak zorundayız. Bunu başarabilmek için Anayasa'nın 169 ve 170. maddeleri ile 6831 sayılı Orman Kanunu başta olmak üzere mevzuatın korumacı bir hassasiyetle revize edilmesi, 1839 yılından beri faaliyet gösteren ormancılık örgütlenmesinin her türlü baskı ve yönlendirmeden arındırılarak pozitif bilimsel veriler doğrultusunda hizmet veren bir kurumsal yapıya kavuşturulması zorunludur.

Bununla birlikte halkın geniş kesimlerinde oluşan doğa ve orman sevgisinin nitelik kazanması oldukça önemlidir. Şöyle ki, mevcut tablo genel olarak halkın ormanı değil ormanı seviyor olmayı sevdiğini düşündürmektedir. Zira ormanı sevdiğini söyleyen toplum kesimlerinin çoğunluğunun ormanı yaşayan bir organizma olarak değil piknik yapılacak, eğlenilecek bir mekan olarak görüyor olduğu açıktır. Oysa ormanı sevmek demek yürüyerek ya da en fazla bisikletle ormana gidip onun bir parçası olmak, bir ağaca yaslanıp arınmak, tek bir dala zarar vermeden ormanla bütünleşmek demektir. Hem ülkemizde hem de dünyada bu konuda atılması gereken çok fazla adım olduğunu unutmamak gerekir. Bu amaç için mevcut yetişkinlerden çok anaokullarından başlayarak çalışmalar yapılmalı ve orman okulu benzeri uygulamalar yaygınlaştırılarak çocukların şimdiden ormanla bütünleşmesi ve gerçek birer orman sever olarak yetiştirilmeleri gerekmektedir.

c. Nihai çözüm: Düşünce devrimi

Klasik büyümeci toplumsal ve ekonomik modellerle ne iklim krizini ne de diğer yaşamsal sorunları çözmek olanaklı değildir. Sınırlı olan kaynaklarla sınırı olmayan bir büyüme hayal edilemez. Dünya o sınıra çoktan gelmiş durumdadır.

Daha çok üretip hep daha fazla tüketmeye dayanan yaklaşımın adil ve eşitlikçi olmadığı aşikardır. Bununla birlikte en fazla tüketebilenler grubunda olanların da bu yolla mutlu olamadıklarını araştırmalar ortaya koymaktadır. Bu durumda, yarından geçi yok yaşama nedenimiz, mutluluk arayışımız ve geleceğe karşı sorumluluğumuz konusunda bir düşünce devriminin adımlarını atmak durumundayız. Fakat bu gereklilik uzun yıllardır dile getiriliyor olunmasına karşın dünya genelinde yaygın bir uygulama şansı bulamamıştır. En gelişmemişinden en gelişmişine bütün toplumlarda öncelik hedef ekonomik büyüme olarak tanımlanmaya devam etmektedir. Adeta bütün dünyayı dipsiz bir uçuruma, büyük bir felakete götüren yolda hız kesmek bir yana gaz pedalına daha fazla basılarak sorunlar çözülmeye çalışılmaktadır ki, doğal olarak bu mümkün değildir.

Göründen odur ki, insanlar seyahatten yeme içmeye, eğlenceden eğitim ve sağlığa yaşam alışkanlıklarını köklü bir şekilde değiştirmedeği sürece ne iklim krizine ne de diğer küresel sorunlara çözüm üretmek olanaklı olmayacaktır.

Kaynaklar

- 1 Sarıyer Belediyesi tarafından 7-8 Eylül 2019 tarihlerinde Kilyos'ta gerçekleştirilen Çevre ve Sanat Günlerinde yapılan sözlü sunumun metnidir.
- 2 İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa Orman Fakültesi, Türkiye Ormancılar Derneği
- 3 Prof. Dr. Murat Türkeş tarafından hazırlanıp http://www.iklimin.org/egitimmateryalleri/Bilim_MT.pdf adresinde paylaşılan eğitim materyalinden alınmıştır.
- 4 Prof. Dr. Murat Türkeş tarafından hazırlanıp http://www.iklimin.org/egitimmateryalleri/Bilim_MT.pdf adresinde paylaşılan eğitim materyalinden alınmıştır.
- 5 Binboğa, G. 2017. Sürdürülebilirlik kapsamında Kyoto Protokolü esneklik mekanizmaları ve Türkiye'nin durumunun incelenmesi. MCBÜ Sosyal Bilimler Dergisi 15(4), 207-238.
- 6 IPCC, 2018. Global Warming of 1.50C Special Report

YOGA ve Çevre Sanat Günleri

Maral Gözetir
Yoga Eğitmeni

Kısa bir tanımla Yoga;
belli başlı disiplinlerle ve sistemle;
zihin,
beden,
nefes ile yapılan bir çalışmadır.

Bir aydınlanma yoludur yoga. Yoga yolunda yürüyenler; her gün, her an, her nefeste tekamül ede ede nihayet saf bilince ulaşmayı hedefler.

'Yoga' kelimesi sanskritçe bir olmak, birleşmek demektir. Peki, Ne ile bir olmak ? Var olan herşeyle. Çevre ile doğa ile tüm evrenle birlik duygusunu inşa etmek yoganın birincil amacı. Öyle ki yoga pozlarının isimleri bile doğadan ilham alınarak seçilmiştir ağaç duruşu, aslan duruşu, çekirge duruşu, kobra duruşu gibi.. Ve bir yoga seansı güneşin erdemlerini, her kese ve her şeye eşit mesafede duruşunu, ışığını, enerjisini hiç bir ayırım gözetmeksizin var olan her şeye ve herkese cömertçe ve adilce eşit yayışını hatırlayıp taktir edip selamlayarak başlatılır.

Çevre bilinci üzerine yüzlerce makale yazıldı daha da yazılacaktır. Fakat biz çevremizi, doğayı kendi parçamız olarak değerlendirmeyi başarırsak önemini yeterince kavramış olur ve gereği gibi korumayı başarabiliriz.

Zira çevremiz yani bizim dışımızda olduğunu zannettiğimiz her şey bizim dışımızda değil, bilakis tam merkezimizdedir. Sonsuz sevgi, saygı ve özen göstermeliyiz.

İşte bu yüzden çevre ve sanat günlerinde yogaya önemli bir yer ayırdık.

Ve 3'ten 93'e herkes için her yerde Yoga diyoruz.

FORUMLAR

İklim Eylemi Odağında Sorunlara Çözümler

Moderatör
Emrah Kurum

Baran Alp UNCU (350 Türkiye - Yerel yönetimlerde sürdürülebilirlik çalışmaları)
Yapmış olduğu konuşmada "Gezegen kapalı devre bir sistem bunun içinde birçok sistem var. İnsanların üretime bağlı faaliyetleri ile sistem bozuluyor. Atmosferdeki sera gazları artıyor. Dünyaya gelen güneş ışınlarının bir kısmı gezegen tarafından emiliyor ve geri gitmesi gerekirken olmuyor. Bunun sonucunda bir ısınma söz konusu oluyor. Son zamanlarda haberlerde rastlıyoruz, gündelik hayatımızda görüyoruz birçok felakete yol açıyor. Buzulların erimesi, deniz seviyesinin yükselmesi, aşırı hava olaylarının görülmesi, kuraklık gibi birçok olayı ortaya çıkarıyor. İklim değişikliği küresel bir mesele ama yerelde etkileri doğrudan hissedilen yaşanan bir felaket. Örneğin İstanbul'da yakın bir zamanda aşırı sel felaketi ile karşı karşıya kaldık. Avrupa'nın birçok yerinde de bugüne kadar ki en sıcak yaz dönemi yaşandı. Bu sorunlar bize şunu göstermekte. İnsanların daha çok üretme tüketme isteği bunu özellikle de fosil yakıtlarla yapması sonucu yer altında kalması gereken karbon atmosfere salınıyor. Bunun dışında ormansızlaştırma, toprağın niteliğinin bozulması, hayvancılık faaliyetleri sonucunda ortaya çıkan aşırı miktardaki metan gazı gibi çeşitli insan faaliyetleri sonucu bu iklim değişikliği ortaya çıkıyor. Nedir durum? 2030 yılına kadar bazı adımlar atmamız gerekiyor. Fosil yakıtlar sınırlandırılmalı ya da hiç kullanılmamalıdır. Bu yönde adımlar atarsak hala umut var. İklim değişikliğinin var olan etkileri yaşanıyor ve bunlar katlanarak artacak. İklim değişikliği sadece ekolojik bir mesele değil. Siyasal, sosyal ve ekonomik nedenleri ve sonuçları var. İklim değişikliğinin ortadan kaldırabilmek adaleti sağlamaktan da geçiyor. Dezavantajlı gruplar iklim değişikliğinden daha fazla etkileniyor. Hükümetler 1990'lardan beri bir araya gelip iklim değişikliği ile ilgili bir şeyler yapmaya çalışıyor. Fakat istenilen düzeyde olmuyor. İklim değişikliği için kent yönetimleri çok önemli. Bir kent yönetimi neler yapabilir bir rapor hazırladık. Kentler bu işin hem faili hem de mağdurdur" ifadelerini kullandı.

Hüseyin VARİŞ (Yeryüzü Derneği - Gıda toplulukları) tarafından yapılan konuşmada "Gıda toplulukları "SlowFood" dan sonra ortaya çıkan bir topluluktur. Kırsaldaki ürün doğrudan tüketiciye ulaşıyor. Bazı dönemlerde kayıt altına alınmaya çalışıyorlar. Çeşitli çalıştaylar yapıyorlar. Hem üretici hem de tüketici bir araya geliyor" ifadeleri aktarıldı.

Akın AKINSAL (Yeryüzü Derneği - Enerji dönüşümü) konuşmasında "Yeşil politikayı geliştirmek amacı ile kuruldu. Doğayı düşünmeden üretim yapıyorsak bu iklim değişikliğinin sebebidir. Dernek bünyesinde çalışma gruplarımız var bunlar yenilenebilir enerji grubu, iklim değişikliği grubu, plastiksiz yaşam ve yeşil ekonomi çalışma grupları. Türkiye'nin enerjisi yanlış kullanılıyor. Doğalgaz, kömür santralleri kuruldu. Fakat bunların düzgün ekonomik sistemi oluşturulmadı. Doğalgaz santralleri doğalgazı dolar ve Euro ile alıyorlar sonra TL ile satıyorlar. Her sene dolar yükseldikçe daha batık bir sistem oluyor. Buna alternatif olarak yenilenebilir enerjiyi öneriyoruz. Çünkü bir kere yatırımı var ve ondan sonra artık sizin. Dolar ve Euro artışı ile etkilenmiyor. Çevreye de zarar vermiyor. Yeşil ekonomide enerji kooperatifleri üzerine çalışıyoruz. Şura diye bir dernek var bunlar Almanya ile anlaşıp Türkiye'nin hem rüzgarını hem de güneş enerjisini inceliyorlar. Çıkan sonuç; çok az bir yatırımla Türkiye'nin %40 enerjisi yenilenebilir enerjiden tüketilebilir. Fakat batık sistemi kurtarabilmek için hem kömür hem de doğalgaz sistemlerinin kapalı devre mekanizması diye bir şey geliştirildi. Bunda siz kömür santralini çalışır durumda tutuyorsunuz fakat senden ben elektrik üretmeni istemiyorum diyorsunuz sonunda bizim vergilerimizle onun kredisi ödeniyor" ifadelerine yer verdi.

Nihan Temiz (Greenpeace - Plastiksiz bir gelecek) Konuşmacı "Yaşadığımız çağ artık plastik çağı olarak adlandırılıyor. Çünkü plastik artık çok fazla hayatımıza girdi. Plastik deniz ve okyanus kirliliğinin %60-80'ini oluşturuyor. Hem devletlere hem bireylere hem de özel sektöre bu konu ile ilgili görevler düşmekte. Birey olarak her birimizin yapabilecekleri var. Plastik kirliliği yüzünden 700'den fazla canlı türü zarar görmüştür. Plastiklerin %94'ü deniz yatağına çöküyor. Deniz üzerinde gördüğümüz % 1'i demek. Mikroplastiklere dönüşen plastikler besin zincirine karışıyor" dedi.

Sarıyer Belediyesi Çevre ve Sanat Günleri - Greenpeace Sunum/ Plastiksiz Gelecek Rehberi

İçinde yaşadığımız bir plastik çağı. Taş, bronz, demir çağına aşınayız ancak bilim insanları fosil kalıntıları inceleyerek bu dönemin plastik çağı olarak da adlandırılabileceğini öne sürüyorlar. Plastik 1920'de keşfedildi ancak 2. Dünya Savaşı sonunda üretimi ve kullan-at kültürü hızla yaygınlaştı ve davranış değişikliğine neden oldu. Daha önce bizim normalimiz plastiksiz olmakken şimdi her gün 1,3 milyar plastik şişe satılıyor; bu rakam Eiffel kulesinin yarısı uzunluğuna eşdeğer. Kuzey Kutbu'nda, okyanusun en derin noktalarından Mariana Çukuru'nda plastik bulundu. Akdeniz'den alınan derin deniz örneklerinin yüzde 92,8'inde plastik saptandı. Akdeniz Havzası'nda 4 metrekareye 1 plastik atık düşüyor. Okyanuslara her dakika 1 kamyon dolusu plastik karışıyor. Şu anda okyanuslarımızda, dünyanın çevresini tam 400 kez çevreleyecek uzunluğa denk gelen beş trilyon plastik parçası bulunuyor. Okyanusa giren plastiklerin %94'ü deniz yatağına gidiyor. Günümüzde her kilometre kare deniz yatağında tahmini olarak ortalama 70 kg plastik bulunuyor. Denizdeki plastiklerin ancak %1'i okyanus yüzeyinde veya yüzey yakınında bulunuyor. 1950'lerden bu yana yaklaşık 8,3 milyar ton plastik üretildi; bu bir milyar filin veya 47 milyon mavi balının ağırlığına eşit. Tüm deniz kirliliğinin 60-80%'ini plastikler oluşturuyor ve tüm bu kirliliğin çoğunluğu (80%'i) kara odaklı. Sorunun en büyük kısmını da 2 dakika kullanıp attığımız tek kullanımlık plastikler oluşturuyor. Plastikler zamanla aşınarak 5 milimetreden daha küçük mikroplastik haline geliyor; boyut olarak çok küçük olduğu için besin zincirine dahil oluyor. Bilim insanları, okyanustaki plastiklerden etkilenen 700 deniz canlısı türü belgeledi. 10 deniz kuşundan 9'u, 3 deniz kaplumbağasından 1'i ve balina ile yunus türlerinin yarısından fazlası besin sandıkları plastikleri yemiş durumda. Peki gerçek çözümler ne? Devletler tek kullanımlık, alternatifi olan gereksiz ve zararlı plastik ürünlere ya da faaliyetlere karşı kanuni yasaklar ve sınırlamalar getirmeli; üretilen plastik ambalaj türleri ve miktarları üzerinde giderek daha fazla sınırlama koymalı ve böylece yeni plastik kirliliği olmayan bir dünyaya geçişimizi hızlandırmalı. Üretici ve şirketler yeniden kullanılabilir modellere ve daha az ya da hiç ambalaj kullanılmayan yeni ürün teslimat sistemlerine yatırım

yapmalı. Tek kullanımlık plastik ürünlerin ve kullan-at ürün modellerinin üretim ve kullanımını kademeli olarak kaldırmalı. Plastik ambalajsız marketlerle plastik ayak izlerini minimuma indirmeli. Bireyler, topluluklar ve kurumlar ayrıca şunları yaparak hayati bir rol oynayabilir: Tek kullanımlık plastik ürünleri kullanmamak, alternatiflerine yönelmek, günlük plastik ayak izini (bir günde kullandığımız tek kullanımlık plastik miktarı) azaltmak, plastik ambalajsız marketlerden alışveriş yapmak. Denizlerimizdeki plastik kirliliği deniz yaşamına yönelik en büyük tehdit olma özelliğini taşıyor. Bu karmaşayı temizlemek için yeni fikir ve teknolojiler geliştirmek övgüye değer, bunlar en azından atıkların bir kısmını ortadan kaldırmada başarı sağlayabilir. Ancak plastik kirliliğinde koruyucu önlemler tedaviden çok daha iyi bir yöntem sunar. Bu kirliliğin bir kısmını temizlemeyi başarsak bile, her gün her dakika çok daha fazla plastik okyanuslarımıza giriyor. Plastik kirliliğiyle mücadele etmek için şirketlerin bu kadar çok plastik üretmeyi ve sürdürülebilir olmayan kullan-at kültürünü teşvik etmeyi bırakması gerekiyor. Üretimi kaynağında azaltmadan başarıya ulaşmak mümkün değil, bu yüzden de önceliğin bu olması şart. Eğer küvetiniz taşıyorsa, yapacağınız ilk şey yerleri silmek için paspasa uzanmak olmaz. Önce musluğu kapatırsınız, yani taşmanın kaynağı olan suyu kesersiniz. Aynı durum plastik kirliliği için de geçerli.

UNDP'yi temsilen katılan Nazife ECE konuşmasında " İklim değişikliği ile ilgili çeşitli fonlar mevcut ve bunlar ihtiyaç olan ülkelere dağıtılıyor. Ülkelerde sürdürülebilir kalkınma yapmayı amaçlıyoruz. Bir selle bir yangınla tek bir gecede bütün emekler mahvolabiliyor. Çeşitli ülkelerde görüyoruz bunu. Giderek iklim krizini önlemek için bir şey yapmadıkça hem maddi hem manevi sonuçlar doğuruyor. Çeşitli ülkelerde iklim değişikliğine karşı projeler yürüttük. Yerel yönetimler bu anlamda merkezi otoriteden daha önemli" ifadelerine yer verdi.

ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

- Enerji sistemlerinin kentlerde kullanımı
- Yenilenebilir enerjiye ağırlık verilmesi
- Binalarda enerji tasarrufu
- Ulaşımında alternatif ulaşım yollarının kullanılması (Bisiklet, yürüme, toplu taşıt kullanılması gibi)
- Yeşil alanlar ve yeşil alt yapının arttırılması
- Atık yönetimi, kentsel planlama ve davranış biçimlerinin değiştirilmesi
- Yapılacakların ortaya dökülmesi lazım. Bir yol haritası çizilmeli. Kararlar verilmeli iddialı ve net hedefler konulmalı. 2030 yılında karbon salımlarını %....azaltacağız gibi. 2150'de karbonsuz kent yaratacağız gibi. Risk ve kırılganlık analizi yapılmalı. Bütün bunlar toplandıktan sonra hem azaltım hem de uyum çözümlerinin belirlenmesi, uygulanması ve denetlenmesi gerekiyor. İstanbul'un bir iklim eylem planı var ama iddialı değil.
- Enerji tasarrufu ile tüketim azalır. İhtiyacımız olan enerjiyi yenilenebilir enerjiden elde etmemiz gerekiyor. Kendi çatınıza güneş enerjisi panelleri kurabilirsiniz.
- Kişiler davranışlarını değiştirmeli. Tek kullanımlık plastıklara yönelmemeli.

FORUMLAR

Kentte Doğal Annelik

Başak Pirtini – Yeni İnsan yayınevi

Kimyager, Doğal ve Sağlıklı Yaşam Danışmanı (www.BasakPirtini.com)

Modern şehirde neden Doğal Annelik yapalım?

Modern şehirde yaşam kırsaldan farklı geliyor. Hayat daha hızlı, çok fazla trafik var ve hep bir yerlere yetişmeye çalışıyoruz. İşten, eve, evden okula yetişkinler ve çocuklar olarak alıştığımız hatta normal gelen bir stres altında yaşıyoruz. Ömrümüz söylenin aksine uzamadı, hastalıklı yaşadığımız süre gitgide artıyor. Boğaziçi Kimya bölümünden mezun olurken bir yandan insan bedeninin potansiyelini ve doğaya saygı duyan yaşam şekillerini araştırıyordum.

Modern toplumda çevreyi kirleten endüstrilerde çalışmak yerine kimyasalsız, dünyaya saygılı ekolojik yaşam hakkında deneyimlerimi yazmaya başladım. İlk önce bloglarla başlayan bilgi aktarma serüvenim daha sonrasında "Doğal Annelik Yolunda" kitabım ve modern şehirde ilaçsız çocuk yetiştirmek konusunda doğal annelik seminerlerim şeklinde gelişti. Sosyal medyada elimden geldiğince 10 yıldan fazladır doğal kimyasalsız yaşam uygulamalarımı binlerce anne ile paylaşıyorum. Modern şehirler özellikle çevreyi daha fazla kirleten yaşam alanları olduğu için özellikle iklim krizinin yaşandığı bu dönemde şehirde yaşayan biz annelere çevreye saygılı, ekolojiye duyarlı çocuklar yetiştirmek görevi düşüyor.

Peki neden doğal annelik yapalım?

Modern yaşamın konforları olan fastfood, yüksek teknoloji ile üretilmiş bozulmayan gıdaları, süper mikrop öldürücü deterjan ve temizlik malzemelerini kullanmaktan neden kaçınalım?

Çünkü biz çevreye kullanmayı seçtiğimiz ürünlerle savaş açtıkça, her gün tonlarca zehirli kimyasal çevreye bırakıyoruz. Bunlar hava, su ve toprak üstünden gıdalarımızla bedenlerimize geri geliyorlar. Bedenlerimizin kaldırabileceğinden fazla yüklü olan bu zararlı kimyasal birikimi sonucunda kanser, diyabet, otoimmün hastalıklar aşırı artmış vaziyette.

Artık pek çok anne ve baba sağlıklı çocuklar yetiştirmek için bir şeylerin ters olduğunu seziyor. Gıda ve sağlık sektörlerinin tekelinde, bizi hasta edip üstümüzden para kazanan çark içinde yaşamak istemiyorlar. FoodInc. "Gıda A.Ş.", HungryforChange, TheTruthaboutCancer, ForksoverKnives gibi öncü belgeseller ile gıda bilinçliliği artmaya başladı. Anne ve babalar artık tek yolun dünyamızı kirletmeyen, bizi hasta eden kimyasallardan uzak ekolojik bir yaşam olduğunu anlıyor ve benim gibi ilaçsız yöntemlerle, doğal beslenmeyle sağlıklı çocuklar yetiştirmenin yollarını arıyorlar.

Doğal anne kimdir?

Doğal anne çocuklarını doğal ebeveynlik esaslarına göre, dünyamıza, çevreye ve hayvanlara saygılı, ekolojik farkındalık sahibi yetiştirmeye çalışan annedir. Bunun için kullanacağı her türlü üründe çevreye zarar vermeyenini, doğal olanını seçmeye çalışır. Evde üretebileceklerini kendisi yapar. Doğal içerikli gıdalarla beslenir. Yapay, suni, zararlı kimyasal içeren, hormonlu, ilaçlı, fabrikasyon gıda ve ürünleri tercih etmez. Çünkü gıda, ilaç, temizlik sektörlerinin dayatmalarının bizi doğallıktan uzaklaştırıp sağlığımızı bozduğunun bilincindedir.

Doğal annelik yoluyla sağlıklı çocuk yetiştirmek için önerilerim:

1. Hamile kalmadan en az 6 ay önce tıbbi gereklilik yoksa ilaç kullanmayın, hastalık anında doğal bitkisel tedavileri kullanın.
2. Sebze ve meyve ağırlıklı beslenin. Organik, ilaçsız doğal ve yerli tohumdan üretilmiş gıdaları tercih edin.
3. İnsanların yapay olarak ürettiği gıdalardan ve katkı maddelerinden uzak durun. Doğada doğal formunda bulunan işlenmemiş besinleri tercih edin.

4. Evinizde doğal ve ekolojik deterjanları, kozmetik malzemelerini kullanarak vücudunuza giren zehirli kimyasalları azaltın.
5. Çocuğunuzun bağışıklığını güçlendirmek için detoks yapan taze sebze ve meyve sularını içmeye alıştıırın.
6. Çocuk doktorunuza danışarak uygun dozlarda günlük probiyotik, balık yağı, çörek otu yağı, bal, polen, propolis gibi bağışıklık kuvvetlendirici gıdaları çocuğunuzun beslenmesine ekleyin.
7. Hastalık anında çocuğun kendi vücuduna güvenmesi için telkinlerde bulunun. Vücudunun özellikle hasta kısmı dahil her bir parçasını sevmesini öğretin.
8. Hayatınızda iyileştirici etkisi olan size iyi gelen müzikler daima olsun. Bir müzik aleti çalın ya da dinleyin.
9. Her gün kahkaha atın. Hayatınızda günlük başınıza gelen olaylarla mücadele etme gücünüzü artıracak mizah duygunuzu daima kullanın, çocuklarınızın mizah duygusunu geliştirmeye çalışın.
10. Bağımlılık yapan her türlü gıda, alkol, sigara gibi maddelerden uzak bir yaşam hedefleyin. Gerekirse bu bağımlılıklarınızdan kurtulmak için profesyonel destek almaktan çekinmeyin.
11. Çocuklarınıza doğal ve sağlıklı yaşam şeklinizle önce siz örnek olun. Onlar sizi taklit edecektir.

FORUMLAR

Gıda Okur Yazarlığı

Gürkan Akgüneş – Yeni İnsan Yayınevi

Ne yiyoruz?

Renklendiricili meyve suları, glikozlu çikolatalar, protein eklenmiş sütler, aromalı sodalar, trans yağlı dondurmalar, E vitamini katılmış kahvaltı gevrekleri, nitratlı salamlar...

Bugün herhangi bir markete girdiğimizde karşı karşıya kaldığımız tablo bu. Ancak birçoğumuz sağlığımızla birebir ilgili bu gıda içeriklerinden bihaberiz. Ambalajların yarattığı illüzyonla alışverişimize yön veriyoruz.

Oysa ki, tükettiğimiz paketli gıdaların "içindekiler" bölümü, ambalajdaki en hayati kısım. Asıl odaklanmamız gereken yer orası. Özellikle de çocuk sahibi ebeveynler, mutlaka gıda okur yazarı da olabilmeli.

Peki 'gıda okur yazarlığı' ne anlama geliyor?

Gıdaların üretim sürecine ve içeriğine dair bilgi sahibi olmayı ifade eden bu kavram, günümüzün kronik hastalıklar eğrisindeki artışı da düşündüğümüzde daha da kritik hale geliyor.

Pasta süslerinin üzerinde 'Dikkat eksikliği ve hiperaktiviteye neden olabilir' uyarısının yazdığı bir dönemde yaşıyoruz.

Ve tüm çocuklar öyle veya böyle diyetlerinde bu pastalarla karşı karşıya. Şekerleme ve çikolata yediğinde alerjik reaksiyon gösteren çocukları da mutlaka duymuş olmalısınız.

Peki ya masum gibi görünen sakızların içinde Avrupa'da yasaklanan katkı maddesinin bulunduğunu..

Hiç duymadıysanız da endişe etmeyin. Yapmanız gereken ilk şey; ambalajlı gıdalarda "içindekiler" kısmını dikkatlice incelemek. Çünkü raftan seçtiğiniz ürünün "İçindekiler" kısmı sizi ve ailenizi ürünün ambalajındaki resimlerden daha çok ilgilendiriyor.

O bölümde yer alan nişasta bazlı şeker yani glikoz şurubu, modifiye soya lesitini, antioksidanlar, asitik düzenleyiciler, koruyucular, renklendiriciler, kıvam artırıcılar her öğünle birlikte metabolizmamın da bir parçası oluyor. İşte gıda okur yazarlığı da bunun için önemli.

Tibbın kurucusu Hipokrat da çağlar öncesi bunu şu sözlerle dile getirmişti; 'Gıdanız ilacınız, ilacınız gıdanız olsun'...

Sağlıklı olmanın temeli, sağlıklı beslenmeye dayanıyor. Artık bilim, yapay şekerli yiyecek ve içeceklerle beslenen bir çocuğun ileriki yaşlarında diyabete yakalanma riskinin, Akdeniz tipi beslenen bir çocuğa göre oldukça fazla olduğunu net bir dile söylüyor.

Yine ağırlıklı olarak işlenmiş gıdalarla beslenen bir çocuğun başta alerji olmak üzere çeşitli hastalıklardan muzdarip olabileceğini de biliyoruz. O yüzden artık tek yapmamız gereken, kendimiz ve çocuğumuz için doğru olanı seçmek.

Zira yaptığımız seçimler, çoğu zaman sadece kendi ailemizi değil dolaylı olarak dünyanın gidişatını da etkileyecek.

Tüketimden doğan gücümüzü doğru kullanabilmek için temel düzeyde gıda okur yazarı olmakta fayda var.

Doğal Krem Atölyesi

Sevil Çakmak-Yeryüzü Derneği

Scarab, Latince scarabaeus eski Mısır inanişına göre yumurtalarını dışkı içine yuvarlayarak bırakan bok böceği şeklindeki önemli bir semboldür. Bu böcek güneşin doğuşu, Khypri, kutsal bir inanişla ilişkilendirilmiş ismi scarab hiyeroglif (simge-yazı) ile yazılmış ve sabah güneşini gün boyunca doğrusal bir disk üzerinde yuvarladığına inanılıyordu. Scarab hiyeroglif, Khypri, var oluş, belirme, gelişme, büyüme ve itibar gibi çeşitli fikirleri temsil etmek üzere tüm dönemlerde eski Mısır tarihinde en sevilen nazarlık formu olarak kullanılıyordu.

Çiftliğimizde bizde atık oluşturmamak adına her türlü atığımızı gübreye dönüştürdüğümüz için kendimize en yakın canlının scarabus olduğunu düşündük. Gübre, bitkilere ve toprağa çok faydalı olduğundan kendimize scarabus, çiftliğimize de Scarabus Farm adını verdik. İsim olarak uluslararası olmak adına İngilizce bir isim seçtik çünkü biri Türkiye'de diğeri Tayland'da iki ekolojik çiftliğimiz var.

Çiftliğimizde büyük küçük her yaştan insana ekolojik eğitimler veriyoruz. Asıl hedefimiz sürdürülebilir bir çiftlik haline gelip dışarıdan satın almadan nasıl bir hayat kurulur insanlara bunu göstermek. Bunu başarabilmek için çok şey öğrenmemiz gerekti. Kendi yoğurdumuzu, peynirimizi, zeytinimizi, konservelerimizi, sabunlarımızı, kremlerimizi, hatta ekolojik yapılarımızı nasıl yapmamız gerektiğini öğrendik.

Şimdi ise bunları öğrenmek isteyen herkesle paylaşıyoruz. Bütün bunları yapmaktaki diğer neden ise maalesef satılan paketli ürünlerin içine konulan ve hiç masum olmayan katkı maddeleri. Hibrit tohumlar kullanılarak ve daha fazla ürün elde etmek için kullanılan hormon ve zehirler (birçok insan ilaç diyor). Bu zehirler sadece insanları değil doğayı, hayvanları, toprağı ve suyu da zehirliyor ve bizlere kanser, cilt hastalıkları, hormonal dengesizlikler ve sayısız başka hastalıklar olarak geri dönüyor. Biz tüm bu zararlı etkilerden kendimizi ve evreni korumak adına doğayı taklit edip onun suyuna gidiyoruz.

Sarıyer Belediyesi'nin organize etmiş olduğu 3.ncü Kilyos Çevre ve Sanat Günleri'ne doğal krem yapımı atölyesi ile katıldık. Çok güzel insanların bir arada olması bizim doğru yolda olduğumuzu teyit eder nitelikteydi. Sanatı, doğayı, bilimi, çağdaş yaşamı destekleyen belediyecilik anlayışının ülkemizi ileriye götürecekt en önemli unsurlardan biri olduğunun sonuna kadar farkındalar.

Doğal krem yapımı atölyesinde katkı maddesi ve zehir kullanmadan vücudumuza ve dünyaya zararlı atık bırakmadan nasıl güzelleşip bakım yapabileceğimizden bahsettik. Krem yapımında kullandığımız maddeler balmumu, kokonat yağı, E vitamini, ve çeşitli şifalı bitkiler ve esansiyel yağlardan oluşuyor. Dilerseniz ürünlerimizin içerikleri ve çeşitleri hakkında www.scarabusfarm.com adresinden, instagram ve facebook'tan scarabusfarm adıyla ulaşabilirsiniz. Sitede ayrıca diğer yaptıklarınızla ilgili bilgiler de bulabilirsiniz.

Dilerseniz çiftliğimize gelip gönüllü olarak bizimle birlikte çalışıp ücretsiz konaklama, yemekten faydalanabilir ve öğrenmek istediklerinizi öğrenebilirsiniz. Yerli ve yabancı gönüllülerle kaynaşıp dostluklar edinip değişik kültürleri öğrenebilirsiniz. Artık şehri bırakıp bir çiftlikte yaşamak istiyorsanız kuruluş aşamaları için neler gerektiğini deneyimleyebilirsiniz. Orman içinde doğal sebze ve meyvelerle beslenmek güne yoga ile başlayıp şehrin tüm olumsuz etkilerinden kurtulmak istiyorsanız veya etkinlik yapmak için grubunuzla birlikte gelmek istiyorsanız kapımız size açık olacaktır.

Kompost Atölyesi

Elif Oğuzbal, Yasemin Kırkağaçoğlu – (Kokopelli Şehirde)

İnsanın iz bırakmadığı bir ormana gittiğimizde atık diye bir şey görmeyiz. Ölen canlılar, kuruyan yapraklar ve dallar diğer canlılar tarafından dönüştürülerek yeniden toprak olur ve yaşam beslenir. İşte kompost, bu doğal döngüyü ormanın çalışma yöntemlerini taklit edip hızlandırdığımız bir süreç. Sadece çiftliklerde değil, arka bahçemizde ve tabii ki apartman dairelerimizde bile, ormanlardan daha hızlı toprak üretmenin ve bunu yaparken atıklarımızı dönüştürmenin yolu komposttan geçiyor.

Sarıyer Çevre Festivali'nde, "evlerimizden çıkan atığın 3'te 1'i olan gıda atıklarımızın metan gazı salımı dolayısıyla iklim değişikliğine sebep oluyor; oysaki karbon ayak izimizi azaltmanın en kolay yolu bitki ve bahçe atıkları, mutfak atıkları, kağıt ve karton gibi organik atıklarımızı, kompost yaparak doğaya toprak olarak yeniden kazandırmak" dedik ve evlerimizde kolaylıkla yapabileceğimiz solucan kompostunun nasıl yapıldığını uygulamalı olarak katılımcılarla paylaştık.

Kokopelli Şehirde Hakkında

'Kokopelli Şehirde' ekoloji ve sürdürülebilir yaşam üzerine çocuk ve yetişkinlere yönelik öğrenme ve deneyimleme alanıdır. Sarıyer Reşitpaşa'daki ekoloji merkezinde Kokopelli Şehirde, yağmur suyu hasadı, 3 farklı çeşit kompost yöntemiyle gıda atıklarından toprak üretimi ve küçük ölçekli kentte tarım uygulamaları yapmaktadır.

Giderek artan nüfusuyla, üretim ve tüketimin çoğunluğunun gerçekleştiği şehirlerin daha sürdürülebilir olması amacıyla kurumlar, okullar ve bireylerle çalışmalarını yürütür.

2018
2019

2018 - 2019
Kilyos Çevre ve Sanat Günleri
Çevre Koruma ve Kontrol Müdürlüğü
Çevre Festivali Etkinliği

Başkan
Şükrü GENÇ

Başkan Yardımcısı
Sevgi ATALAY

Müdür
Ali GÜNEŞ

Çevre Koordinatörü
Baran YILDIRIM

Kreatif Direktör
Kezban KIR

KİLYOS ÇEVRE_{VE}SANAT GÜNLERİ

www.sariyer.bel.tr 444 1 722

SarıyerBld

SarıyerBelediye

SarıyerBelediye

sariyer.tv.tr